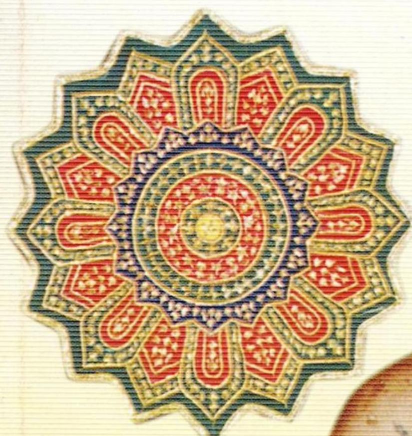
ที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพ

พระครูอุทัยสังฆกิจ

(หลวงพ่อรัง สจฺจวโร)

วันเสาร์ที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2548

ที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพ (หลวงพ่อรัง สจฺจวโร)

อนุสรณ์

งานพระราชทานเพลิงศพ

พระครูอุทัยสังฆกิจ (รัง สจฺจวโร)

อดีตเจ้าอาวาสวัดอมฤตวารี และเจ้าคณะตำบลเกาะเทโพ

ชาตะ 25 กุมภาพันธ์ 2470

มรณะภาพ 12 ธันวาคม 2545

วันที่ 26 มีนาคม 2548

ณ เมรุ วัดอมฤตวารี

ต.อุทัยใหม่ อ.เมือง จ.อุทัยธานี

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานเพลิงศพ พระครูอุทัยสังฆกิจ (รัง สจฺจวโร) อดีตเจ้าอาวาสวัดอมฤตวารี ณ เมรุวัดอมฤตวารี ต.อุทัยใหม่ อ.เมือง จ.อุทัยธานี ในวันที่ 26 มีนาคม 2548 นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณแก่ผู้มรณะภาพ ญาติมิตร และศิษยานุศิษย์หาที่สุดมิได้ หากพระครูอุทัยสังฆกิจมีญาณวิถีที่จะหยั่งทราบทางใดทางหนึ่งคงมีความปิติโสมนัส และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น

ข้าพระพุทธเจ้าตระกูลพยัคฆเพศและคณะศิษย์ทั้งปวง ซึ่งร่วมเป็นเจ้าภาพในครั้งนี้ต่างสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้ขอให้ทรงมีพระชนมายุ ยิ่งยืนนานปราศจากโรคาพยาธิ อุปัทวอันตรายทั้งหลายทั้งปวง

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า

(แบบ ค.)

หมายรับสั่งที่ ๕๔๖๘ **สำนักพระราชวัง**

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

พระราชทานเพลิงศพ พระครูอุทัยสังฆกิจ (รัง สจฺจวโร) อดีตเจ้าคณะตำบลเกาะเทโพ ณ เมรุวัดอมฤตวารี อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี

<u>วันเสาร์ที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๘</u> เวลา ๑๖.๐๐ น. พระราชทานเพลิง.

ทองห่อ/พิมพ์/ /ทาน.

วัน	**หน้าที่** พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพ พระครูอุทัยสังฆกิจ (รัง สจฺจวโร)
	เพื่อทราบ
	ติดต่อขอรับหีบเพลิงพระราชทานที่กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง
	ไปปฏิบัติ เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.

ทั้งนี้ ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่งโดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

กำหนดการ

วันศุกร์ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๘ (แรม ๑ ค่ำ เดือน ๔)

เวลา ๑๓.๐๐ น. ทำพิธีเปิดศพ และตั้งศพ ณ ศาลาการเปรียญวัดอมฤตวารี

เวลา ๑๖.๐๐ น. พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๒ รูป สวดพระพุทธมนต์เย็น

เวลา ๑๙.๓๐ น. พระสงฆ์ ๔ รูป สวดพระอภิธรรม

วันเสาร์ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๘ (แรม ๒ ค่ำ เดือน ๔)

เวลา ๐๗.๓๐ น. ถวายภัตตาหารเช้าแด่พระภิกษุ-สามเณร (ข้าวต้ม)

เวลา ๑๐.๐๐ น. พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๐ รูป สวดพระพุทธมนต์

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลแด่พระภิกษุ-สามเณร ประมาณ ๑๕๐ รูป

เวลา ๑๓.๐๐ น. มีพระธรรมเทศนา ๑ กัณฑ์

เวลา ๑๔.๐๐ น. พระสงฆ์ ๗๕ รูป สวดมาติกา-บังสุกุล

เวลา ๑๕.๐๐ น. เจ้าหน้าที่เชิญศพขึ้นตั้งเมรุ เจ้าภาพทอดผ้าบังสุกุล
พระสงฆ์ขึ้นพิจารณาผ้าบังสุกุล
พิธีการอ่านประวัติ

เวลา ๑๖.๐๐ น. รับพระราชทานเพลิง

เวลา ๒๒.๐๐ น. ประกอบพิธีเผาจริง

วันอาทิตย์ที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๘ (แรม ๓ ค่ำ เดือน ๔)

เวลา ๐๖.๐๐ น. ทำพิธีสามหาบ (เก็บอัฐิ)

เวลา ๐๗.๐๐ น. พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๒ รูป สวดพระพุทธมนต์ฉลองอัฐิ

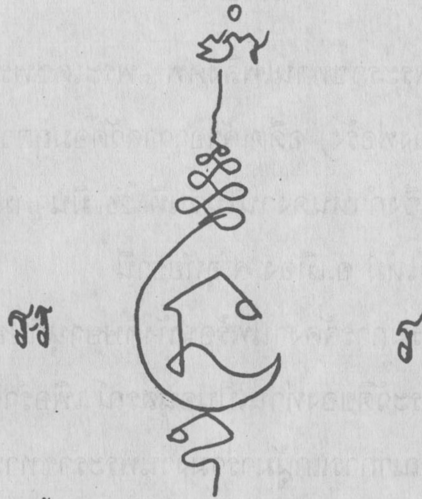
เวลา ๐๗.๓๐ น. ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ ถวายปัจจัยไทยทาน (เป็นเสร็จพิธี)
และเชิญท่านผู้มาร่วมงานรับประทานอาหาร

ขอเชิญศิษยานุศิษย์ และท่านที่เคารพนับถือทุกท่าน ร่วมงานในครั้งนี้โดยพร้อมเพรียงกัน

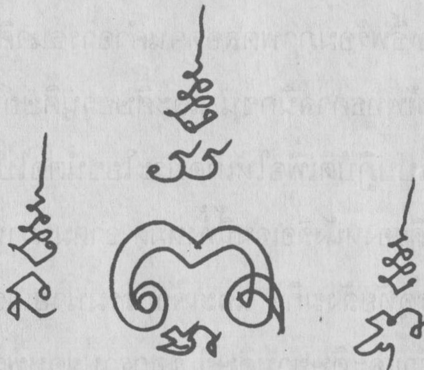
พระราชอุทัยกวี เจ้าคณะจังหวัดอุทัยธานี
พระครูอุปการพัฒนกิจ เจ้าคณะอำเภอเมืองอุทัยธานี
} ประธานการจัดงาน

พระครูอุทิตศุภการ เจ้าอาวาสวัดอมฤตวารี
พร้อมด้วยพระภิกษุสงฆ์-สามเณร ในวัดอมฤตวารีทุกรูป
คณะกรรมการอุบาสก-อุบาสิกา วัดอมฤตวารี และศิษยานุศิษย์ทุกท่าน
} เจ้าภาพ

ยันต์นะเมตตา

ยันต์นะเมตตาใหญ่ยันต์นี้นะเมตตา โม กรุณา พุทปราณี ธายินดี ยะ เอ็นดู แก่ภูมนุษย์ทั้งหลาย

คาถาเมตตาของหลวงพ่อพล (อดีตเจ้าอาวาส)

จำจิต จำจวน จำจิตสุนทร จำจิตสวาหะ อาคัจฉายะ อาคัจฉาหิ มานิ มามา

คำปรารภ

ในงานพระราชทานเพลิงศพ พระเดชพระคุณท่านพระครูอุทัยสังฆกิจ (หลวงพ่อรัง) อดีตเจ้าอาวาสวัดอมฤตวารี และเจ้าคณะตำบลเกาะเทโพ ซึ่งกำหนดงานในวันที่ 26 มีนาคม 2548 ณ เมรุวัดอมฤตวารี ต.อุทัยใหม่ อ.เมือง จ.อุทัยธานี

คณะกรรมการจัดงานพร้อมทั้งศิษยานุศิษย์เห็นสมควรว่าจะจัดพิมพ์หนังสือประวัติของท่านเป็นอนุสรณ์ เพื่อรำลึกนึกถึงท่านแจกเป็นธรรมทานบรรณาการแก่ผู้มาร่วมงานพระราชทานเพลิงศพ เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่พระพุทธศาสนิกชนที่ได้อ่านหนังสือเล่มนี้ ข้าพเจ้าจึงรวบรวม ประวัติวัดอมฤตวารีประวัติหลวงพ่อรัง สัจจวโรและคำแนะนำฤาษีดัดตนวัดโพธิ์พร้อมภาพตลอดจนคำอารธนาศีลอาราธนาไว้ในหนังสือเล่มนี้ เพื่อให้พุทธศาสนิกชน และศิษยานุศิษย์ได้ศึกษาให้เกิดความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อไป

ความดีของหนังสือเล่มนี้ทั้งหมด อาตมาภาพขอมอบให้แก่พระเดชพระคุณพระครูอุทัยสังฆกิจ และเจ้ากรรมนายเวรทั้งปวงในนามคณะกรรมการผู้จัดทำและศิษยานุศิษย์ ขอกราบขอบพระคุณและอนุโมทนากับผู้ที่ร่วมเป็นเจ้าภาพในงานพระราชทานเพลิงศพขอให้ทุกท่านจงมีแต่ความสุข ความเจริญ คิดสิ่งใดขอให้สมปรารถนาทุกประการ

พระครูอุทิตศุภการ

รองเจ้าคณะอำเภอเมืองอุทัยธานี

คติธรรม

พระปัจฉิมบรมพุทโธวาท ที่พระพุทธองค์ตรัสว่า "อามันตะยามิ โว ภิกขะเว วะยะธัมมา สังขารา อัปปะมาเทนะ สัมปาเทถะ" แปลว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตถาคตขอเตือนเธอทั้งหลายว่า "สังขารมีความเสื่อมไปเป็นธรรม ขอเธอทั้งหลายจงยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด"

พระบรมพุทโธวาทนี้ เป็นอมตธรรมที่ล้ำค่า ถึงแม้จะมีเนื้อความย่อและสั้นเพียง 3 ประโยคเท่านั้น แต่ก็สามารถครอบคลุมศาสนธรรมได้ทั้งหมด อย่างน่าอัศจรรย์ยิ่ง

ประโยคแรก พระพุทธองค์ตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตถาคตขอเตือนเธอทั้งหลาย ซึ่งเป็นพระพุทธดำรัสเตือนพุทธบริษัทซึ่งมีภิกษุเป็นประธาน ซึ่งมาประชุมพร้อมกันอยู่ ณ สถานที่นั้นให้คอยฟัง

ประโยคที่ 2 พระพุทธองค์ตรัสว่า สังขารมีความเสื่อมไปเป็นธรรมดา เป็นการตรัสถึงสัจธรรม คือ ทรงตรัสให้เห็นว่า ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกเป็นไปตามกฎของธรรมชาติ เสื่อมไปไม่จีรังยั่งยืนแปรเปลี่ยนสถานสิ้นไปเป็นการทรงเตือนให้ทราบถึงความเป็นจริงของสิ่งทั้งมวลอันได้นามว่าสังขาร

ประโยคที่ 3 พระพุทธองค์ทรงตรัสว่า เธอทั้งหลายจงยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิดเป็นการเตือนให้รีบปฏิบัติธรรม คือ อัปปมาทธรรม ได้แก่ ให้มีสติรอบคอย ไม่ปราศจากสติ โดยใจความก็คือว่า จง

ทำกิจอันเป็นประโยชน์ส่วนตน และที่เป็นประโยชน์ส่วนรวม ให้ถึงพร้อมอย่างมีสติ คือความไม่ประมาท

พระครูอุทัยสังฆกิจ (รัง สจฺจวโร) อดีตเจ้าอาวาสวัดอมฤตวารี และอดีตเจ้าคณะตำบลเกาะเทโพ เป็นพระมหาเถระผู้มีศีลาจารวัตรเรียบร้อยงดงาม อัธยาศัยดี เป็นพระสังฆาธิการปฏิบัติหน้าที่มาด้วยดีตลอด ซื่อตรง จึงควรเป็นครุฏฐานียบุคคล เป็นเคารพนับถือพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย ทั้งนี้ เพราะท่านตระหนักในพระปัจฉิมพุทโธวาท และดำเนินชีวิตตามพระบรมพุธโธวาทขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างแท้จริง จึงควรเป็นทิฏฐานุคติของชนรุ่นหลังสืบไป

ขอบุญกุศลที่ท่านพระครูอุทัยสังฆกิจ ที่ได้บำเพ็ญมาโดยลำดับ และบุญกุศลที่พุทธศาสนิกชนที่เคารพนับถือ คณะศิษยานุศิษย์ ญาติมิตร ได้บำเพ็ญอุทิศถวายด้วยคารวะธรรม และกตัญญูกตเวทิตาธรรม จงอำนวยสุขวิบากวิบูลมนุญผล เพิ่มเติมเสริมบารมีธรรมให้สูงส่งถึงสุคติสัมปรายภพเบื้องหน้าโน้น เทอญ.

(พระราชอุทัยกวี)

เจ้าคณะจังหวัดอุทัยธานี

คำไว้อาลัย

ขอแสดงความอาลัยต่อพระคุณท่านหลวงพ่อพระครูอุทัยสังฆกิจ (หลวงพ่อรัง สจฺจวโร) อดีตเจ้าอาวาสวัดอมฤตวารี เจ้าคณะตำบลเกาะเทโพ พระคุณท่านผู้เป็นพระมหาเถร พระสังฆาธิการที่มีความรับผิดชอบและจริงใจจริงจังในหน้าที่ของตนรูปหนึ่ง พระคุณท่านรับงานในหน้าที่ใดก็พยายามทำงานในหน้าที่นั้นให้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดีตลอดไม่ว่าจะเป็นงาน การศึกษา งานเผยแผ่ งานสาธารณูปการ ในฐานะที่พระคุณท่านได้รับงานเป็นเจ้าอาวาสและระดับตำบล พระคุณท่านก็จัดงานในหน้าที่นี้ได้เป็นอย่างดีตลอดเสมอมา พระคุณท่านเป็นพระพัฒนาอีกรูปหนึ่ง พัฒนาทางด้านวัตถุ เช่น ก่อสร้างถาวรวัตถุ กุฏิ เช่น ก่อสร้างถาวรวัตถุ กุฏิ ศาลา อุโบสถ ถนน ภายในวัดอัมฤตวารีและบริเวณนอกวัดที่พระคุณท่านหลวงพ่อจะช่วยพัฒนาได้ พัฒนาทางด้านจิตใจ อบรมสั่งสอน พระภิกษุสามเณรในเขตปกครองของพระคุณท่านให้อยู่ในระเบียบวินัยอันอบรมสั่งสอนพุทธบริษัท ประชาชนให้มีความประพฤติดี ตั้งอยู่ในศีลธรรม มีชีวิตอยู่อย่างเป็นสุข จึงได้รับยกย่องเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างดีเด่น พระคุณท่านหลวงพ่อพระครูอุทัยสังฆกิจ ได้พัฒนาสร้างสรรความเจริญให้กับวัดอมฤตวารีตลอดมา รวมทั้งกำลังกาย กำลังใจ กำลังปัญญา เท่าที่พระคุณท่านหลวงพ่อจะทำได้ทุกอย่าง ทุกวิถีทาง ที่พระคุณท่านทำความเจริญให้แก่วัดและชุมชน

ให้ได้รับความเจริญตลอดมา

"เมื่อพระคุณท่านหลวงพ่อจากไปไ ครั้งนี้จากไปไม่มีวันกลับคืนมาอีกแล้ว พระสังฆาธิการทั้งผู้น้อยและผู้ใหญ่ ทั้งศิษย์ยานุศิษย์ พระภิกษุสามเณร พุทธบริษัท อุบาสก อุบาสิกา พร้อมด้วยพุทธบริษัท ชาวจังหวัดอุทัยธานี ผู้ที่เคารพนับถือต่างระลึกถึงพระคุณท่านที่จากไปเร็วเกินไป ข้อนี้ควรนึกถึง พระบาลีว่า โกชญฺญา มรณํ สุเว ใครจะพึงรู้ว่าตนจะต้องตายวันนี้พรุ่งนี้ ถึงแม้ว่าพระคุณท่านหลวงพ่อ มรณภาพไปแล้วก็ตามที แต่คุณงามความดีและผลงานของพระคุณท่านยังอยู่ หาจากไปเหมือนร่างกายไม่ ดังพระบาลีว่า รูปํ ชีรติ มจฺ จานฺ นาม โคตฺตํน ชีรติ รูปร่างกายของสัตว์ทั้งหลาย ที่มีอันจะพึ่งตายเป็นสภาวะย่อมแตกสลายไป แต่ชื่อเสียงเกียรติคุณหาย่อยยับไป เหมือนร่างกายไม่ การงานที่ต้องทำร่วมกัน พระคุณท่านก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เมื่อพระคุณท่านหลวงพ่อพระครูอุทัยสังฆกิจ มรณภาพไปแล้วนั้น พระคุณท่านละไปแต่สังขารคุณงามความดี ที่พระคุณท่านหลวงพ่อได้ทำคุณประโยชน์ให้ไว้กับพระพุทธศาสนาและวัดอมฤตวารีอย่างมากมาย

ด้วยอานุภาพบุญศลที่พระคุณท่านหลวงพ่อพระครูอุทัยสังฆกิจได้อุปสมบทบวชบำเพ็ญประพฤติสร้างความดีสร้างความดีมาโดยตลอดจนถึงวันมรณภาพ ขออานุภาพกุศลนี้จงนำส่งไปให้พระคุณท่าน

หลวงพ่อพระครูอุทัยสังฆกิจ จงมีความสุขในสุขคติภพหน้าและด้วย

ศิษย์ยานุศิษย์ วัดอมฤตวารี พุทธบริษัท ประชาชน ชาวจังหวัดอุทัยธานี ทั้งใกล้และไกล ที่บำเพ็ญกุศลตั้งแต่ต้นจนถึงขณะนี้ ขอน้อมถวายเป็นพลวปัจจัยนำส่งไปให้ พระคุณท่านหลวงพ่อพระครูอุทัยสังฆกิจ ขอจงได้รับความสุขในสัมปรายภพทุกประการเทอญ

พระครูอุปการพัฒนกิจ

เจ้าคณะอำเภอเมืองอุทัยธานี

อาลัยหลวงพ่อ

พระเดชพระคุณหลวงพ่อ พระครูอุทัยสังฆกิจ (รัง สัจจวโร) อดีตเจ้าอาวาสวัดอมฤตวารี และอดีตเจ้าคณะตำบลเกาะเทโพ พระเถระที่สำคัญของคณะสงฆ์จังหวัดอุทัยธานี รูปหนึ่งอีกทั้งศีลาจารวัตรที่งดงาม ทำให้คณะสงฆ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตปกครองของพระเดชพระคุณอยู่กันด้วยความร่มเย็นเป็นสุข เมื่อเกิดอธิกรณ์ขึ้นหลวงพ่อก็ได้แก้ไขและชำระอธิกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิผล การมรณะของหลวงพ่อจึงนับเป็นการสูญเสียบุคลากรที่สำคัญของคณะสงฆ์จังหวัดอุทัยธานี หากแต่คุณความดีที่สั่งสมไว้เป็นอันมาก ได้สะท้อนเป็นความกตัญญูกตเวทีของคณะศิษยานุศิษย์ที่ได้ช่วยกันขวนขวายบำเพ็ญกุศลศพของหลวงพ่อ ตั้งแต่ต้นจนถึงการพระราชทานเพลิงศพนี้ หากหลวงพ่อจะได้ทราบด้วยญาณวิถีอันใด ก็คงจะได้อนุโมทนากุศล เจตนาของคณะศิษยานุศิษย์โดยทั่วกัน

ขออนุภาพบุญบารมี ที่หลวงพ่อได้สั่งสอบรมมาด้วย ความเคารพเลื่อมใส ในการะรัตนตรัยด้วยคุณแห่งศีลที่ได้รักษาและกิตติคุณผลงานที่ได้บำเพ็ญมา จงเป็นพละวปัจจัยให้หลวงพ่อพระครูอุทัยสังฆกิจ (รัง สัจจวโร) ได้สถิตอยู่ในสุคติภพเป็นที่เคารพบูชาในที่สถาน ดังพระบาลีว่า

สทโธ สีเสน สมปนโน ยโสโภคสมปปิโต ยย บเทสิ ภชติ ตตถ ตตเถวปติโต

ผู้มีศรัทธา สมบูรณ์ด้วยศีลเพียบพร้อมด้วยยศและโภคะไปในแห่งใดย่อมเป็นผู้ที่เขาบูชากันในที่นั้นๆ แน่แท้

พระครูอุทิตศุภการ
ศิษยานุศิษย์ วัดอมฤตวารี

คำไว้อาลัย

นับย้อนหลังไปสองปีเศษ คือวันที่ 12 ธันวาคม 2545 นับเป็นวันที่ศาสนิกชนในจังหวัดอุทัยธานีและจังหวัดใกล้เคียงต้องเสียใจและสะเทือนใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อทราบข่าวการมรณภาพของพระครูอุทัยสังฆกิจ (รัง สจฺจวโร) เจ้าคณะตำบลเกาะเทโพ เจ้าอาวาสวัดอมฤ-ตวารี ตำบลอุทัยใหม่ อำเภอเมืองอุทัยธานี

ผมได้มาปฏิบัติหน้าที่ผู้ว่าราชการจังหวัด ภายหลังจากที่หลวงพ่อมรณภาพแล้วหนึ่งปีเศษแต่ได้รับทราบประวัติของหลวงพ่อ ว่าท่านได้ถือครองเพศบรรพชิตถึง 50 พรรษาหลวงพ่อเป็นพระชั้นผู้ใหญ่ เป็นพระสุปติฏฐปันโน เต็มเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม เมตตาธรรมและจริยธรรมจรรโลงไว้ซึ่งการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เป็นที่พึ่งทางใจและเป็นศูนย์รวมของพุทธศาสนิกชนที่ใฝ่หาธรรมะ เป็นที่เคารพ ศรัทธาแก่พุทธศา-สนิกชนอย่างมากมาย ท่านได้ปฏิสังขรณ์ศาสนาสถานและพัฒนาวัดให้มีความเจริญ มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยและมีความร่มรื่นเหมาะแก่การปฏิบัติธรรมอีกวัดหนึ่ง ในโอกาสสุดท้ายนี้ ในนามของข้าราชการเจ้าหน้าที่ทุกคนของจังหวัดอุทัยธานี ผมขอกราบอาราธนาดวงวิญญาณของพระครูอุทัย สังฆกิจ (รัง สจฺจวโร) จงสู่คติในสัม-ปรายภพด้วยเทอญ

(นายอมรพันธุ์ นิมานันท์)

ผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี

คำไว้อาลัย

พระครูอุทัยสังฆกิจ ซึ่งชาวบ้านเรียกกันว่า พระครูรัง หรือหลวงพ่อรังเจ้าอาวาสวัดอมฤตวารี (หนองน้ำคัน) และเจ้าคณะตำบลเกาะเทโพ พระคุณท่านเป็นมหาเถระเกจิอาจารย์ ประพฤติตนตั้งอยู่ในสุปฏิบัติ เป็นพระนักพัฒนารวมทั้งจัดการด้านศาสนศึกษา บำเพ็ญประโยชน์ จนเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป

คนเราต้องมีเกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นธรรมดา ในหลักสัจธรรมที่ว่า เมื่อมีการเกิดขึ้นในเบื้องต้น ก็ต้องมีการแปรปรวนในท่ามกลางและดับสูญสิ้นในที่สุด

พระครูอุทัยสังฆกิจ (หลวงพ่อรัง สจฺจวโร) ก็ไม่สามารถพ้นเกณฑ์ธรรมชาตินี้ไปได้ พระคุณท่านได้มรณภาพละสังขารจากโลกนี้ไปแล้วแต่คุณธรรมความดีที่มีปรากฏควรแก่การนำมายกย่องเชิดชูและเป็นแบบอย่างให้ประพฤติปฏิบัติตาม

จังหวัดอุทัยธานี ได้สูญเสียทรัพยากรบุคคลที่สำคัญอันเป็นประโยชน์แก่พุทธจักรและอาณาจักรอีกท่านหนึ่ง “อนิจจา วะตะ สังขารา”

ด้วยเดชะอำนาจพลวปัจจัยบุญกุศล ขอให้พระคุณไปสู่สัม-ปรายภพสุคติ

นายประจักษ์ คุณวโรตม์

นายอำเภอเมืองอุทัยธานี

รำลึกถึง พระเมตตาคุณาจารย์
พระครูอุทัยสังฆกิจ (รัง สัจจวโร)

" เมื่อปี 2500 หลวงพ่อได้มาอยู่วัดหนองน้ำคัน แห่งนี้สภาพความเป็นอยู่ของชาวบ้านโดยทั่วไปยากจน โยมแสวง เกรียงไกรสุขเป็นท่านหนึ่งให้ความอุปถัมภ์ อนุเคราะห์วัดและหลวงพ่อเป็นอย่างดี ทางวัดจะก่อสร้างหรือมีกิจกรรมใดๆ โยมแสวงก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีเสมอมา จนทางวัดได้รับการพัฒนาเจริญถึงปัจจุบัน.."

นี่คือ เมตตาธรรม ที่ท่านพระอาจารย์รัง ได้เมตตาลิขิตไว้ในหนังสือที่ชื่อว่า "พระคุณแม่ แผ่กว้างไกล ใหญ่ไพศาล" พิมพ์แจกเมื่อ 23 กันยายน 2543

วัดหนองน้ำคัน เป็นวัดที่ผูกพันเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชาวบ้านตำบลน้ำซึม และตำบลอุทัยใหม่ (ซึ่งเป็นชาวบ้านที่อาศัยอยู่ทั้งในและนอกเขตเทศบาลเมืองอุทัยธานี) มาตั้งแต่เกิด ตั้งแต่เล็กจนโตเติบใหญ่

ผมและญาติพี่น้องครอบครัวเกรียงไกรสุข,สรรพ์สุขเดิม,สา–หร่ายทอง,ศรีทัย,ศรีสรรพ์,ศรีพันธ์,กลายสุข,อินทร์จันทร์,ตุลานนท์,ตั้งมาลา,เสริมสุขต่อ,สาโรจน์,แซ่อั้ง,รัตยา,คงชุ่มชื่น,มรรยาทอ่อน,พวง–สำลี,สงวนศักดิ์,โพธิ์ศรี,ป้อมคำ และอีกมากมายล้วนแต่ได้พึ่งอาศัยใบบุญญาบารมีจากวัดหนองน้ำคัน และจากพระเมตตา คุณาจารย์ของ

ท่านพระอาจารย์รัง เจ้าอาวาส

สมัยผมเป็นเด็กๆ อายุ 9-12 ปี (ช่วง พ.ศ.2492-2495) ก็ได้อาศัยศาลาวัดหลังเก่าและใต้ถุนกุฎิ (เป็นพื้นดิน) หลังใกล้สถูปปัญจเจดีย์ เป็นสถานที่เรียนหนังสือ จนจบชั้นประถมศึกษา (ป.4) ที่ ร.ร. วัดหนองน้ำคัน ถ้าไม่มีวัดแห่งนี้ พวกผมไม่อาจไปหาเรียนที่ไหนได้ แต่ก่อนบ้านและโรงเรียนต้องอาศัยวัดทั้งนั้น หลักบวร (บ้าน วัด โรงเรียน) จึงพึ่งพาอาศัยกันและกันตลอดมา และมีผลต่อด้านพัฒนาจากระดับรากหญ้าจนมาถึงระดับรากแก้วในการบริหารประเทศปัจจุบันก็ว่าได้

สมัยก่อน (ก่อนปี 2500) วัดหนองน้ำคัน ถนนหนทางและหลายๆ อย่างยังไม่เจริญอย่างเช่นทุกวันนี้ ก็ด้วยความคิดริเริ่ม การประสมงานประสานใจ "บ้าน วัด โรงเรียน" ของท่านพระอาจารย์รังนั่นแหละ ประมาณปี 2504 "โรงเรียนวัดอมฤตวารี" หลังใหม่แห่งใหม่จึงได้รับการก่อสร้างอยู่ข้างนอกวัดและเปิดใช้เป็น สถานศึกษา ที่สง่างามมาจนขณะนี้ มีนักเรียน ลูกศิษย์ลูกหาออกไปประกอบสัมมาชีพรับใช้สังคมและประเทศชาติมากแล้ว

นอกจากนั้น ท่านพระอาจารย์รัง ยังได้ทุ่มเทพัฒนาวัดอม-ฤตวารี ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ โดยจะเห็นได้จากบูรณาการและก่อสร้างหลายอย่าง อาทิ การสร้างพระอุโบสถหลังใหม่,การสร้างพระเมรุสถาน,การสร้างศาลาแก้ว,การสร้างกุฎิเพิ่ม 2 หลัง,การบูรณะพระเจดีย์

ทั้งห้า (ปัญจเจดีย์),บูรณะพระวิหาร,การบูรณะพระอุโบสถหลังเก่า, การทำรั้วกำแพง และซุ้มประตูวัด,การพยายามบูรณะสระน้ำและพัฒนาหนองน้ำ (หนองน้ำคัน คือ หนองที่มีดินโคลนเป็นดินที่มีกลิ่นหอมมักจะนิยมเอาโคลนนี้ไปประกอบการใช้ "ทำบ่อล่อปลา" ผมเองก็เคยโดดลงไปและดำน้ำควักเอาดินโคลนในหนองน้ำนี้ ไปทางปากบ่อ ล่อปลาให้มากินดินแล้วจะลื่นลงไหลลงในบ่อนั้นๆ) จึงควรอนุรักษ์หนองน้ำคันแห่งนี้ไว้อย่างยิ่ง

ด้วยความคิดกว้างไกลมากด้วยวิสัยทัศน์ ท่านพระอาจารย์รังได้ริเริ่มและดำเนินการสร้าง โรงเรียนสอนพระปริยัติธรรม ขึ้น เปิดสอนพระปริยัติให้แก่ลูกหลานศาสนิกชน ซึ่งมีทั้งพระภิกษุสามเณร นับแต่ปี 2542 เป็นต้นมา โดยเริ่มแรกก็สอนในช่วงเข้าพรรษาก่อนและต่อมาก็คาดว่าจะใช้เป็นประโยชน์ได้มากยิ่งขึ้น

โดยส่วนตัวผมนั้น นับว่าโชคดีมากที่นอกจากได้เล่าเรียนที่ ร.ร.วัดหนองน้ำคันในระดับประถมศึกษาแล้ว ยังได้เป็นลูกศิษย์วัดวัดนี้ด้วย เรียกว่า ทั้งเรียน เล่น กิน นอน และ เติบโตไปจากวัดอมฤตวารี (น้ำที่เลี้ยงชีวิต,น้ำที่ศักดิ์สิทธิ์น้ำที่อะมะตะ น้ำที่เลี้ยงชีวิตไม่ให้ตาย น้ำที่เป็นมงคล เป็นประโยชน์ต่อสรรพชีวิตนิรันดร์)

ยิ่งกว่านั้น ผมเองขณะที่ทำปริญญาโท รับราชการที่จังหวัด นครปฐม ยังได้ลาบวชและเรียนที่วัดนี้ อยู่กับท่านเจ้าอาวาสที่ชื่อ

พระอาจารย์รัง สัจจวโร เมื่อ 22 กรกฎาคม 2512 เมื่อสึกหรือลาสิก-ขาบทแล้วก็ไปมากราบไหว้ (สำแดงความ) รู้กตัญญูอยู่เป็นประจำมิได้ขาดประกอบกับท่านพระอาจารย์รัง เป็นพระนักพัฒนาที่ผมชื่นชมผลงานของท่านเป็นอย่างมาก จึงเลื่อมใสไม่จืดจาง เช่นเดียวกับลูกศิษย์ลูกหา และญาติโยมที่อุปฐากท่าน

คุณงามความดีของท่านและวัตรของท่านที่เป็นพระสุปฏิปันโน ได้จารึกอยู่ในความทรงจำที่ดี มีความปิติ,อิ่มธรรม และอิ่มบุญ ท่านพระอาจารย์รัง ท่านเป็นพระสุปฏิปันโน เป็นอุชุปฏิปันโน,ญายะปฏิปันโน, และเป็นสามีจิปฏิปันโน และใครฟังธรรมจากการสนทนาธรรมจะเห็นความทุ่มเทในการพัฒนาทั้งด้านวัตถุ และจิตใจ การทุ่มเทจนเกินไปย่อมจะเริ่มมีความลำบากยากยุ่ง ในเรื่องของการพักผ่อน เรื่องของการออกกำลังกาย และการดูแลในเรื่องการฉันอาหารซึ่งเป็นพระภิกษุสงฆ์ย่อมไม่สะดวกที่จะเลือกปฏิบัติได้ อาการของเบาหวาน จึงเริ่มมาตั้งแต่ 20 กว่าปี อันมีผลพวงมาถึงความดันโลหิตสูง และโรคหัวใจในที่สุดแล้วคำบาลีที่ว่า "อัทธุวังชีวิตตัง ชีวิตเป็นของไม่ยั่งยืน ธุวัง มรณัง แต่ความตายเป็นของยั่งยืน" ก็ได้พิสูจน์ว่าเป็นคำบาลี ที่เป็นความจริง ท่านพระอาจารย์รัง ก็ต้องจากไปเมื่อ 13 ธันวาคม 2545 อย่างสงบสุข คงเหลือ แต่ชื่อเสียง คุณงามความดีเป็นสุปฏิปันโน และเป็น พระเมตตาคุณาจารย์ ของพวกผมและพุทธศาสนิกชนทั่วไปตลอด

ตลอดกาล....

สันติ เกรียงไกรสุข (ลูกศิษย์ ร.ร.วัดหนองน้ำคัน)

อดีตผู้ว่าฯ จังหวัดพิจิตร,อำนาจเจริญและหนองคาย

99 ถนนทองใหญ่ ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

คำไว้อาลัย

พระครูอุทัยสังฆกิจ (รัง) มรณภาพเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2545 สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดอุทัยธานี ได้ก่อตั้งเป็นสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดอุทัยธานี เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2547

ถึงแม้ว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดอุทัยธานี จะเกิดขึ้นภายหลังท่านได้มรณภาพไปแล้ว แต่คุณงามความดี และผลงานการพัฒนาของท่านได้ฝากไว้กับพุทธศาสนิกชน ทั้งชาวอุทัยธานีและจังหวัดใกล้เคียงเป็นทั้งพระนักปกครอง พระนักพัฒนาด้านวัตถุ และจิตใจอย่างดียิ่ง การมรณภาพของท่านนับเป็นการสูญเสียพระสังฆาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดอุทัยธานี แต่คุณความดีของท่านยังเป็นสิ่งที่ฝากไว้กับคณะสงฆ์และชาวอุทัยธานี ตลอดไป

(นายสุวัฒน์ แจ้งจิต)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดอุทัยธานี

พระธรรมราชานุวัตร อดีตเจ้าคณะภาค 3 มอบของขวัญให้
หลวงพ่อรัง เนื่องในคราวทำบุญอายุ 72 ปี

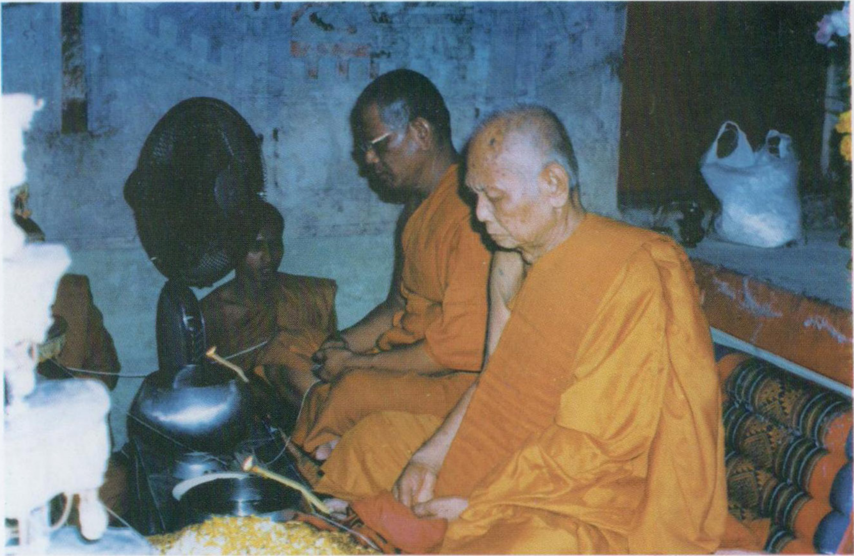
นายขวัญชัย วศวงศ์ อธิบดีกรมราชทัณฑ์สรงน้ำหลวงพ่อรัง
เนื่องในคราวทำบุญอายุ

เทศน์โดยพระเทพปริยัติสุธีเจ้าคณะภาค 3

เนื่องในงานทำบุญครบรอบ 7 วัน สัตตมวาร

คราวหลวงพ่อรังนั่งปลุกเสกวัตถุมงคล

พระราชอุทัยกวี พร้อมพระเถระผู้ใหญ่คณะสงฆ์
"สรงน้ำหลวงพ่อรังเนื่องคราวทำบุญอายุ 72 ปี"

มอบทุนเนื่องในวันไหว้ครู ณ โรงเรียนวัดอมฤตวารี

หลวงพ่อรังได้นำคณะผ้าป่าสามัคคีไปทอด ณ วัดดอนหวาย อ.ทัพทัน จ.อุทัยธานี ซึ่งเป็นวัดบ้านเกิดท่าน อันแสดงความกตัญญูกตเวทีต่อพื้นแผ่นดินบ้านเกิด

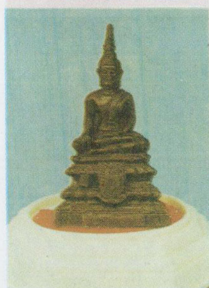
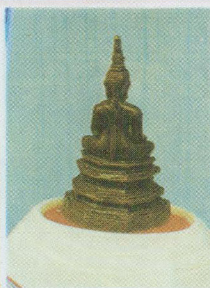

อุโบสถภายในวัดอมฤตวารี

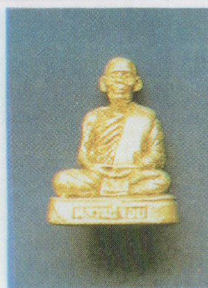

คราวปลูก "ต้นโพธิ์" เฉลิมพระเกียรติ

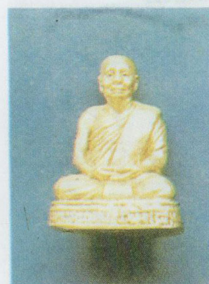
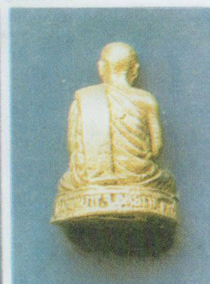
วัตถุมงคลพระครูอุทัยสังฆกิจ (หลวงพ่อรัง)

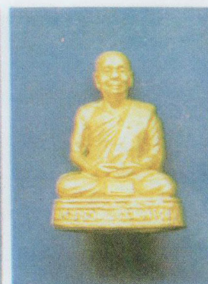
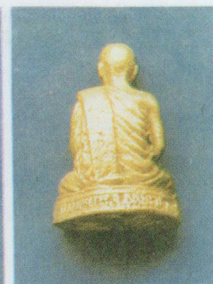
พระตั้งหน้ารถ
เนื้อกระเบื้องโบสถ์เก่า 200 ปี

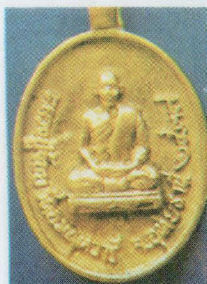
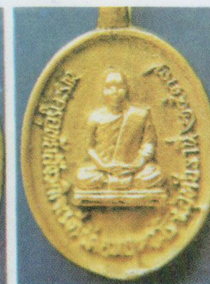

รูปหล่อหลวงปู่จ้อย เนื้อระฆง
สร้างเมื่อปี พ.ศ.2537

รูปหล่อหลวงพ่อรัง เนื้อระฆัง
สร้างเมื่อปี พ.ศ.2537

รูปหล่อหลวงพ่อรัง เนื้อทองเหลือง
สร้างเมื่อปี พ.ศ.2537

เหรียญ 2 หน้า ด้านหน้าหลวงปู่จ้อย ด้านหลังหลวงพ่อรัง
สร้างเมื่อปี พ.ศ.2537

เนื้อผงรูปไข่ หลวงพ่อรัง
สร้างเมื่อปี พ.ศ.2537

งานพิธีรดน้ำศพ พระครูอุทัยสังฆกิจ (หลวงพ่อรัง สัจจุวโร)

อายุ ๗๕ พรรษาที่ ๕๑
จุดธูป ๓ ดอก กราบ ๓ ครั้ง

ประวัติวัดอมฤตวารี

(หนองน้ำคัน)

ตำบลอุทัยใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี

หากจะคุยกันถึงวัดเก่าแก่โบราณที่มีอายุเป็นร้อยๆ ปี วัดหนองน้ำคัน เป็นวัดหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะมีอายุนับว่าเก่าแก่เอาการอยู่ สิ่งก่อสร้างที่หลงเหลืออยู่ในปัจจุบันก็มีอุโบสถกุฏิปฏิบัติกรรมฐานตามความบอกเล่าของคนเก่าๆ ที่ได้เล่าสืบกันมาหลายชั่วอายุคนมาประกอบกัน ทำให้เชื่อว่าต้องมีอายุรุ่นกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย แต่ไม่อาจชี้ชัดว่าสร้างเมื่อ พ.ศ. ใดด้วยยังหาหลักฐานไม่พบ

ที่ตั้งวัด

วัดอมฤตวารี (หนองน้ำคัน) ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองอุทัยธานี ริมถนนสายเอเซียตอนอ้อมเมือง (By Pass) ตำบลอุทัยใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี มีเนื้อที่ 23 ไร่ 3 งาน 98 ตารางวา

ที่มาของชื่อหนองน้ำคัน

ท่านที่มิใช่เป็นชาวบ้านหนองน้ำคัน หรือที่อยู่ใกล้เคียงเพียงแต่ได้ยินชื่อคำว่า “หนองน้ำคัน” คงจะรู้สึกว่าชื่อนี้แปลกๆ ชอบกล แต่ชื่อนี้เองที่ชาวบ้านถิ่นอื่นรู้จักกันได้ดี ถ้าท่านเป็นชาวบ้าน

ถิ่นอื่นมาถามว่าหนทางไปวัดอมฤตวารีไปทางไหนกับพ่อค้าในตลาดสะแกกรัง (ตัวเมืองอุทัยธานี) ซึ่งอยู่ห่างจากวัดเพียง 2 กิโลเมตรเท่านั้น ท่านอาจจะเห็นอาการงุนงงของพวกเขาเหล่านั้น แต่ถ้าท่านเปลี่ยนคำพูดว่าหนทางไปวัดหนองน้ำคันไปทางไหน ท่านก็จะได้รับคำแนะนำจากเขาเหล่านั้น การที่ชื่อ "หนองน้ำคัน" โด่งดังจากอดีตจนติดริมฝีปากคนทั่วไปจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้เป็นเพราะทางทิศใต้ของบริเวณวัดมีหนองน้ำแห่งหนึ่งขนาดกว้าง 10 วา ยาว 1 เส้นเศษ สมัยก่อนหนองน้ำแห่งนี้มีอาถรรพณ์ แม้ใครลงไปอาบจะรู้สึกคันจนกว่าน้ำที่เปียกตัวจะแห้งจึงหายคัน แม้แต่วัว ควายลงไปก็ต้องรีบขึ้น สัตว์น้ำที่อาศัยอยู่ในหนองน้ำแห่งนี้ ไม่ว่าจะเป็นปู ปลา เต่า ตะพาบ ก็ตาม หากใครจับไปทำเป็นอาหารรับประทานเข้าไปแล้วจะต้องมีอันเป็นไปทุกราย เช่น เป็นโรคกลากเกลื้อน (ลักษณะเช่นนี้เมื่อ 20 ปีก่อนยังปรากฏอยู่) และถ้าลักษณะเช่นนี้ยังศักดิ์สิทธิ์มาจนถึงปัจจุบันนี้ ปู ปลา เต่า ตะพาบในหนองน้ำคงไม่ลดจำนวนเหลือน้อยอย่างในปัจจุบันเป็นแน่นอน หนองน้ำแห่งนี้จึงถูกขนานนามว่า "หนองน้ำคัน" วัดที่อยู่ริมหนองน้ำนี้เขาจึงตั้งชื่อให้ว่า "วัดหนองน้ำคัน" หมู่บ้านรอบๆ หนองน้ำเลยพลอยถูกเรียกว่าบ้านหนองน้ำคันไปด้วย

คำบอกเล่าเรื่องเจ้าของถิ่นเดิมบ้านหนองน้ำคัน

คนเก่าเล่าสืบต่อๆ มาว่า มอญพวกหนึ่งอพยพกันมาจากเมืองสามโคกบ้าง เมืองปทุมธานีบ้างมาตั้งถิ่นฐานที่บ้านหนองน้ำคัน เราพอจะประมาณกันได้ว่าในปีเถาะเอกศกจุลศักราช 1121 (พ.ศ.2302) พระเจ้าอลองพญา พร้อมด้วยมังรอกกับมังระราชบุตรที่ 2 ได้ยกทัพไปตีเมืองทะวายและเลยมาตีเมืองมะริดเมืองตะนาวศรี พวกมอญสู้ไม่ได้จึงอพยพหนีภัยสงครามเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารในกรุงศรีอยุธยา ตั้งบ้านเรือนอยู่แถวเมืองสามโคกบ้าง เมืองปทุมธานีบ้าง แล้วพากันประกอบอาชีพในการปั้นถ้วยชาม อ่าง ตุ่ม (ตุ่มสามโคกมีชื่อมาก)

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธบาทเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ก็ได้รับมอญพวกนี้จากเมืองทะวาย เมืองมะริด และตะนาวศรี ให้มาอยู่ร่วมกับพวกเดิมที่เมืองสามโคกบ้าง เมืองปทุมบ้าง นครเขื่อนขันฑ์ หรือพระประแดงบ้าง และที่บ้านตะนาว บ้านทะวายบ้าง

ครั้งเมื่อเกิดสงครามไทยกับพม่าอีก ระหว่าง พ.ศ.2309–2310 จนเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 มอญบางพวกที่เมืองสามโคกเมืองปทุมธานี จึงพากันอพยพหนีภัยสงครามอีกครั้ง โดยขึ้นมาทางเหนือจนมาถึงบริเวณฝั่งตะวันตกของแม่น้ำสะแกกรัง ตอนลำ

ห้วยท่าโพธิ์ไหลผ่าน ได้ตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนตามสองฟากฝั่งของของลำห้วยนี้และประกอบอาชีพการปั้นถ้วยชามอ่างและตุ่มเหมือนเดิม เพราะมีการขุดพบเศษกระเบื้องจำนวนมากมายหลายแห่งในหมู่บ้านหนองน้ำคัน ซึ่งอยู่ริมสองฝั่งลำห้วยนี้ขุดลึกลงไป ๑ เมตรเศษหรือน้อยกว่า เช่น ที่หมู่บ้านที่ติดกับวัดทางด้านทิศตะวันตกหรือที่หมู่บ้านสะพานวังครก เป็นต้น เมื่อปั้นทำกันเสร็จแล้วก็บรรทุกเกวียนไปขายที่เมืองอุทัยเก่า (ปัจจุบันอยู่ในเขตอำเภอหนองฉาง) ซึ่งเป็นตัวเมืองอุทัยธานีในขณะนั้น หรือบรรทุกเรือล่องไปขายตามลำแม่น้ำสะแกกรังหรือแม่น้ำเจ้าพระยา ครั้งมาภายหลังในสมัยรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์พระยาอุทัยธานี ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าเมืองอุทัยธานีไม่ยอมขึ้นไปอยู่ที่เมืองอุทัยเก่า เพราะกลัวความไข้ที่ชุกชุมและขอตั้งบ้านเรือนที่บ้านสะแกกรังด้านฝั่งตะวันตกของแม่น้ำ-สะแกกรังทำให้ชุมชนหมู่บ้านหนองน้ำคันซึ่งอยู่ใกล้กับบ้านสะแกกรังมีคนต่างท้องถิ่นเข้ามาอาศัยทำมาหากินมากขึ้นพวกมอญที่มาอยู่เดิมก็คงจะอพยพไปอยู่รวมกับมอญที่บ้านเก่าหินโจน บ้านทุ่งทองบ้านคลองค่าย ในอำเภอหนองฉาง หรืออาจอพยพไปตั้งบ้านเรือนอีกแห่งตามริมแม่น้ำสะแกกรังทางตอนใต้บริเวณสองฝากถนนสายอุทัย-มโนรมย์ ในท้องที่หมู่ที่ ๑-2 ตำบลน้ำซึม อำเภอเมืองอุทัยธานีเพราะปรากฎชื่อ “บ้านเกาะลูกมอญ” ในปัจจุบันพวกมอญที่เหลือ

ก็ถูกกลืนกลายเป็นไทยในที่สุด

เริ่มสร้างวัด

ชาวมอญที่อพยพมาอยู่ใหม่ก็เหมือนชาวพุทธทั่วไป เมื่อไปอยู่ที่ไหนจะต้องมีวัดสำหรับใช้เป็นที่บำเพ็ญการกุศล ทำบุญตักบาตร รักษาศีล ฟังเทศน์ตลอดจนเป็นที่บรรพชาอุปสมบทกุลบุตร ศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัย และอาจเอาบุตรหลานของตนมาฝากให้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนอักษรสมัยตามความนิยมของคนในสมัยนั้นที่นิยมฝากเด็กชายให้เป็นศิษย์วัดคอยปรนนิบัติรับใช้พระแล้วพระท่านก็ช่วยสอนหนังสือ เพราะยังไม่มีโรงเรียนอย่างสมัยนี้ วัดจึงนับได้ว่าเป็นหัวใจของหมู่บ้าน ดังนั้น จึงมีเศรษฐีมอญหรือหัวหน้ามอญได้ชักชวนกันสร้างวัดขึ้น เพราะปรากฏว่าหมู่เจดีย์ 5 องค์นั้น เป็นลักษณะทรงมอญ อุโบสถ กุฏิหน้าอุโบสถ ฝีมือจัดว่าอยู่ในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย แต่ไม่อาจชี้ชัดได้ว่าสร้างเมื่อ พ.ศ. ใดแน่ หลักฐานที่ทิ้งไว้ให้เราคงมีแต่วัตถุทั้ง 3 อย่างดังกล่าวมา

เมื่อพวกมอญได้สร้างวัดขึ้นมาแล้วก็ได้ช่วยกันทำบุญบำรุงจนมีความเจริญรุ่งเรือง อุโบสถก็ดี หมู่พระเจดีย์ 5 องค์ก็ดี กุฏิหน้าอุโบสถก็ดี ถูกสร้างขึ้นมาอย่างปราณีต มีรูปทรงลักษณะพอ

เหมาะอย่างสวยงามและมีลวดลายวิจิตรงดงามเป็นอย่างยิ่ง ส่อให้เห็นว่ามอญที่เริ่มสร้างวัดนี้มีความศรัธาเลื่อมใสแก่กล้ามากและสนใจทำนุบำรุงวัดที่ตนสร้างขึ้นเป็นอย่างดี กาลภายหลังล่วงนานมาพวกมอญอพยพไปทำมาหากินที่อื่นมากขึ้นวัดก็คงจะถูกปล่อยให้ร้างไปเลยก็มี

วัดหนองน้ำคันเป็นโรงเรียนสมัยเริ่มแรกของเมืองอุทัยธานี

เรื่องราวของวัดมาปรากฏชัดอีกครั้งหนึ่งในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระปิยมหาราชรัชกาลที่ 5 คือในปี 2427 พระองค์ได้ปฏิรูปการศึกษาของชาติใหม่ เปลี่ยนแปลงการศึกษาจากวัดมาเป็นโรงเรียน เพราะตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นต้นมา จนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ชาวเมืองนิยมฝากบุตรหลานให้เล่าเรียนหนังสือที่วัดหรือบุคคลที่ตนนับถือ สำหรับผู้ผู้ชายนั้นอาจจะบวชเป็นพระ ถ้าหากเป็นเด็กๆ อาจจะบรรพชาเป็นสามเณรหรือเป็นศิษย์วัดคอยปรนนิบัติรับใช้พระแล้วพระท่านก็ช่วยสอนหนังสือให้ไม่เช่นนั้นก็ต้องนำไปฝากตามบ้านขุนนาง เจ้านาย หรือผู้ที่มีความรู้อื่นๆ จึงทำให้การศึกษาของชาติไม่อาจจะขยายออกไปได้อย่างกว้างขวาง ผู้ชายเท่านั้นจะมีโอกาสเรียนหนังสือส่วนผู้ใหญ่ถ้าไม่นำไปฝากตามบ้านขุนนาง บ้านเจ้านาย หรือผู้ที่มี

ความรู้ที่ตนนับถือแล้ว ก็ไม่มีโอกาสได้เล่าเรียน ฉะนั้น พระองค์จึงได้ จัดตั้งโรงเรียนสำหรับประชาชนขึ้น สำนักเรียนส่วนใหญ่ยังอาศัยวัดเป็นสถานที่สอนก่อน เช่น ตามศาลา การเปรียญหรือสวดมนต์เป็นต้น ส่วนครูนั้น บางครั้งก็ต้องอาศัยพระเช่นเดิม หรือจะมีฆราวาสบ้างก็แล้วแต่ความสะดวก

ต่อมาในปี พ.ศ. 2443 (ร.ศ.119) กระทรวงธรรมการในขณะนั้นได้จัดตั้งโรงเรียนขึ้นที่วัดหนองน้ำคันมีพระอาจารย์เกษ เจ้าอาวาสวัดเป็นครูสอนและมีพระครูอุไทยธรรมวินิต (นุ่น) รองเจ้าคณะเมือง (รองเจ้าคณะจังหวัด) วัดขวิด เป็นผู้อุปการะ ในขณะนั้นได้ตั้งโรงเรียนตามวัดหลายแห่งในเขตอำเภอเมืองอุทัยธานี เช่น

1. โรงเรียนวัดใหม่ (วัดใหม่จันทาราม)
2. โรงเรียนวัดพิชัยปุรณาราม (วัดกร่าง)
3. โรงเรียนวัดอุโปสถาราม
4. โรงเรียนวัดขวิดเชลยศักดิ์
5. โรงเรียนวัดทุ่งแก้ว (วัดมณีสถิตกปิฏฐาราม)

โรงเรียนวัดหนองน้ำคัน เมื่อตั้งขึ้นครั้งแรกได้อาศัยเรียนที่ศาลาดินอยู่ระหว่างอุโบสถกับเจดีย์ปัจจุบันรื้อแล้ว ต่อมาได้ย้ายไปเรียนบนศาลาการเปรียญหลังเก่า (รื้อไปแล้ว 16 ม.ค.15) ภายหลังเมื่อสร้างอาคารเรียนเป็นเอกเทศถาวรแล้วจึงย้ายไปเรียนที่

อาคารหลังใหม่นี้เมื่อพ.ศ.2502 จึงนับได้ว่าชาวบ้านหนองน้ำคันได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนสมัยใหม่นี้ตั้งแต่ พ.ศ. 2443–2541 นับได้ 98 ปี

วัดอมฤตวารี มีดีจะอวด

สิ่งก่อสร้างสำคัญของวัด

1. พระเจดีย์ 5 องค์ เมื่อเริ่มสร้างวัดได้สร้างเจดีย์แบบทรงมอญ เป็นเจดีย์ 5 องค์ องค์กลางสร้างขนาดใหญ่มีซุ้มอยู่ 4 ทิศ ลักษณะแบบลอมฟาง แล้วสร้างเจดีย์บนลอมฟางนั้น เจดีย์องค์เล็กล้อมอยู่ที่มุมทั้งสี่ มีลวดลายประดับที่คอระฆังทำบัวแก้ว นับว่าฝีมือสวยงามมาก ปรากฏว่ามีการซ่อมแซมครั้งแรกเมื่อราว พ.ศ. 2432–2442 ซึ่งปัจจุบันองค์เจดีย์ชำรุดทรุดโทรมมาก พระครูอุทัย-สังฆกิจ (รัง สจฺจวโร) ได้ดำเนินการปฏิสังขรณ์ เมื่อพ.ศ.2536 โดยการอนุเคราะห์จาก แม่ทองเจือ นาคยาเป็นเงินสองแสนบาทและมีผู้บริจาคสมทบอีกสิ้นเงินในการปฏิสังขรณ์สองแสนหกหมื่นบาท

2. อุโบสถ เป็นอุโบสถขนาดเล็ก มีประตูเข้าเพียงประตูเดียว ผิดกับวัดอื่นๆ ในจังหวัดนี้ซึ่งมักมี 2 ประตู ฝีมือก่อสร้างสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายหรือธนบุรี อุโบสถเล็กๆ นี้ในจังหวัดสมุทรสงครามเพชรบุรี และแถบจังหวัดภาคใต้นิยมสร้างกันสำหรับให้พระสงฆ์ทำสังฆกรรม แต่ต้องสร้างศาลาการเปรียญหรือโรงธรรม

ใหญ่โตมหึมาสำหรับฆราวาสเพื่อให้คนในหมู่บ้านใกล้ๆ จะเข้ามาฟังเทศน์ในวันพระ ถวายภัตตาหารและถือศีล หน้าบันไดและที่บานหน้าต่างอุโบสถเป็นลายลดน้ำ ลวดลายเป็นก้านขดอย่างสวยงาม ปัจจุบันลวดลายเหล่านี้เหลือเพียงบางส่วนเท่านั้น และบางส่วนก็เห็นเพียงเลือนลาง สันนิษฐานว่าอุโบสถหลังนี้คงซ่อมแซมใหม่ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นราวในรัชกาลที่ 3 เนื่องจากมีภาพวาดแบบสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ภายในอุโบสถมีภาพเขียนปรากฏอยู่รอบฝาผนัง จะอยู่ระหว่างช่องหน้าต่างเป็นเรื่องราวมหาเวสสันดรชาดก เหนือระดับหน้าต่างมีภาพชุมนุมอยู่เป็นศิลปะไทยผสมจีนที่นิยมกันมาในสมัยนั้นภาพที่เป็นแบบจีน เช่น ป้อม กำแพง ศาลารายแบบเก๋งจีน ภาพวาดที่ผนังด้านหลังพระประธาน เป็นภาพพุทธประวัติตอนพิชิตพระยามารและเรื่องพระยาช้างฉัททันต์ ส่วนเหนือประตูเข้าอุโบสถเป็นภาพพระพุทธเจ้าเสด็จลงจากดาวดึงส์ เป็นภาพที่แสดงให้เราเห็นเหตุการณ์ตั้งแต่พระพุทธเจ้าโปรดพระพุทธมารดา เสด็จลงบันไดลงมายังเมืองสังกัสนคร มีเทวดาประโคมดนตรีอยู่ข้างๆ และล่างสุดเป็นกำแพงเมืองสังกัสนคร ที่หน้าอุโบสถมีเจดีย์เป็นลักษณะย่อไม้สิบสองอยู่องค์หนึ่ง ปัจจุบันอุโบสถมีเจดีย์เป็นลักษระย่อไม้สิบสองอยู่องค์หนึ่ง ปัจจุบันอุโบสถชำรุดทรุดโทรมมาก พระครูอุทัยสังฆกิจ (รัง สจฺจวโร) ได้ดำเนิน

การปฏิสังขรณ์ เมื่อ พ.ศ.2539 สิ้นเงินในการปฏิสังขรณ์เป็นเงินสองแสนสามพันบาท

3. กุฏิหน้าอุโบสถ เป็นเล็กๆ ฝีมือสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายหรือธนบุรี คงสร้างพร้อมกันกับอุโบสถ เป็นสถานที่สำหรับให้พระสงฆ์ใช้ปฏิบัติกรรมฐาน รูปทรงได้สัดส่วนดีกว่าอุโบสถ จึงสวยงามมากปัจจุบันกุฏิกรรมฐานชำรุดทรุดโทรมมาก พระครูอุทัยสังฆกิจ (รัง สจฺจวโร) ได้ดำเนินการปฏิสังขรณ์เมื่อ พ.ศ.2541 สิ้นเงินในการปฏิสังขรณ์สองแสนบาท

4. วิหาร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2454 ขุนกอบกัยกิจ (เจ็กยี่สุ่น) แม่ฮั้ว แม่เล่าชี และแม่ลำพู มนัสตรงเป็นผู้อุปถัมภ์ในการก่อสร้าง ลวดลายเป็นศิลปะแบบจีนปนอยู่มาก เช่น ที่หน้าบันไดมีรูปครุฑ ลายเครือวัลย์แบบจีน ซุ้มประตูหน้าต่างเป็นรูปปั้นเทพนม ดอกไม้และลายเครือวัลย์แบบจีน เฉพาะบานประตูทั้งสองแกะสลักเป็นรูปทวนและเครือวัลย์ องค์พระประธานเป็นปูนปั้น ขนาดหน้าตักกว้าง 3 ศอกเศษ ปัจจุบันวิหารชำรุดทรุดโทรมมาก พระครูอุทัยสังฆกิจ (รัง สจฺจวโร) ได้ดำเนินการปฏิสังขรณ์ เมื่อ พ.ศ. 2540 สิ้นเงินในการปฏิสังขรณ์เจ็ดแสนแปดหมื่นสองพันบาทองค์เจดีย์ลักษณะย่อไม้สิบสอง หน้าอุโบสถหลังเก่า (สถานที่ยังอนุรักษ์ไว้ พ.ศ. 2541)

ลำดับเจ้าอาวาส

1. พระอาจารย์เกษ	พ.ศ.2443-2453
2. หลวงพ่อพล	พ.ศ.2454-2475
3. หลวงพ่อจ้อย	พ.ศ.2475-2494
4. พระอธิการชื่น	พ.ศ.2495-2496
5. พระอาจารย์อ่อง	พ.ศ.2496-2497
6. พระอาจารย์แป้น	พ.ศ.2498-2499
7. พระอธิการสมศักดิ์ สุจิตโต	พ.ศ.2499-2504 (ลาสิกขาบท)
8. พระครูอุทัยสังฆกิจ (รัง)	พ.ศ.2508-2545
9. พระครูอุทิตศุภการ	พ.ศ.2545-ถึงปัจจุบัน

เกจิอาจารย์ในทางไสยศาสตร์

หลวงพ่อพล ทุกคนคงร้อง อ๋อ เพราะกิตติศัพท์นี้มิใช่เฉพาะชาวบ้านหนองน้ำคันเท่านั้นที่รู้จักกันคนในหมู่บ้านที่ใกล้เคียงตลอดจนถึงต่างจังหวัดย่อมรู้จักกันดีในสมัยนั้น หลวงพ่อพลเป็นพระเถระที่มีอาคมขลังและวาจาศักดิ์สิทธิ์ พูดอย่างไรมักจะเป็นอย่างนั้น ชาติภูมิของหลวงพ่อพลอยู่ทางภาคอีสาน มาอยู่จังหวัดนี้พร้อมกับหลวงพ่อเคนวัดดงเศรษฐี อำเภอหนองขาหย่าง อิทธิปาฏิหารย์ของหลวงพ่อพล คือทุกเช้าหลวงพ่อครองผ้าแล้วจะลงมา

เดินจงกรมที่ลานวัด บางครั้งหลวงพ่อจะเอาเท้าเขี่ยหญ้าที่ขึ้นอยู่บนพื้นดิน หญ้านั้นจะเหี่ยวแห้งตายไปในที่สุดและไม่ขึ้นมาอีกเลย ลานวัดในสมัยนั้นจึงสะอาดเตียนไม่มีหญ้าขึ้น นับว่าเป็นเรื่องประหลาดอีกเรื่องหนึ่ง พระภิกษุที่จะลาสิกขาบทมาครองเรือนอย่างฆราวาสมักจะมาให้หลวงพ่อเป็นผู้สึกให้ เพราะถือกันว่าผู้ที่ลาสิกขาบทกับหลวงพ่อจะได้รับพรหรือของปลุกเศกจากหลวงพ่อแล้วจะสมความปรารถนาทุกสิ่งที่ตนต้องการ พระภิกษุจากวัดใกล้เคียงแม้แต่ต่างอำเภอต่างจังหวัดจึงนิยมมาสึกกันเป็นจำนวนมาก บางรูปถึงกับมาค้างคืนค้างแรมเพื่อรอฤกษ์สึก จนมีการกล่าวขานพูดเล่นกันในสมัยนั้นว่า ***เจ้าคุณฮวด บวชคน อาจารย์พลสึกพระ*** เจ้าคุณฮวดหมายถึง พระสุนทรมุณี (ฮวดอินฺทสุวณฺโณ) เจ้าคณะจังหวัดอุทัยธานีในขณะนั้น

หลวงพ่อจ้อย เป็นเจ้าอาวาสสืบต่อมาจากหลวงพ่อพล ก็ได้รับการถ่ายทอดวิชาอาคมขลังทางไสยศาสตร์จากหลวงพ่อพล และมีความรู้เกี่ยวกับยาแผนโบราณเป็นอย่างดี วันหนึ่งๆ จะมีคนมาขอยาจากท่านไม่ขาดสาย วัตถุมงคลที่มีชื่อเสียงมากของหลวงพ่อคือ ไม้เลี้ยงหลวงพ่อจ้อยได้แก่หลวงพ่อท่านนำไม้เลี้ยงซึ่งขึ้นอยู่มากมายภายในวัดมาทำเป็นชิ้นเล็กๆ ยาวประมาณ ๑ นิ้วเศษ ลงอักขระแล้วปลุกเศกนับว่าอยู่ยงคงกระพันชาตรีดีนัก ปัจจุบันมีการ

ซื้อขายกันด้วยราคาแพงๆ และคงจะหาได้ยากแล้ว เมื่อปี พ.ศ. 2497 ทางวัดได้ปั้นรูปเหมือนของท่านประดิษฐานไว้ที่พระเจดีย์คู่วัดองค์กลางใหญ่ ทุกวันพระจะมีผู้คนมากราบไหว้ปิดทองและบ้างก็บนบานขอสิ่งที่ตนปรารถนาอย่างไม่ขาดสาย ปัจจุบันได้ย้ายรูปปั้นของท่านไปอยู่ในวิหารหลังใหม่ ซึ่งเจ้าอาวาสองค์ปัจจุบันดำเนินการก่อสร้างวิหาร สิ้นเงินค่าก่อสร้างเป็นเงินห้าแสนสองพันบาท

วัดกับความรุ่งเรืองในอดีต

เมื่อพระอาจารย์เกษ ได้มาเป็นเจ้าอาวาสและครูสอนภาษาไทยในโรงเรียนวัดหนองน้ำคันดังได้กล่าวมาแล้ว ท่านได้เริ่มปฏิสังขรณ์วัดใหม่ เช่น สร้างกุฏิและสร้างศาลาดินใช้เป็นสถานที่เรียนภาษาไทยของนักเรียน ปัจจุบันรื้อไปแล้ว ต่อมาถึงสมัยหลวงพ่อพลซึ่งมีชื่อเสียงในทางไสยศาสตร์และมีผู้เคารพนับถือมากได้สร้างหอประชุมและกุฏิล้อมรอบหอประชุมอย่างมีระเบียบหลายหลัง ขุดสระน้ำ ๑ สระ เรียกกันว่าสระน้ำมนต์ที่เรียกกันอย่างนี้ เพราะพระที่จะมาลาสิกขาบทหรือชาวบ้านที่มาขอน้ำมนต์ ได้ตักน้ำในสระแห่งนี้มาให้หลวงพ่อทำน้ำพระพุทธมนต์ สร้างวิหาร ๑ หลังเมื่อ พ.ศ. 2454 สร้างอาคารเปรียญ ๑ หลัง สมัยหลวงพ่อจ้อยเป็น

เจ้าอาวาสไม่ได้ก่อสร้างเพิ่มเติมอีกเพราะก่อสร้างมาพร้อมแล้วตั้งแต่สมัยหลวงพ่อพล เพียงแต่คอยบูรณะปฏิสังขรณ์ไม่ให้ทรุดโทรมเท่านั้น เช่น ปฏิสังขรณ์หอประชุม เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2489 (รื้อไปแล้ว) หอประชุมหลังปัจจุบันพ่อสุข แม่ลำใย ถมยา บ.ม. ได้สร้างถวายปี พ.ศ. 2510 นับได้ว่าสมัยนั้นวัดวาอารามมีเสนาสนะสงฆ์อย่างสวยงามและเพียงพอแก่พระสงฆ์ซึ่งมีจำพรรษาแต่ละปีๆ เป็นจำนวนมาก

วัดหนองน้ำคันกลายเป็นวัดอมฤตวารี

พ.ศ. 2482 พระสุนทรมุนี (พุฒ สุทตฺตเถระ ป.ธ.5) ต่อมาได้เลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระราชอุทัยกวีเจ้าคณะจังหวัดอุทัยธานี และสมเด็จพระวันรัต (เฮง เขมจารีเถระ ป.ธ.9) เจ้าคณะมณฑลนครสวรรค์พิจารณาเห็นว่า ชื่อวัดหนองน้ำคันไม่เป็นมงคลนาม จึงได้โปรดให้เปลี่ยนชื่อเสียใหม่ว่า ***วัดอมฤตวารี*** แปลว่า ***วัดมีน้ำให้ดื่มกินได้ความชุ่มชื้นดุจน้ำอมฤต*** และมีวัดที่ถูกเปลี่ยนชื่อพร้อมกันครั้งนี้มีดังนี้

1. วัดหนองน้ำคัน เปลี่ยนเป็น วัดอมฤตวารี
2. วัดโค่ง เปลี่ยนเป็น วัดธรรมโสภิต
3. วัดโรงโค เปลี่ยนเป็น วัดธรรมโฆษก

สภาพวัดเมื่อกึ่งพุทธกาล

เมื่อหลวงพ่อจ้อยได้มรณภาพแล้วในปี พ.ศ.2494 วัดก็ตกอยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรมมาก ขาดเจ้าอาวาสพัฒนารักษาวัด เจ้าอาวาสบางรูปอยู่เพียงพรรษาเดียวหรือสองพรรษาเท่านั้น การพัฒนาวัดไม่ค่อยมี และอีกประการหนึ่งชาวบ้านหนองน้ำคันส่วนมากมีฐานะยากจนไม่สามารถอุปถัมภ์การก่อสร้างได้มากนักการอาศัยของคนถิ่นอื่นมาช่วยบำรุงวัดก็ลำบาก เพราะการคมนาคมเข้าวัดและหมู่บ้านไม่สะดวกมีแต่ทางเกวียนไม่มีถนนเหมือนสมัยนี้ หนทางเข้าวัดปกคลุมไปด้วยป่าไผ่มืดครึ้มน่ากลัว ทางเดินเป็นเพียงคันนาเล็กๆ เท่านั้นเรียกว่าถ้าไม่ศรัทธากันจริงๆ แล้วก็ไม่อยากมา แม้แต่ชาวบ้านหนองน้ำคันก็ตามที หากมิใช่วันนักขัตฤกษ์ตรุษสงกรานต์เข้าพรรษาและสารทก็ไม่ค่อยเข้าวัดทำบุญกันในฤดูกาลเข้าพรรษาจะมีพระสงฆ์อยู่จำพรรษาเพียง 1-2 รูป บางปีเมื่อขาดพระสงฆ์เฝ้าดูแลรักษาวัด บรรดากุฏิ ศาลา หอประชุม ซึ่งสร้างมาแต่ครั้งหลวงพ่อพล บางส่วนก็ปรักหักพังไป

สมัยปฏิรูปใหม่

พ.ศ.2499 พระสมศักดิ์ สุจิตฺโต (สีสรรพ์) ชาติภูมิบ้านหนองน้ำคัน ย้ายจากวัดโคก อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท มา

อยู่วัดนี้ ได้เริ่มงานปฏิรูปวัดใหม่ รื้อกุฎีบางหลังที่ชำรุดทรุดโทรมเต็มที่ที่จะเป็นอันตรายแก่ผู้อยู่อาศัย แล้วทำการสร้างขึ้นใหม่ 3 หลัง เป็นกุฏีที่สร้างขึ้นอย่างง่ายๆ ไม่ต้องใช้ทุนทรัพย์มากนัก พร้อมกับบำรุงขวัญอบรมฟื้นฟูจิตใจชาวบ้านให้มาร่วมแรงร่วมใจกันช่วยกันทำนุบำรุงวัดวาอารามอีกครั้งหนึ่ง ปรากฏว่าชาวบ้านทุกคนให้ความสนใจวัดมากขึ้นเป็นลำดับ นอกจากนั้นยังได้เปิดสอนปริยัติธรรมแก่พระภิกษุสามเณรแต่ท่านได้ลาสิกขาบทเสียก่อนในปี พ.ศ. 2505

ก้าวสู่ยุคพัฒนา

เมื่อพระอธิการสมศักดิ์ สุจิตฺโต ลาสิกขาบท ทางคณะสงฆ์ได้แต่งให้พระรัง สจฺจวโร (พยัคฆเพศ) ผู้ซึ่งย้ายมาจากวัดโคก อำเภอ อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท แต่ปี พ.ศ.2500 รักษาการในตำแหน่งเจ้าอาวาส พระรัง สจฺจวโร ผู้นี้สมัยยังเป็นพระลูกวัดได้เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงที่สำคัญของพระอธิการสมศักดิ์ในการปฏิรูปวัดครั้นเมื่อได้รับแต่งตั้งให้รักษาการแทนเจ้าอาวาส ท่านก็เริ่มจัดงานด้านการพัฒนาวัดทันที งานชิ้นแรกคือเป็นผู้อุปการะช่วยหาทุนการก่อสร้างต่อเติมอาคารเรียนโรงเรียนวัดอมฤตวารีจนแล้วเสร็จ พร้อมทั้งช่วยขอแรงงานจากชาวบ้านมาช่วยทำรั้วโรงเรียน คิดเป็นเงิน 25,000 บาท (สองหมื่นห้าพันบาท)

พ.ศ. 2506 สร้างกุฏิสงฆ์หนึ่งหลังยาว 4 วา กว้าง 3 วา สิ้นค่าก่อสร้าง 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาท)

พ.ศ. 2508 ตัดถนนเข้าวัด ขนาดกว้าง 6 เมตร ยาว 680 เมตร โรยหินลูกรังโดยตลอด ใช้ได้ทุกฤดูกาล ทางคณะสงฆ์จังหวัดอุทัยธานี จึงได้แต่งตั้งให้ท่านดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสเป็นพระอธิการรังอย่างสมบูรณ์เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2508 นับว่าเป็นพระเถระรูปแรกของจังหวัดที่รักษาการในตำแหน่งเจ้าอาวาสนานที่สุด

เปิดประตูวัด

อุปสรรคสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาวัดให้ก้าวหน้ารุ่งเรือง คือทางคมนาคมเข้าวัดไม่สะดวก เพราะทางจากวัดเดินเข้าสู่หมู่บ้านหนองน้ำคันและวัดอมฤตวารีในขณะนั้น มีแต่ทางเกวียนและคันนาเล็กๆ ริมทางบางแห่งยังปกคลุมด้วยป่าไผ่ดูมืดครึ้มน่ากลัวอันตรายจึงไม่ต้องกล่าวเลยว่าพุทธศาสนิกชนบ้านอื่นๆ อยากจะมาทำบุญวัดนี้ ดังนั้นในปี พ.ศ. 2508 พระรัง พร้อมด้วยคุณสุทธิ บัวแก้ว ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดอุทัยธานีในขณะนั้น มหามงคล มังคลาภรณ์อดีตจ่าศาลจังหวัดอุทัยธานีและคณะทายกทายิกาได้บอกบุญได้เงินทุน 10,000 บาทเศษ นายฉัตร นางสำริดถวายที่ดินเพื่อทำถนนเข้าวัด จึงตัดถนนเข้าวัดสำเร็จเป็นถนนกว้าง

2 เมตร ยาว 680 เมตร (17 เส้น) โรยหินลูกรังอัดแน่น ทำให้การคมนาคมสะดวกทุกฤดูกาลบรรดา พุทธศาสนิกชนจากที่อื่นเริ่มมาทำบุญวัดนี้มากขึ้นตามลำดับ และมีถนนสายเอเซียต้อนอ้อมเมือง (By Pass) ตัดผ่านวัดเป็นผลทำให้การพัฒนาวัดเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว อีกประการหนึ่งทางวัดได้พ่อสุข แม่ลำใย ถมยา บ.ม. พร้อมด้วยคณะญาติเป็นผู้อุปถัมภ์การก่อสร้างสิ่งต่างๆ จึงทำให้การพัฒนาวัดเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปอีก

อุปสรรคสำคัญที่แก้ไขได้

การขาดแคลนน้ำเป็นปัญหาสำคัญของวัดมาเป็นเวลาช้านาน พอเข้าฤดูแล้งน้ำสำหรับให้พระสงฆ์ใช้อุปโภคบริโภคก็ขาดแคลน สระน้ำที่มีอยู่ในวัดเพียงสระเดียวก็แห้งขอด (น้ำในหนองน้ำคันพระไม่นิยมใช้ถึงวันโกนทางวัดจะตีกลองเป็นสัญญาณให้ชาวบ้านตักน้ำจากบ่อริมห้วยมาวัด พวกหนุ่มสาวเฒ่าแก่และเด็กๆ ก็พากันตักน้ำ บ้างหาบ บ้างหิ้ว เข้าแถวยาวเหยียดมาใส่ตุ่มน้ำบนวัดจนเต็ม แล้วจึงพากันกลับ แม้ชาวบ้านจะให้ความอนุเคราะห์แก่วัดอย่างนี้ก็ตาม แต่ชาวบ้านเองก็ต้องแย่งกันตักน้ำไว้อุปโภคและบริโภคเหมือนกันบางคนอุตส่าห์เฝ้าคอยอยู่ริมบ่อเข้าคิวกันรอตักน้ำจนดึกจนดื่นจะได้น้ำเพียงพอ ถ้าปีใดเกิดฝนแล้งมากผิดปกติ

ยิ่งลำบากขึ้นเดือดร้อนทั้งพระและชาวบ้าน

ในปี พ.ศ. 2508 เจ้าอาวาสวัดเห็นความสำคัญในเรื่องน้ำเช่นนี้ จึงขอแรงพระสงฆ์และชาวบ้านช่วยกันขุดบ่อน้ำที่มีอยู่ในวัดให้ลึกลงไปอีกก็มีน้ำใช้อยู่ได้ไม่นานน้ำก็แห้งอีก ครั้งปี พ.ศ.2512 ทางวัดได้เจาะน้ำบาดาลขึ้น 1 แห่งสิ้นเงินไป 2,000 บาท ก็ยังได้น้ำไม่พอใช้จนมาถึง พ.ศ.2515 ทางวัดได้ร่วมกับกรมทรัพยากรธรณีเจาะน้ำบาดาลขึ้นที่วัดอีกบ่อหนึ่ง พร้อมกันนั้นทางวัดได้รับความช่วยเหลือจากนายองอาจ สุตะเขตร์ นายกเทศมนตรีเมืองอุทัยธานีได้จัดวางท่อประปาของเทศบาลเข้ามาใช้ภายในวัดและหมู่บ้านใกล้เคียงจนมีน้ำใช้เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ.2518 สิ้นค่าอุปกรณ์ไปทั้งสิ้น 3,676 บาท อุปสรรคจากการขาดแคลนน้ำจึงหมดสิ้นไปได้

อุปสรรคที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ เรื่องแสงสว่างที่ใช้ภายในวัด ในปีหนึ่งๆ ทางวัดต้องจัดซื้อน้ำมันก๊าดมาให้พระใช้ในด้านแสงสว่างและดูหนังสือไม่ต่ำกว่าปีละ 30 ปีบ ท่านเจ้าอาวาสก็พยายามอย่างยิ่งที่จะนำกระแสไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเข้ามาใช้นานถึง 10 กว่าปี เพราะไม่มีเงินที่จะติดตั้งได้เพราะค่าใช้จ่ายแพงมาก จนเมื่อสภาเทศบาล “กลุ่มสมุห์อาจ” คือคุณองอาจ สุตะเขตร์ ได้กลับเข้ามาบริการเทศบาลอีกครั้งหนึ่ง จึงได้ช่วยกรุณาติดต่อกับทางการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคให้ขยายเขตมาถึงบริเวณวัดอมฤตวารี

จึงได้ติดตั้งไฟฟ้าให้ได้รับแสงสว่างสำเร็จเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2519 สิ้นเงินค่าติดตั้งและอุปกรณ์อื่นๆ เป็นเงิน 123,727 บาท พร้อมด้วยมอบอุปกรณ์เครื่องขยายเสียงอีก 30,000 บาท ทางวัดจึงมีไฟฟ้าใช้ตลอดมา

งานพัฒนาวัด

พ.ศ. 2543 ได้ทำการสร้างโรงครัวบนศาลาการเปรียญ

พ.ศ. 2542 สร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรม "พระครูอุทัยสังฆกิจ"

พ.ศ. 2542 สร้างศาลาหอพักสงฆ์ทรงไทย (กุฏิ) ๑ หลัง

ประวัติ

พระครูอุทัยสังฆกิจ (สจฺจวโรเถระ)

เจ้าอาวาสวัดอมฤตวารี และเจ้าคณะตำบลเกาะเทโพ

ชื่อ พระครูอุทัยสังฆกิจ ฉายา สจฺจวโร อายุ 75 พรรษา 51 วิทยฐานะนักธรรมชั้นโท วัดอมฤตวารี ต.อุทัยใหม่ อ.เมือง อุทัยธานี จ.อุทัยธานี อดีตเจ้าคณะตำบลเกาะเทโพและเจ้าอาวาสวัดอมฤตวารี

ชาติภูมิ เดิมชื่อ รัง นามสกุล พยัคฆเพศ เกิดวันศุกร์ แรม 9 ค่ำ เดือน 3 ปีขาล วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2470 บ้านดอนหวาย หมู่ที่ 3 ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี บิดานายศรี พยัคฆเพศ มารดา นางเมี้ยน พยัคฆเพศ เป็นบุตรคนที่ 4 มีพี่น้อง 5 คนคือ

1. นายพา พยัคฆเพศ (ถึงแก่กรรมแล้ว)
2. นายพลอย พยัคฆเพศ
3. พระครูอุทัยสังฆกิจ รัง สจฺจวโร (มรณะภาพ)
4. นางสาวทวี พยัคฆเพศ (ถึงแก่กรรมแล้ว)
5. นายลอย พยัคฆเพศ

ปฐมวัย

เมื่ออายุได้ 6 ขวบ บิดาได้ถึงแก่กรรม ก็ได้อยู่ในการอุปการะ

ของมารดา ซึ่งประกอบอาชีพทำนา พออายุเข้าเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ มารดาได้นำไปฝากเข้าเรียนที่โรงเรียนวัดดอนหวาย จนจบชั้นสูงสุดในสมัยนั้นคือ ชั้นประถมปีที่ 4 แล้วได้ออกจากโรงเรียนมาช่วยมารดาประกอบอาชีพทำนาจนอายุได้ 16 ปี มารดาก็ได้ถึงแก่กรรม จึงไปอยู่ภายใต้การอุปการะของป้า ชื่อนางเปี่ยม พยัคฆเพศ อยู่ช่วยป้าทำนา จนอายุย่างเข้า 23 ปี ป้าเปี่ยม ได้จัดการอุปสมบทให้ ดังมีประวัติบันทึกไว้ดังนี้

บรรพชาอุปสมบท

เมื่อวันศุกร์ขึ้น 7 ค่ำ เดือน 5 ปีเถาะ วันที่ 13 เมษายน พ.ศ.2494 ณ พัทธสีมาวัดดอนหวาย ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี

พระอุปัชฌายะ

พระครูอุปการพิศิษฐ์ (เล็ง) วัดหนองเรือโกลน ตำบลหนองเรือโกลน อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี

พระกรรมวาจาจารย์

พระอาจารย์ใจ วัดดอนหวาย ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี

พระอนุสาวนาจารย์

พระอาจารย์เสงี่ยม วัดดอนหวาย ตำบลหนองหญ้านาง

อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี

ฉายานุกรม

พระรัง สจฺจวโร

หลังจากหลวงพ่อรังได้อุปสมบทก็ได้ศึกษาวิทยาคมกับหลวงพ่อม้วน ณ วัดดอนหวาย อ.ทัพทัน จ.อุทัยธานี ต่อมาได้ย้ายไปจำพรรษา ณ วัดโคกแจ้ง อ.มโนรมย์ จ.ชัยนาท ก็ได้ศึกษา วิชาต่างๆ จากคณาจารย์หลายองค์ครั้นต่อมาวัดอมฤตวารี (หนองน้ำคัน) อ.เมือง จ.อุทัยธานี ได้ขาดแคลน พระภิกษุสงฆ์ อยู่จำพรรษา จึงอาราธนาพระอาจารย์สมศักดิ์ สุจิตโตและหลวงพ่อรัง สจฺจโร มาอยู่จำพรรษาที่วัดเมื่อ พ.ศ. 2499 ครั้นต่อมาพระอาจารย์สมศักดิ์ได้ลาสิกขาบท เมื่อ 2504 หลวงพ่อรัง จึงรับหน้าที่รักษาการแทนเจ้าอาวาส จนเมื่อปี 2508 จึงได้รับภาระธุระดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ต่อมาครั้นหลวงพ่อรัง จำพรรษาที่วัดอมฤตวารีก็สอบได้นักธรรมโท โดยศึกษาจากหนังสือด้วยตนเอง หลังจากนั้นหลวงพ่อรังก็สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนพระสังฆาธิการ รุ่นที่ ๑ ณ วัดมณีสถิตกปิฏฐาราม (วัดทุ่งแก้ว) อ.เมือง จ.อุทัยธานี สมัยเมื่อหลวงพ่อรังได้มาอยู่วัดอมฤตวารี หลวงพ่อก็เริ่มพัฒนาวัด โดยสร้างศรัทธาชักชวนญาติโยมที่ไม่เข้าวัดหันมาทำบุญเข้าวัดสนันสนุนการศึกษา เผยแผ่หลักธรรมโดยความมัธยัสถ์ และความอุตสาหะความตั้งใจที่จะพัฒนาวัด ทำ

ให้ญาติโยมพร้อมใจกันช่วยหลวงพ่อรังในการปฏิสังขรณ์วัดโดยเริ่มก่อสร้างหอสวดมนต์อันเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาวัดในครั้งแรก ด้วยศีลจารวัตรปฏิบัติของหลวงพ่อรังอันงดงามความเป็นผู้พัฒนาวัดและสร้างศรัทธาให้ญาติโยมเลื่อมใสจนได้รับยกย่องเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างและวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่นทำให้หลวงพ่อรังเป็นที่ศรัทธาแก่คณะสงฆ์และชาวอุทัยธานีเป็นอย่างมาก

หลวงพ่อรังจัดเป็นเกจิอาจารย์ชื่อดังของอำเภอเมืองอุทัยธานี ดังจะเห็นได้จากพุทธาภิเษกวัตถุมงคลต่างๆ ต้องมีชื่อหลวงพ่อรังอยู่เสมอ เช่น พระหลวงพ่อโต วัดกัลยาณมิตร สมเด็จโต วัดระฆัง หลวงปู่ไข่ วัดเชิงเลนพระเดชพระคุณหลวงพ่อรังเป็นพระที่อยู่ในศีลจารวัตรอันงดงามวัตถุมงคลของท่านจึงมีความเมตตาสูง แล้วหลวงพ่อมีคติที่ว่า "ของดีไม่ต้องโฆษณา" ดังจะเห็นได้จากคำปรารภของท่านว่าถ้าท่านมรณภาพแล้วไม่ต้องเอาไว้ในโลงแก้ว สมกับคติของท่านยังความเลื่อมใสให้แก่บรรดาคณะศิษย์ทั้งหลายหลวงพ่อรังได้บูรณะปฏิสังขรณ์วัดกับการสนับสนุนการศึกษามาโดยตลอด โดยการสนับสนุนจากบรรดาญาติโยมทั้งหลายมาด้วยดี เช่น พ่อสุข แม่ลำใย ถมยา (ปลายทางของวิชิต) เนื่องด้วยหลวงพ่ออายุมากขึ้นทุกวันกอปรด้วยมีโรคประจำตัว มีภารกิจทุกวัน ซึ่งหลวงพ่อรังถ้าไปไว้หลวงพ่อก็จะไม่ขัดทำให้หลวงพ่อรังไม่มีเวลาพักผ่อน ดังจะเห็นได้จากการที่ญาติ

โยมมากราบไหว้ปรึกษาหารือปัญหาต่างๆ แม้แต่หลวงพ่อจะจำวัดอยู่ ถ้ามีโยมมาหาหลวงพ่อสั่งให้เรียกได้ตลอดจึงทำให้หลวงพ่อไม่มีเวลาพักผ่อนเท่าที่ควรเมื่อมาถึงวันที่ 10 ธันวาคม 2545 หลวงพ่อรังได้เข้าประชุมคณะพระสังฆาธิการเนื่องในการตรวจสอบธรรมสนามหลวงของคณะสงห์ภาค 3 โดยมีจังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี ลพบุรี อุทัยธานี โดยหลวงพ่อรังรับเป็นเจ้าภาพในการเลี้ยงภัตตาหารพระสงฆ์ที่มาตรวจธรรมสนามหลวง หลังจากกลับจากการประชุมหลวงพ่อได้เกิดอาการแน่นหน้าอก หายใจขัด ทางพระสงฆ์ตลอดจนญาติโยมจึงนำส่งโรงพยาบาลอุทัยธานี แต่อาการไม่สู้ดีนักต่อมาคณะศิษย์โดยพระครูอุทิตศุภการจึงได้ลงความเห็นว่าควรส่งเข้ากรุงเทพเพื่อทำการรักษา เวลา 11.30 น. ของวันนั้นเองทางโรงพยาบาลกรุงเทพได้ส่งรถพยาบาลพร้อมคณะแพทย์มารับจึงได้เดินทางเข้ากรุงเทพฯแต่ในขณะเดินทางหลวงพ่ออาการไม่สู้ดีนักจึงต้องเข้าทำการรักษาที่โรงพยาบาลสิงห์บุรีเป็นการด่วนจึงอาการทุเลาลง หลังจากนั้นจึงทำการส่งไปกรุงเทพฯต่อไป พอไปถึงเวลา 01.00 น. ของวันที่ 12 ธันวาคม 2545 คณะแพทย์ได้ทำการรักษาโดยด่วน โดยมีคณะศิษย์ดูแลอย่างใกล้ชิด (อนิจจังสังขารไม่เที่ยง) ด้วยโรคอันรุมเร้าคณะแพทย์ได้ช่วยทำการรักษาสุดความสามารถ พอเวลา 01.30 น. หลวงพ่อรังก็ได้มรณะภาพลงด้วยอาการสงบ ด้วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจไม่ทำงานยังความโศกเศร้าให้กับบรรดา

คณะสงฆ์และคณะศิษย์เป็นอย่างยิ่งร่วมศิริอายุได้ 75 ปี 51 พรรษา

สมณศักดิ์

พ.ศ.2513 ได้รับแต่งตั้งเป็น พระครูประทวนสมณศักดิ์

พ.ศ.2518 ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็น พระครูสัญญาบัตร

เจ้าอาวาสวัดราษฎร์ชั้นตรีในราทินนามที่ พระครูอุทัยสังฆกิจ

พ.ศ.2526 ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็น พระครูสัญญาบัตร

เจ้าคณะตำบลชั้นโทในราชทินนามที่ พระครูอุทัยสังฆกิจ

พ.ศ.2541 ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็น พระครูสัญญาบัตร

เจ้าคณะตำบลชั้นเอกในราชทินนามที่ พระครูอุทัยสังฆกิจ

งานศึกษาสงเคราะห์

พ.ศ. 2535 เป็นประธานจัดตั้งทุนสงเคราะห์นักเรียนชั้นประถมศึกษา ประเภท ก ในนามวัดอมฤตวารีจำนวนทุนเริ่มต้นเป็นเงิน 34,860.25 บาท (สามหมื่นสี่พันแปดร้อยหกสิบบาทยี่สิบห้าสตางค์) ปัจจุบันมียอดเงินทุนฝากธนาคารมหานคร สาขาอุทัยธานี บัญชีเลขที่ 025-103737-1 เป็นเงิน 105,108 บาท (หนึ่งแสนห้าพันหนึ่งร้อยแปดบาทถ้วน) ตามสำเนาสมุดบัญชีที่ส่งมาด้วย

พ.ศ. 2538 เป็นประธานอุปถัมภ์ในการทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษาจัดซื้ออุปกรณ์การศึกษา และเครื่องดนตรี ณ โรงเรียนเทศบาลวัดอมฤตวารี ตำบลอุทัยใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานีเป็นจำนวน

เงิน 191,000 บาท (หนึ่งแสนเก้าหมื่นหนึ่งพันบาท)

พ.ศ. 2538 เป็นประธานมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดอมฤตวารี ตำบลอุทัยใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 37 ทุนๆ ละ 500 บาท รวมเป็นเงินมอบทุนจำนวน 18,500 บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าร้อยบาท) ตามบัญชีรายชื่อนักเรียนที่ส่งมาด้วย

พ.ศ.2539 เป็นประธานมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนโรงเรียนเทศบาลอมฤตวารี ตำบลอุทัยใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 40 ทุนๆ ละ 500 บาท รวมเป็นเงินมอบทุนจำนวน 20,000 บาท (สองหมื่นบาท) ตามบัญชีรายชื่อนักเรียนที่ส่งมาด้วย

พ.ศ.2540 เป็นประธานมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดอมฤตวารี ตำบลอุทัยใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 37 ทุนๆ ละ 500 บาท รวมเป็นเงินมอบทุนจำนวน 18,500 บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าร้อยบาท) ตามบัญชีรายชื่อนักเรียนที่ส่งมาด้วย

พ.ศ.2541 เป็นประธานมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนโรงเรียนวัดอมฤตวารี ตำบลอุทัยใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 24 ทุนๆ ละ 500 บาท รวมเป็นเงินมอบทุนจำนวน 12,000 บาท (หนึ่งหมื่นสองพันบาท) ตามบัญชีรายชื่อนักเรียนที่ส่งมาด้วย

งานเผยแผ่

พ.ศ. 2515 เป็นประธานหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลน้ำซึม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี

พ.ศ.2525 เป็นผู้อำนวยการศูนย์สงเคราะห์พุทธมามกะวัดอมฤตวารี ต.อุทัยใหม่ อ.เมือง จ.อุทัยธานี

มีการทำพิธีมาฆบูชา

มีผู้เข้าร่วมประชุมทำพิธี

มีการทำพิธีวิสาขบูชา

มีผู้เข้าร่วมประชุมทำพิธี

มีการทำพิธีอัฐมีบูชา

มีผู้เข้าร่วมประชุมทำพิธี

มีการทำพิธีอาสาฬหบูชา เป็นประจำทุกปี

มีผู้เข้าร่วมประชุมทำพิธี เป็นพระภิกษุสามเณร 45 รูป

เป็นประชาชนทั่วไป 250 รูป

มีการอบรมพระภิกษุสามเณรหลังทำวัตรเย็นทุกวัน

มีการอบรมศีลธรรมแก่ประชาชนทั่วไปทุกวันพระ

มีผู้มารักษาศีลอุโบสถฟังธรรมที่วัดตลอดปี จำนวน 45 คน

มีการจัดนิทัศน์การเผยแผ่วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเป็นประจำปี

มีความร่วมมือกับคณะสงฆ์คือ อำนวยความสะดวกแก่คณะพระธรรม

ทูต ที่มาปฏิบัติงานในเขตปกครอง

มีความร่วมมือกับราชการคือ ให้ความสะดวกทุกด้านเมื่อเข้ามาขอใช้สถานที่ ในการอบรมความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่น

มีผู้มาบำเพ็ญกุศลที่วัดประจำ จำนวน 300 คน

งานพัฒนาวัด

นับตั้งแต่ท่านได้รับการแต่งตั้งจากทางคณะสงฆ์ก็เริ่มทำการก่อสร้าง และปฏิสังขรณ์เสนาสนะจนถึงปี

พ.ศ.2539 ได้รับการยกย่องเป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง จากกรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการและได้พัฒนาวัดมาเป็นลำดับ ดังนี้

งานก่อสร้าง

พ.ศ.2510 ดำเนินการก่อสร้างหอประชุม (สวดมนต์) ขนาด 9x7 วา พร้อมทั้งกุฏีสงฆ์ 1 หลัง มูลค่า 150,000 บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาท)

พ.ศ.2511 ดำเนินการก่อสร้างหอระฆัง พร้อมทั้งกุฏีสงฆ์ 1 หลัง มูลค่า 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาท)

พ.ศ.2515 ดำเนินการก่อสร้างศาลาการเปรียญ ลักษณะทรงไทย 1 หลัง หลังคามุงกระเบื้องเคลือบทั้งหลังขนาด 10x10 วา เป็นเงิน 300,000 บาท (สามแสนบาทถ้วน)

พ.ศ.2519 ดำเนินการก่อสร้างกำแพงเขตวัดด้านทิศเหนือ,ทิศตะวัน

ออก,ทิศตะวันออก เป็นเงิน 500,000 บาท (ห้าแสนบาท)

พ.ศ.2520 ดำเนินการก่อสร้างซุ้มประตูด้านหน้าวัด ๑ ซุ้ม ลักษณะทรงไทย เสาเทคอนกรีตเสริมเหล็กก่ออิฐถือปูน ขนาด 3X5 วา เป็นเงิน 250,000 บาท (สองแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

พ.ศ.2521-26 ดำเนินการก่อสร้างพระอุโบสถ ๑ หลัง ขนาด 5X12 วา ลักษณะทรงไทย หลังคามุงกระเบื้องเคลือบ มูลค่า 5,000,000 บาท (ห้าล้านบาท)

พ.ศ.2529 ดำเนินการก่อสร้างฌาปนสถานเมรุ ลักษณะทรงไทย คอนกรีตเสริมเหล็กหลังคามุงกระเบื้องเคลือบ กว้าง 8 เมตร ยาว 10 เมตร เป็นเงิน 965,473 บาท (เก้าแสนหกหมื่นห้าพันสี่ร้อยเจ็ดสิบสามบาทถ้วน)

พ.ศ.2530 ดำเนินการก่อสร้างศาลาการเปรียญคอนกรีตเสริมเหล็กลักษณะทรงไทย ๑ หลัง หลังคามุงกระเบื้องเคลือบทั้งหลัง กว้าง 25 เมตร ยาว 45 เมตร เป็นเงิน 958,425 บาท (เก้าแสนห้าหมื่นแปดพันสี่ร้อยยี่สิบห้าบาทถ้วน)

พ.ศ.2531 ดำเนินการก่อสร้างกุฏิเจ้าอาวาส ลักษณะทรงไทย 2 ชั้น ๑ หลัง คอนกรีตเสริมเหล็กทั้งหลักหลังคามุงด้วยกระเบื้องลอนแผ่น กว้าง 12.50 เมตร ยาว 18.50 เมตร เป็นเงิน 897,462 บาท (แปดแสนเก้าหมื่นเจ็ดพันสี่ร้อยหกสิบสอง

บาทถ้วน)

พ.ศ.2532 ดำเนินการก่อสร้างกุฏิสงฆ์ ลักษณะทรงไทย 2 ชั้น 1 หลัง เทคอนกรีตเสริมเหล็ก ครึ่งตึกครึ่งไม้หลังคามุงด้วยกระเบื้องลอนแผ่น กว้าง 8.50 เมตร ยาว 31.20 เมตร เป็นเงิน 1,109,827 บาท (หนึ่งล้านหนึ่งแสนเก้าพันแปดร้อยยี่สิบเจ็ดบาทถ้วน)

พ.ศ.2533 ดำเนินการก่อสร้างศาลธรรมสามัคคีลักษณะทรงไทย 1 หลัง เทคอนกรีตเสริมเหล็กข้างฝาเป็นกระจกทั้งหลัง หลังคามุงด้วยกระเบื้องเคลือบ กว้าง 12.50 เมตร ยาว 20.50 เมตร เป็นเงิน 1,582,754 บาท (หนึ่งล้านห้าแสนแปดหมื่นสองพันเจ็ดร้อยห้าสิบสี่บาทถ้วน)

พ.ศ.2533 ดำเนินการก่อสร้างห้องน้ำ-ห้องสุขา จำนวน 4 ห้อง พร้อมทั้งโรงครัวที่ศาลาธรรมสามัคคีหลังคามุงด้วยกระเบื้องลอนแผ่นกว้าง 10.50 เมตร ยาว 12.50 เมตร เป็นเงิน 99,540 บาท (เก้าหมื่นเก้าพันห้าร้อยสี่สิบบาทถ้วน)

พ.ศ. 2534 ดำเนินการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก จากประตูเข้าวัดถึงหน้าศาลาการเปรียญ กว้าง 5 เมตร ยาว 120 เมตร เป็นเงิน 129,570 บาท (หนึ่งแสนสองหมื่นเก้าพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน)

พ.ศ.2535 ดำเนินการก่อสร้างห้องน้ำ-ห้องส้วม กว้าง 5 เมตร ยาว 10 เมตร หลังคามุงด้วยกระเบื้องลอนแผ่น 2 หลัง ด้านทิศเหนือ 1 หลังจำนวน 4 ห้อง ด้านทิศใต้ 1 หลังจำนวน 4 ห้อง ค่าก่อสร้างหลังละ 50,000 บาท รวมเป็นเงิน 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน)

พ.ศ. 2536 ดำเนินการก่อสร้างวิหารหลวงปู่จ้อย (อดีตเจ้าอาวาส) ลักษณะทรงไทย เทคอนกรีตเสริมเหล็กหลังคามุงด้วยกระเบื้องลอนแผ่น กว้าง 4.80 เมตร ยาว 8.80 เมตร เป็นเงิน 501,000 บาท (ห้าแสนหนึ่งพันบาทถ้วน)

พ.ศ.2537 ดำเนินการก่อสร้างกุฏิสงฆ์ลักษณะทรงไทย 1 หลัง 2 ชั้น เทคอนกรีตเสริมเหล็ก ครึ่งตึกครึ่งไม้หลังคามุงด้วยกระเบื้องลอนแผ่น กว้าง 11.50 เมตร ยาว 18.50 เมตร และดำเนินการก่อสร้างห้องน้ำ-ห้องสุขา จำนวน 4 ห้อง กว้าง 3.50 เมตร ยาว 7.80 เมตร รวมทั้งสองรายการ เป็นเงิน 815,827 บาท (แปดแสนหนึ่งหมื่นห้าพันแปดร้อยยี่สิบเจ็ดบาทถ้วน)

พ.ศ.2538 ดำเนินการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก จากหน้าศาลาการเปรียญ ถึงประตูเข้าวัด ด้านหลังกว้าง 3.50 เมตร ยาว 115 เมตร เป็นเงิน 91.846 บาท (เก้าหมื่นหนึ่งพันแปดร้อยสี่สิบหกบาทถ้วน)

พ.ศ.2539 ดำเนินการก่อสร้างซุ้มประตูด้านหลังวัด 1 ซุ้ม ลักษณะทรงไทยเสาเทคอนกรีตเสริมเหล็กก่ออิฐถือปูน หน้าบรรณปั้นรูปพระพุทธรูปปางนาคปรกและลวดลายไทย หลังคามุงด้วยกระเบื้องเคลือบ กว้าง 6 เมตร สูง 12 เมตร เป็นเงิน 245,000 บาท (สองแสนสี่หมื่นห้าพันบาทถ้วน)

พ.ศ.2541 ดำเนินการก่อสร้างกุฏิสงฆ์ลักษณะทรงไทย เทคอนกรีตเสริมเหล็ก หลังคาเทดาดฟ้า เทคอนกรีต ทั้งหลัง กว้าง 25 เมตร ยาว 35 เมตร จำนวน 1 หลัง พร้อมทั้งมีโรงครัว ห้องน้ำ-ห้องส้วมจำนวน 6 ห้อง และสำนักงานเจ้าคณะตำบล เป็นเงิน 1,500,000 บาท (หนึ่งล้านห้าแสนบาทถ้วน)

งานปฏิสังขรณ์

พ.ศ.2534 ดำเนินการบูรณะซ่อมแซมซุ้มประตูเข้าวัดด้านหน้าที่ทรุดโทรมให้คงสภาพเดิม เป็นเงิน 43,540 บาท (สี่หมื่นสามพันห้าร้อยสี่สิบบาทถ้วน)

พ.ศ.2536 ดำเนินการบูรณะซ่อมแซมเจดีย์ทรงมอญที่ทรุดโทรมให้คงสภาพเดิม เป็นเงิน 280,000 บาท (สองแสนแปดหมื่นบาทถ้วน)

พ.ศ.2539 ดำเนินการบูรณะปฏิสังขรณ์พระอุโบสถหลังเก่าซึ่งมีอายุราว 200 ปี ที่ทรุดโทรมบางส่วนให้คงสภาพเดิม โดยเปลี่ยน

หลังคากระเบื้องใหม่ เปลี่ยนช่อฟ้าและใบระกาใหม่ทั้งหมด ฉาบปูนผนังด้านนอก และทาสีใหม่เป็นเงิน 202,839 บาท (สองแสนสองพันแปดร้อยสามสิบเก้าบาทถ้วน)

พ.ศ.2540 ดำเนินการบูรณะปฏิสังขรณ์พระวิหารหลังเก่าซึ่งมีอายุราว 100 ปี ที่ทรุดโทรมบางส่วนให้ลงสภาพเดิม เช่นเปลี่ยนหลังคากระเบื้องใหม่ เปลี่ยนช่อฟ้าและใบระกาใหม่ทั้งหมด ฉาบปูนทั้งผนังด้านในและด้านนอก พร้อมทั้งทาสีใหม่เป็นเงิน 200,000 บาท (สองแสนบาทถ้วน)

พ.ศ. 2544 ได้ทำการทาสีโบสถ์

พัฒนางานวัด

พ.ศ.2539 ได้รับการยกย่องเป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง จากกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการพัฒนาน ดังนี้

- รักษาความสะอาดภายในวัด โดยการขอความร่วมมือจากพระภิกษุสามเณรเป็นประจำ
- จัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ให้เป็นระเบียบโดยเก็บไว้ในที่เฉพาะ
- บูรณะปฏิสังขรณ์โบราณสถาน และโบราณวัตถุ
- มีอุโบสถถ์ เจดีย์ และวิหารหลังเก่าเป็นต้น
- จัดสร้างถนนคอนกรีตภายในวัดให้เป็นระเบียบสวยงาม

พ.ศ.2542 ได้รับยกย่องให้เป็นวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น จากกรมการศาสนากระทรวงศึกษาธิการ

งานสาธารณะสงเคราะห์

พ.ศ.2535 เป็นประธานกรรมการก่อสร้างที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน บ้านวังครก หมู่ที่ 6 ตำบลน้ำซึม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี กว้าง 5 เมตร ยาว 10 เมตร ลักษณะทรงไทย เทคอนกรีตโดยรอบ หลังคามุงด้วยกระเบื้องแผ่นทั้งหลัง สิ้นเงินก่อสร้าง 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาท)

- เป็นประธานกรรมการก่อสร้างประปาหมู่บ้านพร้อมขุดเจาะบ่อบาดาล บ้านโนนม่วง หมู่ที่ 6 ตำบลน้ำซึม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี สิ้นเงินก่อสร้าง 350,000 บาท (สามแสนห้าหมื่นบาท)

พ.ศ.2536 เป็นประธานกรรมการก่อสร้างศาลาพักผู้โดยสารถนนสายอ้อมเมือง ตำบลอุทัยใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี กว้าง 5 เมตร ยาว 10 เมตร ลักษณะทรงไทย เทคอนกรีตโดยรอบหลังคามุงด้วยกระเบื้องแผ่นทั้งหลัง สิ้นเงินก่อสร้าง 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาท)

- เป็นประธานกรรมการก่อสร้างประปาหมู่บ้านขุดเจาะบ่อบาดาล บ้านวังครก หมู่ที่ 6 ตำบลน้ำซึม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี สิ้นเงินก่อสร้าง 350,00 บาท (สามแสนห้าหมื่นบาท)

พ.ศ. 2537 เป็นประธานกรรมการก่อสร้างศาลาพักผู้โดยสาร ถนน

สายบ้านท่าทอง-หนองน้ำคัน ตำบลน้ำซึม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี กว้าง 5 เมตร ยาว 10 เมตร ลักษณะทรงไทยเทคอนกรีต โดยรอลหลังคามุงด้วยกระเบื้องแผ่นทั้งหลัง สิ้นเงินก่อสร้าง 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาท)

- เป็นประธานกรรมการก่อสร้างประปาหมู่บ้าน พร้อมขุดเจาะบ่อบาดาลบ้านบ่อเหียง หมู่ที่ 6 ตำบลน้ำซึม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี สิ้นเงินก่อสร้าง 450,000 บาท (สี่แสนห้าหมื่นบาท)

พ.ศ.2538 เป็นประธานกรรมการจัดหาเงินซ่อมแซมถนนเข้า หมู่บ้านเกาะสะแก หมู่ที่ 8 ตำบลเกาะเทโพ อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี กว้าง 5 เมตร ยาว 800 เมตร อันเนื่องมาจากถูกน้ำท่วมตัดขาด โดยถมด้วยหินลูกรัง โรยหินเกร็ดและลาดยาง สิ้นเงินก่อสร้าง 250,000 บาท (สองแสนห้าหมื่นบาท)

พ.ศ.2539 เป็นประธานกรรมการจัดหาทุนก่อสร้างถนนเข้าหมู่บ้านเนินตาสด หมู่ที่ 6 ตำบลน้ำซึม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี กว้าง 5 เมตร ยาว 800 เมตร โดยเทคอนกรีตเสริมเหล็กตลอดสาย สิ้นเงินก่อสร้าง 250,000 (สองแสนห้าหมื่นบาท)

พ.ศ.2540 เป็นประธานกรรมการก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์ ศูนย์

อาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐานชุมชนวัดอมฤตวารี ตำบลอุทัยใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี ลักษณะทรงไทย เทพื้นคอนกรีตโดยรอบกว้าง 10 เมตร ยาว 25 เมตร หลังคามุงด้วยสังกะสีรางเหลี่ยมทั้งหลังโดยบริการตรวจและรักษาโรคทั่วไปฟรี เป็นประจำทุกวันพระ โดย อ.ส.ม. และเจ้าหน้าที่เทศบาล สิ้นเงินก่อสร้าง 150,000 บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาท)

พ.ศ. 2545 การนำผ้ากฐิน โดยการนำของอธิบดีกรมสรรพกร ไปทอด ณ วัดดอนหวาย อ.ทัพทัน จ.อุทัยธานี

งานเจ้าคณะ

พ.ศ.2521 เป็นเจ้าคณะตำบลเกาะเทโพ อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี ได้ดำเนินการงานในหน้าที่เพื่อความเรียบร้อยดีงามของคณะสงฆ์ และการพระศาสนาตามตำแหน่งหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเรียบร้อยทุกประการ

วัตถุมงคล ของหลวงพ่อรัง (พระครูอุทัยสังฆกิจ)

พระเดชพระคุณหลวงพ่อได้สร้างวัตถุมงคลขึ้นเป็นครั้งคราว คราวละไม่มาก แต่ก็เป็นที่นิยมของคนทั่วๆ ไป บางรุ่นนั้นบรรดาศิษยานุศิษย์ได้ไปบูชาไม่ทั่วถึง เพราะท่านสร้างน้อยท่านมักจักกล่าวกับผู้ใกล้ชิดอยู่เสมอว่า ของดีไม่ต้องโฆษณาถ้าเขาศรัทธาก็มาหาเอง และของท่านก็หมดจริงๆ ทุกคราวไปวัตถุมงคลนั้นเท่าที่สืบหามีหลายรุ่น

แต่บางรุ่นนั้นหาตัวอย่างไม่ได้เพราะได้สร้างไว้นานแล้ว ซึ่งเป็นที่น่าเสียดายที่ไม่ได้มีการทำทะเบียนหลักฐานตัวอย่างเอาไว้แต่ต้น เท่าที่รวบรวมไว้ทีดังนี้

1. พ.ศ.2519 พระสมเด็จเนื้อผงใบลาน
2. พ.ศ.2523 เหรียญหน้าเดียวหลวงพ่อรังเนื้อทองแดง
3. พ.ศ.2525 เหรียญสองหน้าหลวงปู่จ้อย/หลวงพ่อรัง เนื้อทองแดง
4. พ.ศ.2526 ล็อกเก็ตภาพสีหลวงพ่อรัง
5. พ.ศ.2530 ตะกรุดโทนหลวงพ่อรัง
6. พ.ศ.2530 พระสมเด็จเนื้อผงเจดีย์ห้าองค์ สามชั้นพิมพ์เล็กพิมพ์ใหญ่ รุ่นศิษย์สร้าง
7. พ.ศ.2535 ผ้ายันต์บูชาติดบ้าน และร้านค้า
8. พ.ศ.2537 รูปหล่อลอยองค์หลวงปู่จ้อย เนื้อทองเหลือง
9. พ.ศ.2537 รูปหล่อลอยองค์หลวงพ่อรัง เนื้อทองเหลือง
10. พ.ศ.2537 เหรียญสองหน้าหลวงปู่จ้อย/หลวงพ่อรัง เนื้อทองเหลือง
11. พ.ศ.2538 พระเนื้อผลหลวงพ่อรัง ทรงรูปไข่
12. พ.ศ.2539 พระสมเด็จเนื้อผงกระเบื้องหลังคาโบสถ์เก่า ชุด เก้าพิมพ์
13. พ.ศ.2539 มีดปากกาเนื้อเหล็กอุโบสถเก่ารุ่นแรก
14. พ.ศ.2539 ป้ายมั่งมีศรีสุขบูชาติดบ้านร้านค้า และหน้ารถ
15. พ.ศ.2540 พระสมเด็จเนื้อผงกระเบื้องหลังคาอุโบสถเก่าสามชั้น

พิมพ์เล็กพิมพ์ใหญ่ (เนื้อสีแดง)

16. พ.ศ.2540 พระสมเด็จบูชาหน้ารถเนื้อผงกระเบื้องหลังคาอุโบสถเก่า (เนื้อสีแดง)
17. พ.ศ.2541 มีดปากกาเนื้อเหล็กอุโบสถเก่า รุ่นสอง
18. พ.ศ.2541 รูปหล่อลอยองค์หลวงพ่อรัง เนื้อทองเหลือง รุ่นบรรจุกริ่ง เขี้ยวหมูตัน
19. พ.ศ.2541 รูปหล่อลอยองค์หลวงปู่จ้อย เนื้อทองเหลือง รุ่นบรรจุกริ่ง เขี้ยวหมูตัน
20. พ.ศ.2542 พระสมเด็จเนื้อผง รุ่นฉลองอายุ 6 รอบหลวงพ่อรัง ชุดหกพิมพ์
21. พ.ศ.2542 รูปหล่อหลวงพ่อรังหน้าตักสามนิ้ว เนื้อทองเหลือง
22. พ.ศ.2542 รูปหล่อหลวงพ่อรังหน้าตักห้านิ้ว เนื้อทองเหลือง
23. พ.ศ.2542 ผ้ายันต์รุ่น 2 หลวงพ่อรัง พื้นเหลือง
24. พ.ศ.2542 พระสมเด็จเนื้อผงพิมพ์เล็กเดี่ยวรุ่นฉลองอายุ 6 รอบหลวงพ่อรัง

วัตถุมงคล

พ.ศ. 2545 ได้จัดสร้างรูปหล่อใหญ่เท่าองค์จริงจึงได้จัดสร้าง เหรียญบาตรน้ำมนต์ เป็นที่ระลึก จำนวน 1,589 เหรียญ

พ.ศ. 2545 มีดปากการุ่น 3

พ.ศ. 2545 ตระกรุดโทน

คำแนะนำภาพฤาษีดัดตนวัดโพธิ์

ฤาษีดัดตนในวัดพระเชตุพนฯ เป็นผลมาจากพระมหากรุณาธิคุณของพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 และพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 3 โปรดฯ ให้สร้างไว้เป็นทาน เมื่อทรงสถาปนา และปฏิสังขรณ์วัดพระเชตุพนฯ ทั้ง 2 รัชสมัย เท่าที่ได้ทราบมา เดิมองค์ฤาษีดัดตน ทำด้วยดินสมัยรัชกาลที่ 1 และทำใหม่เป็นเนื้อชินในสมัยรัชกาลที่ 3 จนปรากฏเหลือ (นิดหน่อย) มาจนทุกวันนี้แต่ละท่ามีคำอธิบายเป็นคำโคลงของของกวีมีชื่อเสียงสมัยรัชกาลที่ 3 จารึกหินอ่อนประดับที่รูปฤาษี ซึ่งตั้งไว้ข้างผนังของศาลาราย (ตอนนี้รื้อออกมาตั้งไว้ที่เขาฤาษีดัดตนด้านใต้ของวิหารทิศพระปัญจวัคคีย์)

การดัดตนเป็นการบริหารร่างกาย หรือกายกรรมเพื่อให้สุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีผลพลอยได้คือเพื่อบำบัดโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ เช่น แก้โรคลมทั่วสรรพางค์กาย แก้เมื่อย แก้ปวด เป็นต้น จัดอยู่ในสาขาพลานามัยของแพทย์แผนโบราณ

คำว่า "ดัดตน" หมายถึง การทำให้ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย ของฤๅษีชีไพรผู้ได้บำเพ็ญพรตเจริญภาวนามานานวันละหลายชั่วโมง ฤาษีนี้คนไทยเรายกย่องว่าเป็นครู อาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทศิลปวิยาการต่างๆ ให้ศิษย์ ฉะนั้นเวลาไหว้ครูของศิลปินหรือหมอยา

จึงต้องนำรูปเศียรฤาษีมาสักการะบูชา เพื่อขอพรให้เจริญรุ่งเรืองในอาชีพการงาน

นอกจากเป็นการพักผ่อน คือการรู้จักพักกล้ามเนื้อและประสาทแล้ว 1. ช่วยให้การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของแขนขาและข้อต่างๆ เป็นไปอย่างคล่องแคล่ว ทำให้ร่างกายแข็งแรงได้สัดส่วน 2. ทำให้โลหิตหมุนเวียนหรือเลือดลมเดินสะดวก 3. เป็นการต่อต้านโรคภัย บำรุงรักษาสุขภาพให้มีอายุยืนนาน 4. ช่วยกระดับจิตใจให้พ้นจากอารมณ์ขุ่นมัว หงุดหงิด โกรธง่าย การยับยั้งชั่วใจ ความโงกง่วง ความท้อแท้ ย่อท้อและความกลัวซึ่งถือว่าเป็นนิวรณ์ เครื่องกั้นกางคุณงามความดี การที่จิตใจบริสุทธิ์สะอาดปราศจากเครื่องเศร้าหมองใจก็เป็นผลมาจากการดัดตนนี้เป็นเบื้องต้น เช่น การนั่งทำสมาธิที่ถูกลักษณะ เป็นต้น

อนึ่ง การออกกำลังกายด้วยวิถีฤาษีดัดตนนี้ ตรงกับหลักโยคะของโยคีอินเดีย คือ หลักการฝึกกายและใจให้เกิดพลังแห่งชาติ ถึงระดับมีจิตเป็นอิสระหลุดพ้น

โยคะ ถือว่า พลังชีวิต ๒ พลัง คือ พลังร้อนกับพลังเย็น พลังบวกกับพลังลบโยคีสั่งสอนอบรมผู้ฝึกโยคะให้รู้จักรวมพลังทั้งสองให้สมดุลกัน ทำให้เกิดอำนาจลี้ลับในตัวเรา และใช้อำนาจนั้นควบคุมร่างกายและจิตใจให้เป็นปกติ ซึ่งจะเป็นทางนำไปสู่ ความเป็นผู้ที่มี

จิตสูงส่งที่เรียกว่า อภิจิต มีความรู้สึกสงบเย็นอิ่มเอิบเข้าสู่ "อาณาจักรของพระผู้เป็นเจ้า"

อนึ่งหลักโยคะ ซึ่งมีองค์ปฏิบัติ 8 อย่างนั้น มีองค์ที่น่าสนใจอยู่อย่างหนึ่ง ได้แก่ปราณายาม คือ การควบคุมการหายใจ พวกฝึกโยคะถือว่า การหายใจเป็นทั้งศาสตร์ (วิทยาศาสตร์) และศิลปะของการมีชีวิตอยู่ของสุขภาพ

การหายใจลึกและช้า (ต้องสม่ำเสมอ) ทำให้มีชีวิตยืนยาว สัตว์ที่หายใจเร็ว มีอายุสั้น เช่น ผีเสื้อ ส่วนสัตว์ใหญ่ เช่น ช้าง จระเข้ และเต่า รวมถึงต้นไม้ใหญ่ หายใจช้าจึงมีอายุยืน

ท่าต่างๆ ของโยคะ เรียกว่า อาสนะหนึ่ง เช่น ท่ากากาสนะ ท่านกกา (ยืน) คือ การก้มตัวไปข้างหน้า แล้วใช้มือสองข้างตั้งทานลำตัวไว้ ให้ขาในขาใกล้เข้าสัมผัสหลังแขนปลายเท้าชิด ส้นเท้าห่างทรงตัวไว้ ขณะยกเท้าเอนตัวไปข้างหน้า แล้วกลับท่าเดิม เช่นนี้เป็นต้นท่านั้นทำให้กล้ามเนื้อ มือ แขน ไหล่ แข็งแรง เกิดสมาธิ ช่วยการหมุนเวียนของโลหิตที่คอและหน้า นี่เป็นตัวอย่างเพียง 1 ท่า ในจำนวนทั้งหมด 105 ท่าของโยคาสนะตามแบบองค์ปฏิบัติโยคะ

ส่วนฤาษีดัดตนของไทยเรานั้น มุ่งแก้เจ็บปวดเมื่อยตามส่วนต่างๆ ของร่างกายแก้จุกเสียดแน่นหน้าอก แก้สมหะ แก้โรคลมต่างๆ ทั่วสรรพางค์กาย เป็นท่าดัดตนแบบสุภาพและเรียบๆ ไม่โลดโผน

เหมือนบางท่าของโยคะ ขอเทียบให้ดูสัก 1 ท่าก่อน เช่น ท่าแก้ลมเสียดทั้งตัวของไทยเรานั้น เทียบได้กับท่า ธนูอาสนะ (ท่าธนู) ของโยคะคือ ก. นอนคว่ำ แขนขวาวางข้างตัว งอขาขึ้นให้ส้นเท้าอยู่ที่ต้นขา ให้มือจับที่ข้อเท้า ข. ขณะหายใจเข้ายืดขาและแขนให้ตัวโค้ง กลั้นหายใจ 2-3 วินาที แล้วกลับท่าเดิม หายใจออกท่านี้ใช้ลดไขมันหน้าท้องทำให้ตะโพก ต้นขา อก ถัน (นม) เอว ได้สัดส่วน ผู้สนใจลองนำไปใช้บริหารร่างกายเพื่อความสวยงาม (เสริมสวย) ดูบ้าง

ความจริง เรื่องแก้ลม นั้นมีมากที่สุดในขบวนการเกี่ยวกับธาตุทั้ง 4 คนไทยเราเป็นโรคลมกันมาก ฉะนั้นยาหอมแก้ลมจึงขายดีกว่ายาชนิดอื่นๆ

การเป็นลม เป็นคำพูดกว้างๆ ของแพทย์แผนโบราณ เหตุที่เป็นลมมีมาก เช่น เหน็ดเหนื่อย หน้ามืด อ่อนเพลีย ตาลาย เหงื่อออก อ่อนใจ อารมณ์หวั่นไหว ดีใจเกินไปเสียใจเกินไป (ที่เรียกว่าช็อค) เกิดจาก กลัว ตกใจ ได้ข่าวร้ายทำให้เป็นทำนองโรคหัวใจ ความดันโลหิตสูงและภาวะอันนี้ทำให้ประสาทบังคับหลอดโลหิตแปรปรวน หรือหัวใจอ่อนโลหิตไปเลี้ยงสมองไม่พอ บางครั้งเป็นหนัก ทำให้หมดสติแน่นิ่งหรือชัก ลมแบบนี้ คงรักษาด้วยวิธีดัดตนอย่างเดียวไม่ได้ผล

หากบางคนเป็นลมหมดสติ ควรให้คนไข้นอนหงายราบ บน

หากบางคนเป็นลมหมดสติ ควรให้คนไข้นอนหงายราบ บนที่ที่มีอากาศ

ถ่ายเทได้สะดวกยกเท้าให้สูง ขยายเสื้อผ้าให้หลวม ถ้าคนไข้ฟื้นช้า ให้ใช้ยาช่วยกระตุ้นประสาทที่บังคับ หลอดโลหิต เช่น ใช้ดมยาดมแอมโมเนีย หรือใช้ผ้าเย็นที่มีน้ำหอมเหยาะใส่บ้างเช็ดตามหน้า จะทำให้ตาสว่าง หายเพลีย มีกำลังดีขึ้น หากเป็นอยู่นานและอาจจะชักอีก ควรให้ยาบำรุงหัวใจอย่างแรงเรื่องนี้ควรปรึกษานายแพทย์ ไม่ควรใช้ยาเองโดยพลการอาจให้โทษเพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์

อนึ่ง โรคลมอัมพาต เนื่องจากโลหิตในสมองแตก รักษาตามวิธีดังกล่าวไม่ได้ผลควรปรึกษาหมอที่เชี่ยวชาญ

นอกจากนี้ก็มีลมพิษ ลมบ้าหมู หรือลมเกิดจากอาการคลื่นเหียนอาเจียน ท้องเสีย ฯลฯ ต้องได้รับการรักษาที่ถูกวิธีทั้งแบบโบราณและปัจจุบันไม่ใช่จะพึ่งวิธีฤาษีดัดตนดังกล่าวเสมอไป

ถึงกระนั้น ท่าต่างๆ ของฤาษีดัดตนแบบไทยในวัดโพธิ์ ก็ยังเป็นที่นิยมกันมากแม้ขณะนี้จึงขอนำภาพท่าต่างๆ พร้อมด้วยคำอธิบายภาพสั้นๆ เสียดายที่ไม่มีโอกาสนำโคลงฤาษีดัดตนมาลงกำกับภาพแต่ละท่า ซึ่งจะเพิ่มหน้ากระดาษหลายสิบหน้า ได้ยกตัวโคลงฤาษีดัดตนมาลงไว้บ้างในศิลาจารึก 8 หมวด

ฤาษีดัดตน

"พลูหลวง"

ภาพเขียนฤาษีดัดตนที่ผนังคอสองของศาลาโกง แห่งวัดมัชฌิมาวาส อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ศิลปจิตกรรมสมัยรัชกาลที่ 4 เขียนเรื่องราวฤาษีดัดตน พร้อมทั้งมีข้อความประกอบ อันเป็นตำราเกี่ยวกับการดัดตนโดยเฉพาะ ซึ่งย่อมเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ใฝ่แสวงหาความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ด้านนี้เป็นอย่างมาก เช่นเดียวกับรูปหล่อโลหะฤาษีดัดตนที่ได้จัดทำไว้เป็นกลุ่มตรงเขามองด้านนอกระเบียงพระอุโบสถ วัดพระเชตุพนฯ (วัดโพธิ์) ตรงปากประตูทางเข้าด้านทิศใต้ ซึ่งก็เป็นที่ที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย

ตามความเข้าใจอันเกิดจากการสันนิษฐาน จากข้อความในเอกสารการสร้างและปฏิสังขรณ์วัดโพธิ์ในสมัยรัชกาลที่ 3 ก็คงเนื่องจากการรักษาแบบแผนอันปรากฏในตำราเก่าไว้ให้ปรากฏในรูปประติมาซึ่งเป็นได้อย่างชัดแจ้ง ด้วยเป็นรูปลอยตัว (Raund relief) อาจพินิจพิจารณาโดยตลอดทุกมิติ ซึ่งท่านผู้รจนาคัมภีร์ได้แสดงอานิสงส์ของการดัดตนในท่าต่างๆ แต่ละท่าย่อมก่อประโยชน์อย่างสำคัญในการรักษาโรคจำเพาะโรคได้อย่างชงัด เป็นตำรากายภาพบำบัดของแพทย์ไทยแผนโบราณ ซึ่งท่านเชื่อมั่นว่า ท่าทุกท่าของฤาษีดัดตนย่อมแก้ไขและเยียวยา รักษาโรคภัยไข้เจ็บโดยตรง เป็นวิถีทางอีกสายหนึ่งที่นอก

เหนือไปจากการใช้เภสัชในการพยาบาลรักษาโรค

ในด้านหลักวิชาการรักษาโรคของแพทย์ปัจจุบันได้ยอมรับกันแล้วว่า การออกกำลัง เช่นกายบริหาร (อันเทียบได้เท่ากับฤาษีดัดตน) เป็นส่วนในการป้องกันและรักษาโรคได้หลายอย่างได้มีสำนักต่างๆ ที่สอนการบริหารร่างกาย เพื่อประโยชน์ในการบำรุงสุขภาพและเสริมสร้างเนื้อกล้ามกับความเข้มแข็งของร่างกายเพราะกายที่แข็งแกร่งย่อมอาจต่อต้านโรคภัยไข้เจ็บได้ดีกว่ากายที่อ่อนแอ

หลักการบริหารร่างของผู้คนทั่วไปซึ่งเราเรียกว่า กายบริหาร ย่อมมีเป้าหมายเช่นเดียวกับนักปฏิบัติสมถกัมมัฏฐาน ซึ่งในตำราฝึกสมาธิเรียกผู้ฝึกกัมมัฏฐานว่า โยคาวจร ตรงกับที่พวกชาวอินเดียลัทธิฮินดูเรียกว่า โยคีผู้ปฏิบัติโยคะ โยคะเป็นคำสันสกฤตเก่าแปลว่าความเป็นหนึ่ง หรือ เอกัคคตารมณ์ ก็ทำนองเดียวหรือวิถีทางเดียวกันของชาวพุทธฝึกกัมมัฏฐาน ซึ่งในคัมภีร์วิสุทธิมรรคของพระพุทธโฆษาจารย์ชาวเมืองมคธ ได้รจนาไว้ว่ามีหลักการอยู่ 40 วิธี เช่น การเพ่งกสิณ ดิน น้ำ ลม ไฟ การเพ่งส่วนประกอบของร่างกาย เช่น ฟัน เล็บ หนัง กระดูก ฯลฯ การเพ่งอสุภะ คือคนตาย การกำหนดลมหายใจเข้าออก การกำหนดการเคลื่อนไหวของร่างกาย การพิจารณาข้อธรรมะ การพิจารณาสติปัฏฐาน และมีอุบายอีกมากรวมแล้วเป็นหลักการใหญ่ๆ 40 วิธี วิธีการหรืออุบายอันมากนี้ จุดประสงค์สุดท้ายเป็นอย่างเดียว

กันคือ ทำให้จิตเป็นสมาธิ จิตเป็นเอก หรือเป็นหนึ่ง ไม่ส่ายซัดไปจากจุดที่จิตตั้งมั่นอยู่ ซึ่งเรียกว่า เอกัคคตารมณ์ เมื่อจิตเป็นเอก อารมณ์เป็นเอก จิตที่ฝึกฝนได้ถึงขนาดนี้ ย่อมจะนำมาพิจารณาข้อธรรมะใดๆ ก่อให้เกิดสติปัญญาอย่างลึกซึ้ง สมดังที่พระคัมภีร์กล่าวถึงการต่อเนื่องกันในสามประการ คือด ศีล สมาธิ ปัญญา กล่าวคือ เริ่มต้นในการฝึกสมาธิ โยคาวจร จะต้องสังวรในตน ควมคุมกายและจิตใจให้ตั้งอยู่ในศีล ด้วยศีลคือ บาทฐานของความดี ความเจริญทั้งปวง ผู้มีศีลเพื่อฝึกสมาธิได้ระดับสูงจนเกินนิมิต และทำปฏิภาคนิมิตได้ นิมิตที่เกิดย่อมชัดแจ้งและบริสุทธิ์ไม่หลอกลวง ไม่เกิดจากรูปของความคิดที่ซักส่ายไปมา จิตอันนิ่งใน สมาธินิมิตก็ย่อมนิ่งและบริสุทธิ์ ความเป็นหนึ่งของจิตที่เรียกว่า เอกัคคตานั้นย่อมดิ่งลึกนิ่งสงบปัญญาบริสุทธิ์ย่อมเกิดตามมาเป็นปัจยาการต่อเนื่องที่ปราศจากกิเลสอันเศร้าหมองเข้ามาข้องเกี่ยว

โยคาวจร ผู้ปฏิบัติสมถกัมมัฏฐานแห่งชาวพุทธ มีวิธีการหลากหลายในการทำสมาธิให้จิตตั้งมั่นเป็นเอก เริ่มจากการแสวงหาสิ่งอันเป็นสัปปายะ (สถานที่ และสิ่งแวดล้อมอันเหมาะสมกับความพร้อมของร่างกายประกอบทั้งจิตที่ปราศจากกังวลใดๆ) จากนั้นเมื่อนั่งนานๆ เข้าร่างกายเมื่อยขบ ก็ให้เดินกลับไปกลับมา เรียกว่าเดินจงกลมทำสมาธิบางทีก็ยืนนิ่งก็ได้ บางท่านก็เอนกายนอนในท่าสีหไสยาสน์

(นอนตะแคงขวา หันหน้าไปทางทิศตะวันออกศีรษะพุ่งตรงไปสู่ทิศใต้) เป็นการเปลี่ยนอิริยาบถไปตามสถาพของร่างกายที่เกิดอาการเป็นเหน็บ หรือเมื่อยขบขึ้นมา มิใช่ว่าจะตะบันนั่งไม่ขยับกายไม่เปลี่ยนอิริยาบถ หลายต่อหลายชั่วโมง หรือทั้งวัน ซึ่งเรียกกันว่า “นั่งหนัก” แบบนี้เป็นการปฏิบัติตนประเภทสุดโต่ง คือไม่อนุโลมให้เข้ากับความสามารถฝึกตนได้ แต่ก็ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อันใด เพราะว่าเป็นการผิดวิธีการในการทำสมาธิ ไม่เป็นสัปปายะ ซึ่งอาจจะเป็นผลร้ายต่อไปข้างหน้าก็ได้ ก่อให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บตามมาในรูปต่างๆ

โยคาวจร หรือ โยคีนักปฏิบัติโยคะ จึงประดิษฐ์ท่าโยคะขึ้นมา โดยเปลี่ยนเป็นท่าๆ ไปตามจังหวะและเวลาที่เหมาะสม มิใช่เอาท่าโยคะไปปฏิบัติแช่อยู่ในท่านั้นๆ หลายต่อหลายชั่วโมง นั่นก็เป็นวิธีที่ผิด อาจทำให้เส้นสายเสียกลายเป็นอัมพาตไปได้

การปฏิบัติโยคะ หรือตามลัทธิฮินดูแต่ละท่าเรียกว่า อาสนะ

การฝึกโยคะ หรือท่าของฤาษีดัดตนนี้ ไม่มีการจำกัดเพศและวัย หากได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอเป็นปกติจะทำให้เรือนร่างมีพลานามัยดีเลิศ กล่าวกันว่ามีส่วนทำให้อายุยืนด้วยปราศจากโรคภัย เพราะโยคะบำบัดโรคภัยไข้เจ็บต่างๆได้

ทุกๆ ท่าของอาสนะในโยคะจะต้องประกอบด้วยการหายใจลึก ท่านกำหนดไว้ว่าควรปฏิบัติในเวลาเช้าและเย็น ขณะที่ท้องไม่อิ่ม

เกินไป ควรจะเป็นขณะที่ท้องว่าง หรือหลังจากรับประทานอาหารแล้วสัก 2 ชั่วโมง การหายใจลึกประกอบท่าโยคะย่อมมีประโยชน์อเนกประการเป็นการบริหารปอดให้เกิดพลัง รับเอาพลังปราณจากธรรมชาติเข้าเสริมภายในร่าง ในการปฏิบัติโยคะในอาสนะท่าต่างๆ ของฮินดู ตำราเขามีข้อห้ามสำหรับบุคคลที่มีโรคหัวใจ โรคความดัน-โลหิตสูง หรือหญิงขณะมีประจำเดือน ควรละเว้นในการปฏิบัติบางท่ามิฉะนั้นก็จะกลายเป็นโทษไป ตำราในท่าฤาษีดัดตนนี้ก็เช่นกัน ท่าใดที่ไม่เป็นสัปปายะแก่บุคคลที่เป็นโรคบางอย่างก็อย่าหักโหม หรือถ้าเกิดอาการไม่สบายเดือดร้อนก็ควรงดเว้นในท่านั้นๆ เสีย

อันการบริหาร ท่านบังคับให้ทำทุกๆ วันจึงจะได้ผล ในการปฏิบัติตามวิถีฤาษีดัดตนนี้ก็เช่นเดียวกัน จะต้องฝึกฝนเป็นประจำ ถ้าละเว้นโดยทำบ้างไม่ทำบ้างก็ย่อมบกพร่อง จะสมหวังให้ก่อประโยชน์ตามอานิสงส์ที่แจ้งไว้ในคำอธิบายประกอบท่าก็ย่อมไม่ได้

การฝึกโยคะอาสนะนี้จะต้องฝึกการรวมจิตและร่างกายให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ร่างกายจะตื่นพร้อมด้วยพลังภายใน หรือ "ศักติ" ซึ่งเป็นพลังงานแอบแฝง ย่อม มีอำนาจสำคัญในการกระตุ้นต่อม และเนื้อเยื่อต่างๆ ให้ผสมผสานกัน จะทำให้การปฏิบัติโยคะแบบฤาษีดัดตนนี้บังเกิดผลสำเร็จเพิ่มพูนเป็นเท่าตัวหรือมากยิ่งกว่านั้น บุคคลบางท่านร่างกายสมบูรณ์ไปด้วยไขมันอ้วนพี อยู่ในเกณฑ์

ที่จะต้องค่อยทำค่อยเป็นไปอย่าหักโหม เมื่อปฏิบัติสม่ำเสมอไขมันจะค่อยๆ ละลาย และการปฏิบัติก็จะคล่องตัวขึ้น

ฤาษีดัดตน ตามหลักเกณฑ์ของฮินดูนั้นเขาเป็นท่าอาสนะในการฝึกจิตให้แนบอยู่กับตนไม่ฟุ้งซ่าน โดยมีโยนิโสมนสิการ จิตจะต้องเป็นอันเดียวกับพระผู้เป็นเจ้า และจะต้องฝึกการหายใจให้ดิ่งลึกนานไปพร้อมๆ กัน เมื่อเราได้ทราบเคล็ดของเดิมเขาเป็นเช่นนี้ในการฝึกปฏิบัติฤาษีดัดตนของท่านก็จำเป็นจะต้องสำรวมจิต อย่าปล่อยให้จิตคิดอะไรอย่างสะเปะสะปะควรจะกำหนดจิตอยู่ในระดับศรีษะ คือตรงจุดที่ลมหายใจกระทบขอบรูจมูกตัวรู้จะต้องอยู่ในจุดลมกระทบ โดยกระทบตลอดเวลา ทั้งลมหายใจเข้าและออก หรืออาจจะตั้งจิตไว้ตรงกลางหน้าผากระหว่างคิ้วก็ได้ จิตอย่าให้ส่ายแวบไปคิดเรื่องอื่น หัดปฏิบัติอย่างค่อยเป็นค่อยไปเช่นนี้ก็เกิดวสี คือความชำนาญ เมื่อคล่องตัวไม่ติดขัดทำเมื่อไรก็ถูกหลักเกณฑ์ทุกประการ เมื่อนั้นการปฏิบัติฤาษีดัดตนของท่านย่อมจะได้รับผลสำเร็จบริบูรณ์ตามอานิสงส์ที่ท่านกำหนดไว้นั้น

24 พฤษภาคม 2533

โคลงภาพฤาษีดัดตน

๑ ถวายหัตถ์ทัศนีขน้อม อภิวันท์ ไตรรัตน์ขจัดสรรพ โทษแท้
จักเริ่มจักรำพรรณ แพนดัดตนฉะ นักสิทธิ์ประดิษฐ์ท่าแก้ โรคร้ายห่างหาย ฯ

๑ จุลศักราชพัน พันมี เศษเอย ร้อยกับเก้าสิบแปดปี วอกตั้ง
นักษัตรอัฐศกกรวี วารกติก มาศแฮ สุกรปักษ์ห้าค่ำครั้ง เมื่อไท้บรรหาร ฯ

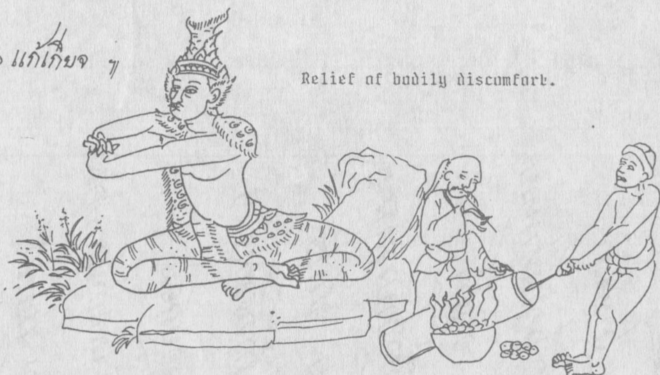
๑ ให้พระประยูรราชศรี เป็นกรมหมื่นแฮ ณรงค์หริรักษ์รดม ช่างใช้
สังกสีดีบุกผสม หล่อรูป นักสิทธิ์แปดสิบให้ เกิดท่าดัดตน ฯ

๑ เสร็จเขียนเคลือบภาคพื้น ศิวกาย ตั้งทุกศาลาราย รอบล้อม
อาวาสเชตวันถวาย นามทั่ว องค์เอย จารึกแผ่นตาพร้อม โรคแก้หลายกล ฯ

๑ เป็นประโยชน์นรชาติสิ้น สบสถาน เฉกเช่นโอสถทาน ท่านให้
พูนเพิ่มพุทธสมภาร สมโพธิพระนา ประกาศพระเกียรติยศไว้ ตราบฟ้าดินศูนย์ ฯ

๏ แก้เกียจ ฯ

Relief of bodily discomfort.

๏ พระราชนิพนธ์ ฯ ๏ใช้ชื่อเขมร

๏ สังกะสีสีบกเช้า ระคนเจื่อ หล่อคณะนุ่งหนังเสือ สถิตไว้
กามันตะกี่เชื่อ ข้อยหนุ่ม นักนอ เหยียดยืดหัตถ์ดัดได้ แต่แก้เกียจกาย ฯ

๏ แก้เอวขดขัดขา ฯ

Relief of back pain
causing leg discomfort.

๏ พระราชนิพนธ์ ฯ

๏ ชฎิลดัดตนนี้นา ฉิกเอะใจเอย ชี้ชื่อสังปติเหมะ หง่อมง้อม
กวัดเท้าท่ามวยเตะ ตึงเมื่อย หายฮา แก้กะเอวขดค้อม เทคู้ไขยกไขยง ฯ

๑ พระราชนิพนธ์ ฯ

๑ แก้ ลมในอก ฯ ในเอว

Relief of chest and waist discomfort.

๑ อายันญาณยิ่งผู้ ผนวชแขก เนาพนัศฝ่าแฝก หาบหิ้ว
โรคลมแล่นดุแดก วางหาบ ดัดแฮ แอ่นอกเอี้ยวสบิ้ว แสยะหน้าเงอหงาย ฯ

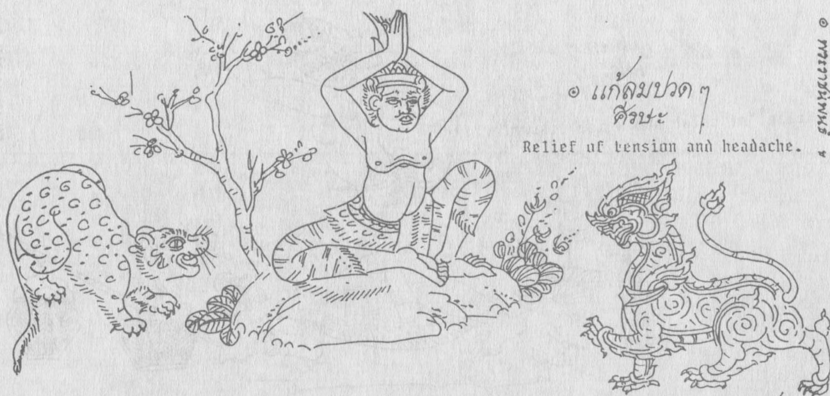
๑ แก้ขัดเอว ฯ

Relief of waist discomfort.

๑ พระราชนิพนธ์ ฯ

๑ วั่จน่ขเนาพนัศห้วย หบเหว นอบนบเพลิงเปล่งเปลว ค่ำเช้า
อาพาธขบขัดเอว โอ้เท่วศ ฉ่งเอย เก่งข้อกดตะคากเข้า ศอกคู้ขมึงทึง ฯ

Relief of tension and headache.

๑ พระเทพมุนี ๆ

๑ พระมุนีสำนักด้าว ดงยูงยงเฮย จิตรพรั่นหวั่นหวาดฝูง มฤคร้าย
กำเริบโรคขบสุง สังเวชองค์เอย นั่งดัดหัตถ์ขวาซ้าย นบเกล้าปริกรรม ๆ

Relief of plantar pain.

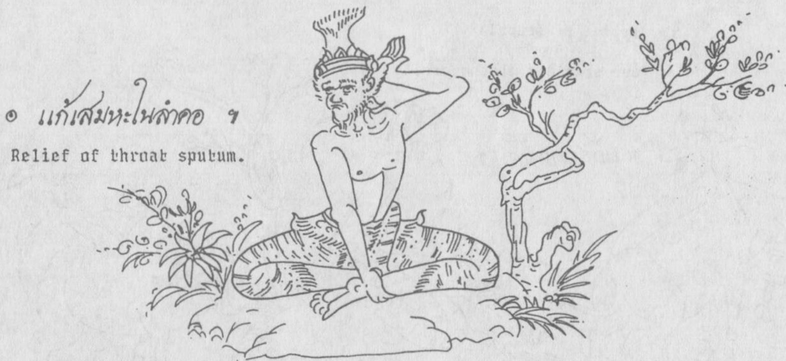
๑ กรมหมื่นเดชอดิศร ๆ

๑ เอนกายกรกดเท้า ภักตร์เหิน หาวแฮ หายที่ซ่นลมเดิน ขัดข้อง
นามอิสิศุขวัฒน์เจริญ ฌานเกิด ไผ่ฤา โลกเรียกอิสิศุขพ้อง ชื่อผู้เจริญฌาน ๆ

Relief of agdominal pain and ankle joint pain.

๑ ฤๅษีสี่ชื่อให้ นามนครรามเอย อัจนะคาวีอักษร อะทั้ง
พับชงม์เทิดถวัดกร ส่องไปล่หลังนา แก้ขัดข้อเท้าทั้ง ป่วยท้องบรรเทา ฯ

Relief of throat sputum.

๑ พระบทธอักขระไว้ นามยุทธ สี่บอักษรตราบสุด สี่สิ้น
นั่งสมาธิหัดกำสัปรยุทธ เคียรเอิก แข้งนา เสมหะปทะต้นลิ้น ล่งล้างลำคอ ฯ

๏ แก้ลมในแขน ฯ

Relief of arm pain with limitation movement.

๏ เหยียดหัตถ์ดัดนิ้วนั่ง ชันเพลา
แก้เมื่อยขัดแขนเบา โทษได้
ยาคะรูปนี้เอา ยาชื้อใส่เฮย
ผสมสิ่นักสิทธิให้ ชื่ออ้างอยุทธยา ฯ

๏ กรมหมื่นนุชิตชิโนรส ฯ

Relief of scapula and shoulder discomfort.

๏ แก้สบักหน้าจม ฯ

๏ หัตถ์หน่วงนิ้วเท้าพับ ชงฆชิดเพลาเฮย
แก้สลักไหล่เพื่อพิศม์ ผ่อนน้อย
วะตันตะตระบะฤทธิ์ มฤครัก ท่านเฮย
มีแม่โคห้าร้อย หยอดน้ำนมถวาย ฯ

๏ นายปรีดาราช ฯ

๑ แก้ลมทั่วสารพางค์ ฯ

Against generaliaed weakness.

๑ เสลขกามนฤมิวสุทธิก้อง ไตรภพ องค์แอ่นแหงนภักตร์ขบ ขะเม่นฟ้า
กลับแขนกดขกขบ เน้นนิ่งอยู่นา ลมเสียดสารพางค์กล้า ดับด้วยดัดเอง ฯ

๑ แก้เข่าขัดตาย ฯ

Relief of ankylosis
of knee.

๑ ฤๅษีวะชิวะรู้สาตร์ สฤษดิกายกบแฮ ชื่อเทพมณโทชย มากชู้
แก้ลมเข่าขดตาย จึ่งเมื่อยมีนเอย ท้าวหัดถ์ชันเข่าคู้ ท่าแม้นลม้ายสิงห์ ฯ

๑ พระพุทธโฆษาจารย์ ๆ

๑ แก้ขัดขาขัดคอ

Relief of pain of
leg and neck.

๑ คุกเข่าชันติดเต้า เข่าขยาย มือประทับกับเพลาหมาย มุ่งฟ้า
ขัดขาขัดคอหาย ห่างเมื่อยลงแฮ โรมสิงค์สิทธิศักดิ์กล้า กล่าวนี้นามขนาน ๆ

๑ แก้เน่นหน้าอก ๆ

Against chest oppression.

๑ โคดมมหาราชนี้ หนวดยาวยุ่งนา นกกระจาบท่ามังราว กะวะไม้
แหงนหน้าท่าเงอหาว ยืนดัดหลังเอย แก้เน่นนาภีได้ อกด้วยดีเหลือ ๆ

๑ พระสมุหจีน ๆ

๏ แก้ลมเสียนศีศะ ฯ

Against nuasea and vertigo.

๏ สมาธิขัดหัตถ์ยุคทั้ง เพลาเศียร สะสร่างแสลงลมเวียน ศีระเกล้า
นามชะหะพระผู้เพียร ผนวดเน่อนนานแฮ่ ระอักษรควบเข้า เพ่อมให้นามกรุง ฯ

๏ กรมหมื่นเดชอดิศร ฯ

แก้เข่าขา ฯ

Relief of knee sprain.

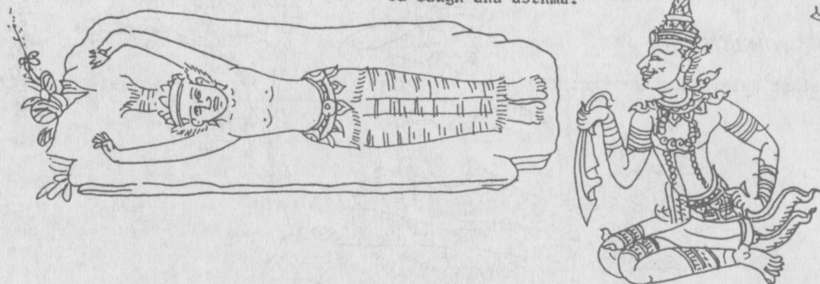

๏ อิษีสิงค์หน้ามฤค ฌาณมอศม้ายแฮ สลบเพื่อนางฟ้ากอด ท่านนั้น
ฟื้นองค์ครั่นครางออด ขาไหล่ขัดเอย ยืนย่อบาทบีบคั้น เข่าทั้งโคนขา ฯ

๏ พระญาณปริยัติ ฯ

๑ แก้โรคในอก ฯ

Relief of chest truoble
to cough and asthma.

๑ วรเชษฐแปลงเปลี่ยนข้อ ลิขิตสาร พระรทเรื่องโบราณ บอกแจ้ง
ไสยาศนเหยียดเครียดบ้าน ฉุดชักไว้แฮ แก้โรคไอออกแห้ง เหือดให้เหนคุณ ฯ

๑ แก้ตะคริว มือ เท้า ฯ

Relief of hands and
feet muscle cramp..

๑ อัคนีเนตรนี้อัค คีโชนเนตรฤๅ ยืนแย่หย่งยักษโขน ออกเค้น
กางกรกดสองโคน ขานีดเน้นนอ แก้ตะคริวริ้วเส้น แต่แข้งตลอดแขน ฯ

๏ แก้ลมตะคริว ฯ

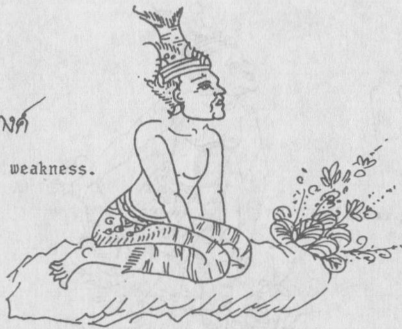
Relief of muscle cramp

๏ สวามิตคุกเข่าแล้ว เหลี่ยวภักตร์ฝันเฮ วสิทธิเหยียบยันสลัก เพชเคล้น
กรขวาจับบาทชัก เหนี่ยวฉุดแขนเฮ โรคตะคริวกล่อนเส้น หย่อนได้หลายเดือน ฯ

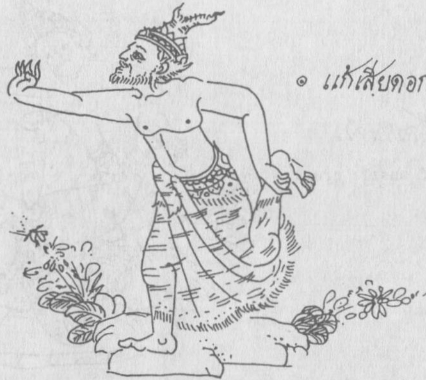
๏ แก้ลมทั่วสาระพางค์

Against generalized weakness.

๏ อิสีอุศัพเนตร์เจ้า ตำหรับ สรรพว่านประกอบกับ เวทไช้
ทั่วเขนพับเพียบทับ หัดถ์แอ่นองค์เอย แก้ทั่วสาระพางค์ให้ เสื่อมสิ้นสรรพลม ฯ

๑ แก้เสียดอก แ

๑ พระฤๅษีนารท ๒

Relief chest pain at cardiac region caused by gaseous distension.

๑ ยืนเหนี่ยวค่อเท้าเชอด หัดถ์เห็นยกแฮ แก้เสียดทรวงเส้นเอ็น ขอดได้
นรทเสกไม้เปิ้น ปลิงเกาะกระบี่พ่อ ยิ้มเยาะวานรให้ เหือดร้ายรังแก ๒

๑ แก้ลม จันทฆฎ ๑ เข่า ๘ ขา หน้าอก

Treatment of wata causing convulsion.

๑ สมเด็จพระนารายณ์ ๒

๑ พระนารอทวายุเร้ ทรวงรันทำนา ขัดเข่าขาและจันท ฆฏร้าย
ฉวยเท้าท่ายืนหัน เหอรเอี้ยงเหาะแฮ มือหนึ่งคั้นเข่าซ้าย เสื่อมสิ้นสิ่ลม แ

๑ ดำรงกายอายุศม์ยืน ฯ

For longevity.

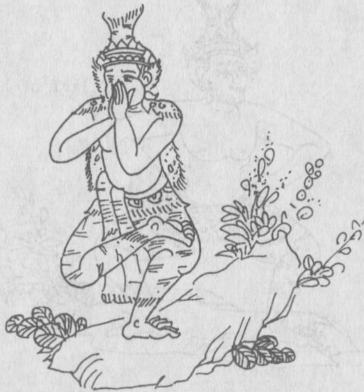
๑ กรมหมื่นไกรสรวิชิต ๆ

๑ ทิศไภยปิโพ้นผนวดข้าง เขาเขอน ทิวพนัศชยบเนอน ท่าน้ำ

ประนิบัติคัดองค์เจรอญ ชนม์ชีพพระนา กุมกดธารกรค้ำ พ่างพื้นยืนยัน ฯ

๑ แก้เข่าขัด ฯ

Relief of knee sprain.

๑ หลวงอัศวเสนีย์ ๆ

๑ ชฎิลตาบศเบื้อง แบบฉบับ ยืนยกขาขวาทับ เข่าซ้าย

ประนมหัตถ์ดัดกายกลับ เบือนบิดตนแฮ ลมขัดคอเข่าร้าย เร่งร้างห่างสูญ ฯ

๏ เจ้าพญาพระคลัง ฯ

๏ แก้ลมปะกัง ฯ

Relief of wata causing migrain.

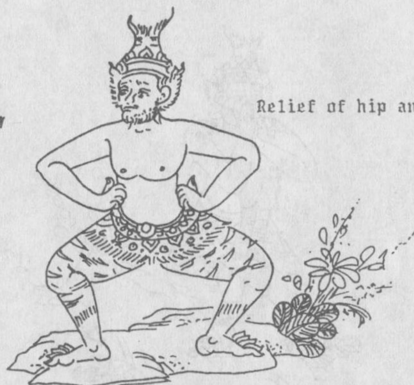

๏ กาลชฎิลดัดมล้าง ลมดุะ ไคลขมับจับหะนุ นวดเน่น

มึนเศียรมืดจักษุ เสื่อมส่างไข้แฮ ไว้ฉะบับบอกเส้น ประสิทธิ์แก้ลมปะกัง ฯ

๏ แก้ตะโภกสลักเพช ฯ

Relief of hip and low back discomfort.

๏ สระภังค์ดาบศตั้ง ตนตม ถ่างบาททั้งสองทม แย่แต้

กำหมัดดัดกรผจง กดคู่ขาหนด ตะโภกสลักเพชแม้ เมื่อยล้าขาหาย ฯ

๏ พระอมรโมลี ฯ

๑ หลวงลิขิตปรีชา ฯ

Treatment of wata causing convulsion and facial of hand and foot paralysis and numbness.

๑ ผิวลมเข่าค่อพึ้ เหน็บนัก กายสั่นฟันชิดชัก ปากเบี้ยว
พระกาลสิทธแถลงลักษณ์ เลศท่าแก้นอ เหนี่ยวไหล่หนวงเท้าเอี้ยว อกโอ้อนิจัง ฯ

๑ แก้เข่าขัด ฯ

Relief of knee discomfort.

๑ นักสิทธโสภาคพร้อม พรหมจรรย์ ซ้อมหาสุธรรม์ เลอศแท้
เท้าเหยียดยืดหัตถ์ยัน ขยำเข่าสองนา ขบขัดค่อเข่าแก้ เมื่อยล้าลมถอย ฯ พระอมรโมลี ฯ

๑ แก้ลมในลำลึงค์ ๆ

Treatment of wata causing dysuria.

๑ อัคะตะตระบะเพี้ยง เพลองผลาญภพฤๅ ถวายเกระองค์อะตาล ท่านนั้น
นั่งดัดหัดถ์สองผสาน พนมนิ่งอยู่นา เพื่อขัดปัศสาวะอั้น ออกได้โดยใจ ๆ

๑ แก้ มือ/เท้า ๆ

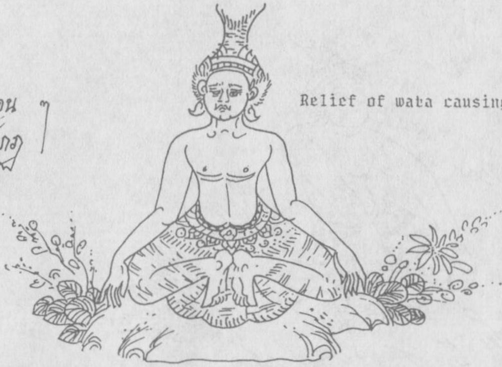
Relief of wata causing arm and pedal trouble.

๑ พระสุทัศน์สถิตย์ถ้ำ เถื่อนระหง ครองเครื่องนักสิทธิ์ทรง ห่อเกล้า
ลมคั่งค่อหัดถ์ชงฆ์ หัดถ์ช่วยดัดแฮ นั่งกระหย่งยุดเท้า หัดถ์ช้อยเช่นรำ ๆ

๑ พญาชิเนศบดี ๆ

๑ แก้ กล่อน ๆ ปัศฆาฏ

Relief of wata causing chest compression.

๑ แยกขายืนเข่าตั้ง ตนตรง แขนแนบหนีบสเอวองค์ แน่นแฟ้น
ฅาวินทร์ธดำรง กายดัดนี้ฤๅ แก้กล่อนปัศฆาฏแม้น แพทย์แก้มวยมิน ฯ

๑ แก้ลมอำพฤก

Relief hemiparalysis.

๑ โคจินทร์แนะอกให้ รามแผลงอสุรฤๅ สาปไก่นนทรีแรง ฤทธิ์เต้า
อมพฤกษ์กลับคืนแสดง ดัดดับคลายนอ ตั้งซ้นสองมือเข้า ประกับข้างขีนองค์

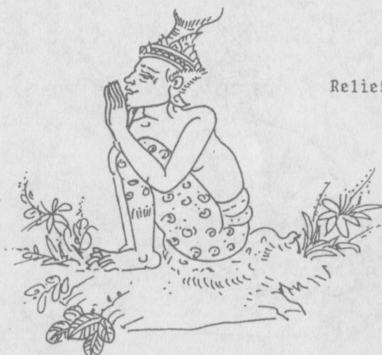
๑ แก้ลมชันเท้า ๚

Relief of plantar discomfort.

๑ นักไลยไกรเกรอกฟ้า ดินชม หมู่แพทย์พึงนับนาม ท่านไหว้
บาทาธึกกะทกตาม ตาตุ่มแลพ่อ กดเข่าเหนี่ยวแค่งให้ ชันเท้ามะละลม ๚

๑ แก้เอว ๚

Relief of waist trouble.

๑ พระวัชมฤคเลี้ยง บุตรลบ นั่งหยองสองมือจบ เงอดหน้า
แก้เส้นสะดุ้งขบ เอวบอกหายนอ ใครอย่าหมิ่นประหมาทถ้า ท่านท้าให้ลอง ๚

๑ กรมหมื่นไกรสรวิชิต ๖

๏ แก้ลมในขา ฯ

Relief of foot trouble.

๏ รูปมนุษย์หน้าประหนึ่งเนื้อ นามกระไลยโกฎแฮ บุตรอิสีสิงคไสย สาตรรู้
รบอบรปินไตร ดาบุศไพ้นพ่อ นั่งหย่องสองหัตถ์กุ้ ศอกแก้ลมขา ฯ

๏ แก้เวียนศีศะ ฯ

Anti - dizziness.

๑ ขุนทิพโยธาชัย ๖

๏ แบะหัตถ์คู่เข่าเท้า ซ่นเสมอ บิดไหล่หายเขนเผยอ ยืดไว้
เวียนเศียรจิตรใจเผลอ พลันเสื่อมส่างนอ พระสุธามันต์ได้ ดัดแล้วอย่าฉงน ฯ

๑ พระรัตนมุนี

๏ แก้ลิ้นกระด้าง ฯ

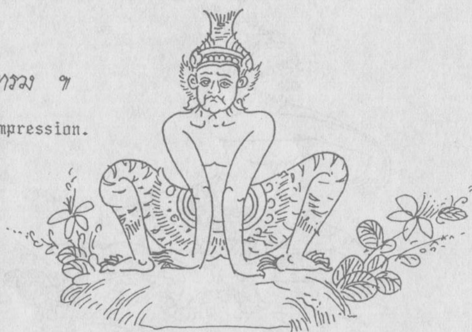
Relief of tongue trouble and lockjaw.

๏ พระภารทวาชะเชื้อ ชีต่ง อยู่ป่าอาไศรยพง พุ่มไม้
คุกเข่าหัดถ์ไขว่ตรง อุระภาคตนนา แก้กระด้างลิ้นได้ ท่านี้ดีจริง ฯ

๏ แก้กล่อนในทรวง ฯ

Relief of chest compression.

๏ พระวัชอัคนิศนี้ เชิญนารายน์มานอ มล้างเหล่าอสุรหลาย เสี่ยนหล้า
แยกขาแบ่ยอกาย สองหัดถ์ท้าวเอ่ แก้กลอนร้อนอุระกล้า เกลื่อนสิ้นเสื่อมสูญ

๑ พระรัตนมุนี ๆ

๏ พระวิเชียรมุนี ๗

๏ แก้ไหล่ ตะโพก ๆ

Relief of shoulder and hip trouble.

๏ พระชนกนักสิทธิ์นี้ ชนะมาร ไตรเพทไตรพิธญาณ ย่อมเจ้ง
ยอกไหล่ยอกโตภกชาน ปิ้นปั้กอยู่นอ คู้เข่าศอกกดแข้ง หัดก็เคลื่นไคลทรวง ฯ

๏ แก้เท้าเย็น ใจสิ้งสวาย ๆ

Relief of faint.

๏ นักพรตประพฤติสํารวม จรรยา เชอดชื่อกระปิลดา บดเจ้า
เท้าซ้ายไขว่เพลาขวา มือหน่วงเข่าเอย ลมรงับจับเย็นเท้า อีกทั้งสิ้งสวาย ฯ

๏ หลวงลิขิตปรีชา ๗

๏ พระองค์เจ้านวม ฯ

๏ แก้ไหล่ ฯ ขา

Relief of shoulder and leg stiffness.

๏ สกทันต์นักสิทธิ์เถ้า เที่ยวเก็บยาฯ ทาไหล่ขาขาเหน็บ บ่อเปลื้อง
ลุกนั่งยิ่งยอกเจ็บ จึ่งดัดตนแฮ ยืนยืดเอวองค์เยื้อง ยกเท้าท่าหนัง ฯ

๏ แก้กลอนปัตฆาฏ ฯ

Relief of wata causing chest compression.

๏ หลวงชาญภูเบศร์ ฯ

๏ สัชนาไลยลี้หลีก ละสงสารแฮ ยืนย่างหยัดเหยียดองค์ อ่อนแล้
สองหัตถ์ท่าทีทม ศรสาตรไปเอย บำบัดปัตฆาฏแก้ กล่อนแห้งหืดหาย ฯ

๑ แก้ คอเคล็ด ไหล่ขัด ฯ

Relief of shoulder and neck stiffnes.

๑ พระภักตร์ม้า ๑

๑ นักพรตภักตร์เพศม้า มีแผนพม่านา ชื่ออัศวมุขิเขน คู่คู้
ท่าอัคดัดเหลียมแบน แบะเข่า คอเคล็ดเคลงไหล่หลู้ โฉลกแก้ตลอดกัน ฯ

๑ แก้ คอ ไหล่ ฯ

Relief of shoulder and neck discomfort.

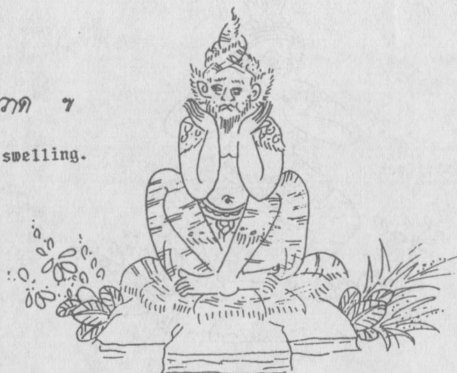
๑ พระหน้ามนุษย์ ๑

๑ ชิสิงค์ดาบศหน้า เป็นมนุษย์ เชงอกเล่เศียรคง ดั่งเนื้อ
ยืนคัดหัตถ์สองยุด กันกดเอวนา คอไหล่ไข้รังเรื้อ โรคร้ายสิงถอย ฯ

๑ พระองค์เจ้าศิริวงศ์ ๒

๑ แก้ลมอัณฑวาต ๆ

Relief of scrotal swelling.

๑ โยคีอะแหม่แม้น แขกพราหมพรตแฮ มือสิบเบ็ดนิ้วสลาม ศีร์ษะไท้
แก้ลมอัณฑวาตหาม ลำแล่นเสียวนา คู้เขาเท้าสองไขว้ หัตถ์เคล้นไคลคอ ๆ

๑ พระอริยวงศ์มุนี ๒

๑ แก้เสียดขัด ๆ

Treatment of dyspeptic discomfort.

๑ พระองค์อมรเมศร์แก้ กายโกง ลมเสียดเสียวสลักโครง ปวดอู้
ซ่นเหนี่ยวเกี่ยวไหล่ชะโลง ลมแบ่งเบาเฮย มือหนึ่งเหนี่ยวชาคู้ ขยดถ้าวระอาทำ

๑ แก้วิงเวียน ๆ

Relief of giddiness.

๑ ฤๅษีสุเมธนี้นั่ง ไม่ถนัด กระหย่งเท้าเข่าขัด เหลี่ยมก้า
เอี้ยวองค์อีกสองหัตถ์ ไหว้เหวี่ยงอยู่เอย แหงนภักตรที่เพ่งฟ้า บอกแก้วิงเวียน ๆ

๑ พระศรีธรรมมุนี ๒

๑ แก้ลมมหาบาทยักษ ๆ

Treatment of wata causing tetanic convulsion.

๑ ดาบศบรเมศร์แก้ ลมหลัก เรียกมหาบาทยักษ ยิ่งร้าย
นั่งสมาธิหัตถ์สองชัก ฉุดแค่งขาแฮ อกแอ่นยืดอัดย้าย ไยกเยื้องอินทรีย์ ๆ

๑ พระอมรมุนี ๒

๑ แก้เขนขัด ๆ

Relief arm discomfort.

๑ พระสิยมชมุนี ๆ

๑ ระชื่อนามโคบุตรก้อง กุณฑ์สรรค์สฤษดิ์เฮย กอดหัทไทยทศกรรฐ์ เก็บไว้
ท่าดัดพับเพียบผัน ภักตร์น่อยณแฮ แขนได่ขัดท้าวให้ หัดกิบไขนวดแขน ๆ

๑ แก้ลม ปัศฆาฏ ๆ
ในเอว

Treatment of waka causing severe chest compression.

๑ พญาศรีสหเทพ ๆ

๑ จุลพรหมสี่ภักตร์นี้ แผลงฤทธิ์ ยกเท่าเหยียดเขนอิชิค เสือกเท้า
แผนแพทย์พิตไหนดพิศ ดารบอกไว้นา แก้ปัศฆาฏขึ้นเร้า อกบั้นเอวหาย ๆ

๑ แก้ลมในเท้า
lief of leg discomfort and numbness.

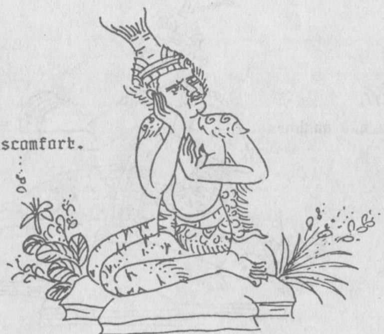
๑ อัศหิสนั่งเอ่นเอี้ยว องค์เปร ทับแค่งขาหนึ่งเฉ เฉียดล้ม
กรขวากดอกเอ เอียงเหยียดซ้ายเอย แก้เจ็บบาทบก้ม ภักตร์พลิ้วแพลงหงาย ฯ

๑ แก้ลมในคอ ฯ
Relief of nech pain.

๑ พระกาญจนลมเสียดเส้น สอเสียว เพื่อนตื่นบเดินเทียว เทียวง้อ
แก้คอปิดคอเหลียว ลมเหือดหายแฮ คู้เข่าขกอ่มก้อ หัตถ์เคล้นไคลขา ฯ

๑ พระญาณปรีชา ๒

๑ แก้ลมขา

Relief of wata causing leg discomfort.

๑ ขุทธาลกะเจ้า เจ็บบาท เพื่อพิการลมกาจ กับเส้น
ดัดตนดัดลมขาด ขาเมื่อยม้วยแฮ มือหนึ่งนวดอกเน้น หนึ่งค้ำคางแหงน ฯ

๑ แก้ลม ลำลึงค์ / อัณฑะ ๆ

Relief of testis pain and dysurea.

๑ โบคืองคตกล้า สมบัติ รู้ขาติเนาวรัตนชัด ชื่อนั้น
แก้ลมเสียดเสียวขัด ลำฝักหายแฮ นั่งสมาธินวดคอคั้น ขบเขี้ยวตาขมึง ฯ

๑ แก้ลมข้อมือ ฯ

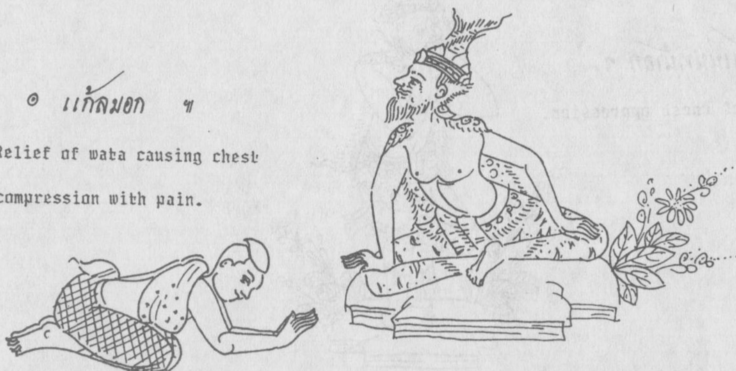
Relief of wrist trouble.

๑ อนิคถิคันธ์ท่านนิ่วหน้า ตากลิ้ง ลมเสียดสองหัตถ์ตึง ปวดคิ้ว
พับเข่านั่งคำนึง นิ่งกดดั่งฤๅ กายขดชระดัดนิ้ว นบถ้าเทพนม ฯ

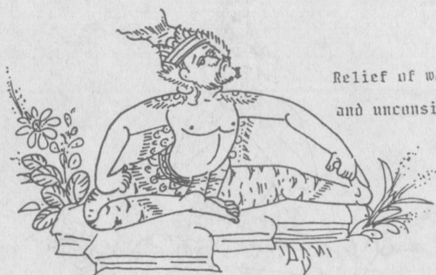
๑ แก้ลมอก ฯ

Relief of wata causing chest compression with pain.

๑ สังพัณฑ์นักสิทธิผู้ สถิตย์สังพัณฑ์เอย ลมเสียดทรวงอกอัด โรคเรื้อ
ประจงสองพระหัตถ์กดัด ดันเข่าสองนา นรชาติใครได้เชื้อ นวดเท้าอธิษฐาน ฯ

๑ แก้เส้นมหา
สนุกนิระงับ ฯ

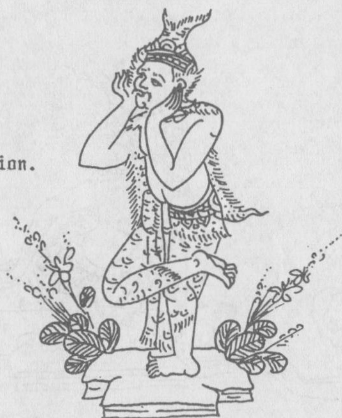

Relief of waba causing drowsiness
and unconsiousness.

๑ กามินทร์มือยุดเท้า เหยียดหยัด มือหนึ่งเท้าเข่าขัด สมาธิคู้
เข้าฌาณช่วยแรงดัด ทุกค่ำคืนนา ระงับราคหยากจสู้ โรคร้ายพายใน ฯ

๑ แก้แน่นหน้าอก ฯ

Relief of chest oppression.

๑ ฤาษีสำมิทธ์เม้น ครูหมอนวดนา ยืนหยัดยกเท้างอ ไคว่ไว้
สองมือดัดคางคอ เขย่งยืดตัวแฮ แก้แน่นหน้าอกได้ เสียดเส้นลมหาย ฯ

๏ แก้กล่อน ฯ

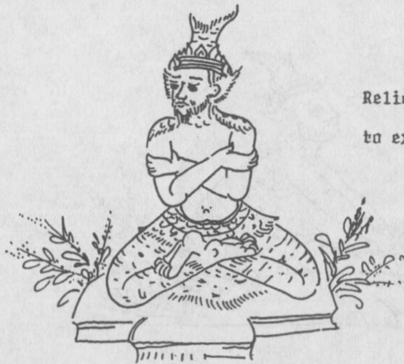

Relief of distention of abdomen.

๏ พระยาบำเรอบริรักษ์ ฯ

๏ วาสุเทพทอดอกขว้ำ ลงกับอาศน์เอย นักสิทธิ์สุพรหมทับ ไหล่แล้
เหยียบยันจระโภกจับ ศีนเหนี่ยวนาพ่อ วาสุเทพวานแก้ กล่อนภัยเรวหาย ฯ

๏ แก้ลม จุกเสียด

Relief of abdominl pain due to excess gas in stamach.

๏ พระพรรณสมบัติ ฯ

๏ นักสิทธิ์สันโดษรู้กัน แดนดง นามพุทธชฎิลทรง ตำหรับแหร้
ไคว่หัดถ์รัดอกองค์ สมาธิ์เพ็ดนั่งนา จุกเสียดสรรพางค์แก้ กอปด้วยคัดหาย ฯ

๏ แก้ขา ฯ

Relief of leg discomfort due to wata (body wind).

๏ กรมหมื่นไกรสรวิชิต ฯ

๏ สุธาวาศชาติทุกข์เข้ มรณะเที่ยงแฮ ผนวดหน่ายไอยศูรย์สละ เสลขได้
อาพาธเพื่อวาตะ ตึงเมื่อยขาเฮย ยกเข่าคู้บาทไขว้ หัดถนัวเหนี่ยวขา ฯ

๏ แก้กล่อน ฯ

Relief of distention of abdomen and scrotal swelling.

๏ พระสมุห์ศิลาดล ฯ

๏ ธาระนีพัฒนั่งน้อม โน้มกาย เท้าเหยียดมือหยิบปลาย แม่เท้า
ลมกล่อนเหือดห่างหาย เห็นประจักษ์ อีกแน่นนาภีเร้า รงับเส้นกล่อนไกษย์ ฯ

๑ แก้ ปวดท้อง ๆ สบักจม ๆ

Relief of abdominal pain and scapular discomfort.

๑ ธรงนามยามหญีนี้ เนาพนาเวศน ชูเชิดสองพาหา หัตถ์ช้อย
นั่งแบะฝ่าบาทา ซ้อนทับกันแฮ แก้ป่วนปวดท้องน้อย อีกเส้นสบักจม ฯ

๑ พระองค์เจ้าคันธรส ฯ

๑ แก้ลมในอก ฯ

Relief of chest oppression.

๑ พระโสมะยาคะโอ้ อักดก อาพาธแน่นในอก อัดอั้น
เหยียดแขนยืดเข่าผงก แหงนภักตร์อยู่พ่อ เอวแอ่นอึดใจกลั้น ดัดแล้วลมถอย

๑ พระองค์ทับหม ฯ

๏ กรมหมื่นนุชิตชิโนรส ฯ

๏ แก้ โททก ต้นขา ขัดหาย ฯ

Relief of hip and thigh discomfort.

๏ พระสมุทรทำท่าดัด ประหลาดหลีกเพื่อนแส ขาแยกยกเฉียดฉีก ครากแท้
ใครเหนจักหัดอีก รอาออกไอฤๅเอย แต่ท่านเดียวดัดแก้ ทะโรคต้นขาแคลง ฯ

๏ แก้เท้าขัด ฯ

Relief of foot pain.

๏ พระราชนิพนธ์ ฯ

๏ มิคาชินทร์มักไต่เต้า เตร่เตรจ ล้มพลาดแพลงแคลงเคล็ด ขอดเส้น
ดัดแก้ก่อปกะละเม็ด นั่งแบะบาทเฮย เท้าหนึ่งชันมือเน้น นวดแพ้งขยำคลำ ฯ

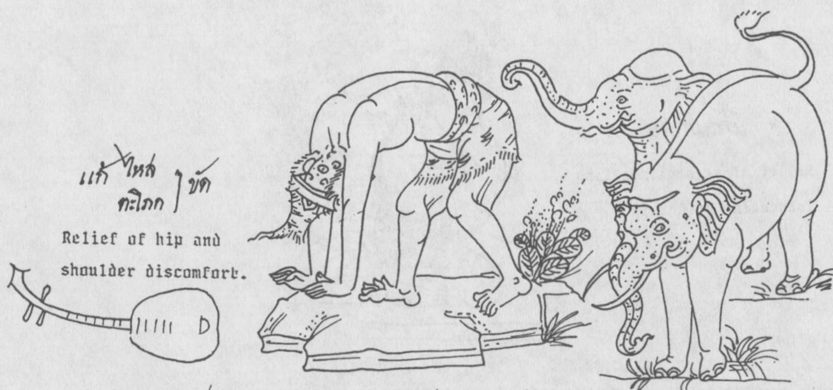

๑ แก้เส้นทั่วสาระพางค์ ฯ

Relief of generalize weakness.

๑ อัลฬิปะกะโพ้น พงษกระษัตร ออกผนวดพนัศลัด หลีกเร้น

กรทอดระทวยดัด องคอ่อนงามเอย แก้ทั่วสารพางค์เส้น ระบได้โดยเพียร ฯ

แก้ ไหล่ / ตะโภก] ขัด

Relief of hip and shoulder discomfort.

๑ พระอลักปะกะเบื้อง บรรพ์รบินนั้นฤๅ รู้ฤกษบนมนทรพิณ ผะเหลาะข้าง

เศียรหกหัดถ์จรดดิน ยืนหย่งเย่นา แก้ไหล่ตะโภกเกลี่ยวข้าง เข่าแข้งขาหาย ฯ

๏ แก้ลมเอว ฯ

Relief of wata causing abdominal pain.

พระไชยทิศเชื้อ ชฎิลดง ลมเสียดเส้นสเอวองค์ ขดค้อม

นั่งสมาธิถวัดวม กรเวียดเอวเอย เหยียดหัตถ์ดัดตนน้อม เหนี่ยวแก้สกลกาย ฯ

๏ แก้ลมกล่อน ฯ

Relief of scrotal swelling

inducetion by hernia.

๏ สิทธิกรรม์นั่งหน่วงเท้า ไขว่คอ หลังขดคู้ตัวงอ งุบง้ำ

ดิ่งตลอดสอดมือกอ ชะโลงเข่าไว้แฮ แก้กล่อนแห้งกล่อนน้ำ กล่อนเล่นกล่อนไกษย ฯ

๏ แก้ลม มือ เท้า ฯ

Relief of hand and foot discomfort.

๏ สิทธาห้อยเท้านั่ง เนอนไศล ชื่อพยาธิประไลย์ เสื่องหล้า
ชุหัตถ์หัตถ์หนึ่งไคล คลึงศอกไซ้นา คัดไล่ลมกล้ากล้า เมื่อยเท้ามือคลาย ฯ

๏ พระมุนีนายก ฯ

๏ แก้สลักไหล่ ฯ

Relief of shoulder discomfort.

๏ เพชุงการย่อเท้า เบื้องขวายืนเฮย เท้าหนึ่งยกยันชา กดเส้น
หัตถ์หนึ่งเหนี่ยวอังษา นิ้วรีดเส้นเอ กรหนึ่งกุมศอกเคล้น ไหล่เท้าลมถอย ฯ

๏ พระสมบัติบาล ฯ

๏ แก้ลมริศดวง ๚

Relief of wata causing polypse abdominal masses.

๏ กรมหมื่นเสนีเทพ ๚

๏ อุดมนรอทรู้ กลดัดกายเอย ขาไคว่ไพล่ สนัด เข่าเข้า
เหยียดกรอ่อนเอาหัดถ์ หนึ่งส่งศอกนา ลมโรคริศดวงเร้า ชอบถ้าทำหาย ๚

๏ แก้เท้าเหน็บ ๚

Relief of foot numbness.

๏ หมู่ชื่นบัณฑิต ๚

๏ เหนทุกข์เหนแท้โทษ เบญขันธ์ คือพระมาฆะนักธรรม์ สถิตยถ้ำ
มือยุดฝ่าเท้ายัน ยืนย่อตัวนา เท้าเหน็บเยนยิ่งน้ำ เหนี่ยวแก้เหน็บหาย ๚

๑ แก้ ปัศฆาฎ
คคริว ๆ

Relief of stiffness

and pain in shoulder.

๑ พระอะชุฎฤษีนาค ๚

๑ ดาบศเทวบิดนี้ นักพาน น่ำนา ตักส่งสมศิวญาณ อยู่เกล้า
กายปั่มป่วยพิกาล ปัดฆาฎคคริวเฮย ยืนกัดเศียรเย่อเท้า ท่านแก้กลหมอ ฯ

๑ แก้จุก ฯ

Relief of choking due

to abdominal causes.

๑ พหมฤษีเสียน ๚

๑ พระภะรัตะดาบศไพ้น ภากเพียรนักนอ ตำหรับปะหรอดเรียน รอบรู้
โรคลมจุกเสียดเบียน บำบัดองค์เฮย นั่งคุกกดเข่าคู้ หัดถ์ค้ำคางหงาย ฯ

๏ แก้ ไหล่ / ท้อง / อก ๚

Relief of shoulder abdominal and chest discomfort.

๏ นักสิทธิ์สมาบัติสร้าง สร่างเกลศ กาละการักษ์ขรปือเดช เพรียกพร้อง
กดผากกดท้ายเกษ บาทขัดคุกเฮย ระงับโรคลมไหล่ท้อง อุระด้วยดั่งแผน ๚

๏ กรมหมื่นนุชิตชิโนรส ๚

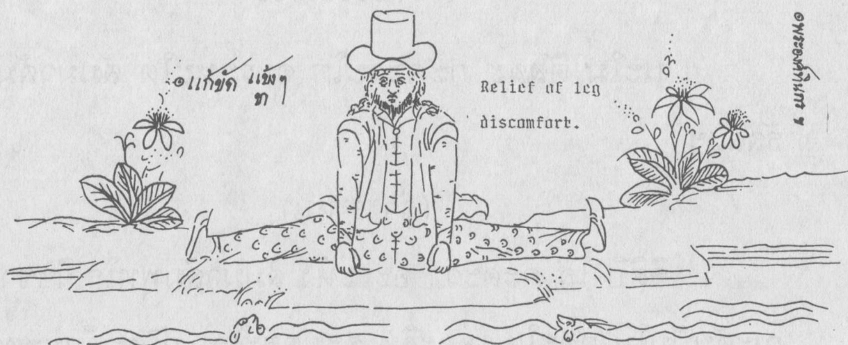
๏ แก้ขัดเขน ๚

Relief of arm stiffiness.

๏ พระโสณะสันโดษสู้ด้าว ดงตรึม ภูตโขมตโมษครหึ่ม กู่ก้อง
ล้มไข้ขบเคี่ยรซึม ยอกขัดเขนนา ยกศอกขึ้นเข่าจ้อง จรดซ้ายเปลี่ยนขวา ๚

๏ พระองค์เจ้าทินกร ๚

๏ ปริพาชกนี้ชื่อ โยฮันแลเฮย น้ำพึ่งตักแตนฉัน เช่นเช้า

อยู่ยังฝั่งไยระดัน หนังอูฐครองนา นั่งดัดหัตถ์ถ่างเท้า ขัดแข้งขาหาย ฯ

๏ ผู้ผนวดจีนแจ้งชื่อ หลีเจ่ง อยู่เขตเขาซ่าเหลง ตึ่งลิ้ว

ลัทธิท่านเคร่งเขมง เมืองท่านถือฮอ มือเหนี่ยวผวาท่าหิ้ว รับเส้นสลักทรวง

ถวายพรพระ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธธัสสะฯ

(ว่า 3 หน)

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถาเทวะมะนุสสานัง พุธโธ ภะคะวาติฯ

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติฯ

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย อัญชะลีกะระณีโย อะนุตตะรังปุญญักเขตตัง โลกัสสาติฯ

พาหุง สะหัสสะมะภินิมมิตะสาวุธันตัง คีรีเมขะลัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง ทานาทิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

มาราติเรกะมะภิยุชฌิตะสัพพะรัตติง โฆรัมปะนาฬะวะ

กะมักขะมะถัทธะยักขัง ขันตีสุทันตะวิธินา ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

นาฬาคิริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง ทาวัคคิจักกะมะสะนีวะ สุทารุณันตัง เมตตัมพุเสกะวิธินา ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา ภะวาตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

อุกขิตตะขัคคะมะติหัตถะสุทารุณัณตัง ธาวันติโยชะนะปะถังคุลิมาละวันตัง อิทธีภิสังขะตะมะโน ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

กัตวานะ กัฏฐะมุทะรัง อิวะ คัพภินียา จิญจายะ ทุฏฐะวะจะนัง ชะนะกายะมัชเฌ สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

สัจจัง วิหายะ มะติสัจจะกะวาทะเกตุง วาทาภิโรปิตะมะนัง อะติอันธะภูตัง ปัญญาปะทีปะชะลิโต ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

นันโทปะนันทะภุชะคัง วิพุธัง มะหิทธิง ปุตเตนะ เถระภุชะเคนะ ทะมาปะยันโต อิทธูปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

ทุคคาหะทิฏฐิภุชะเคนะ สุทัฏฐะหัตถัง พรัหมัง วิสุทธิชุติมิทธิพะกาภิธานัง ญาณาคะเทนะ วิธินา วิธินา ชิตะวา มุนินโท

ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

เอตาปิ พุทธะชะยะมังคะลาอัฏฐะคาถาโย วาจะโน ทิเน สะระเต มะตันที หิตวานะเนกะวิวิธานิ จุปัททะวานิ โมกขังสุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปัญโญฯ

มะหาการุณิโก นาโถ หิตายะ สัพพะปาณินัง
ปูเรตวา ปาระมี สัพพา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลังฯ

ชะยันโต โพธิยา มูเล สักยานัง นันทิวัฑฒะโน
เอวัง ตวัง วิชะโย โหหิ ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล
อะปะราชิตะปัลลังเก สีเส ปะฐะวิโปกขะเร
อะภิเสเก สัพพะพุทธานัง อัคคัปปัตโต ปะโมทะติฯ
สุนักขัตตัง สุมังคะลัง สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง
สุขะโณ สุมุหุตโต จะ สุยิฏฐัง พรัหมะจาริส
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง วาจากัมมัง ปะทักขิณัง
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง ปะณิธี เต ปะทักขิณา
ปะทักขิณัง กัตวานะ ละภันตัตเถ ปะทักขิเณฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา

สัพพะพุทธานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เตฯ
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะธัมมานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เตฯ
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะสังฆานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เตฯ

คำอาราธนา บูชา ภาวนา ถวาย

(ก่อนอาราธนา บูชา ภาวนา ถวาย ต้องภาวนาด้วย นะโม 3 จบก่อนเสมอ)

คำบูชาพระรัตนตรัย

อิมินา สักกาเรนะ พุทธัง ปูเชมิ
อิมินา สักกาเรนะ ธัมมัง ปูเชมิ
อิมินา สักกาเรนะ สังฆัง ปูเชมิ

คำอาราธนาศีล 5

มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ
ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ
ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ
ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ
ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ

ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ

หมายเหตุ ถ้าศีล 8 เปลี่ยน ปัญจะ เป็น อัฏฐะ

คำอาราธนาพระปริตร

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา

สัพพะ **ทุกขะ** วินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา

สัพพะ **ภะยะ** วินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา

สัพพะ **โรคะ** วินาสายะ ปะริตตัง พรุถะ มังคะลัง

คำอาราธนาธรรม

พรัหมา จะ โลกธิปะตี สะหัมปะติ

กัตอัญชะลี อันธิวะรัง อะยาจะถะ

สันตีธะ สัตตาปปะระชักขะชาติกา

เทเสตุ ธัมมัง อะนุกัมปิมัง ปะชัง

คำถวายข้าวพระพุทธ

อิมัง สุปะพยัญชะนะสัมปันนัง สาลีนัง โอทะนัง

อุทะกัง วะรัง พุทธัสสะ ปุเชมิ

คำลาข้าวพระพุทธ

เสสัง มังคะลา ยาจามิ

คำถวายสังฆทาน (สามัญ)

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัส สะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายภัตตาหารกับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ภัตตาหารกับทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญฯ

รายนามผู้เป็นเจ้าภาพสวดพระอภิธรรม

พระครูอุทัยสังฆกิจ (รัง สญฺญวโร)

วันพฤหัสบดี ที่ 12 ธันวาคม 2545

1. คุณพ่อพลอย พยัคเพศ
2. คุณเถียน พงษ์เกศสุพันธุ์

วันศุกร์ ที่ 13 ธันวาคม 2545

1. โรงเรียนอมฤตวารี
2. วิทยาลัยสารพัดช่าง
3. คุณน้ำค้าง จันทร์หอม

วันเสาร์ ที่ 14 ธันวาคม 2545

1. คุณแม่ประกอบ กังพิศดาร
2. คุณอำพร เกตุกร
3. ช่างสมวงษ์ สาโรจน์
4. อู่จักรกรินแทรกเตอร์

5. ชาวบ้านวัดดอนหวาย หนองหญ้าปล้อง อำเภอทัพทัน

6. พุทธสมาคมจังหวัดอุทัยธานี

วันอาทิตย์ ที่ 15 ธันวาคม 2545

1. คุณสำเริง จรบุรี

2. คุณจำปี นิยม

3. คุณทองสุข พุฒอินทนา

4. ห้างหุ้นส่วนจำกัด อุทัยสงวนเคหะพันธ์

5. พระครูอุปการพัฒกิจ เจ้าคณะอำเภอเมืองอุทัยธานี

6. ผู้ว่าฯ สันติ เกรียงไกรสุข

7. ฌาปนกิจวัดอมฤตวารี

8. คุณสงคราม ภักดีรักษ์

9. ตระกูลสารคุณ

วันจันทร์ ที่ 16 ธันวาคม 2545

1. คณะอุบาสก อุบาสิกา วัดมณีสถิตกปิฏฐาราม (ทุ่งแก้ว)
2. ตระกูลอนันตปุระ
3. คุณป้าแกะ เขาดินแดง
4. วัดราษฎร์ศรัทธาธรรม

วันอังคาร ที่ 17 ธันวาคม 2545

1. คณะวัดใหม่จันทราราม
2. ผู้อำนวยการสมาน จันทราศรี
3. ครูวิรัช,ครูฉลวย,คุณวินัย วรรณภักดิ์
4. คณะเด็กวัดอมฤตวารี
5. คุณเสงี่ยม ศรีนาค
6. คุณสุวรรณ พูลเขตนคร
7. อาจารย์บริบูรณ์ นันทารมณ์
8. กลุ่มคุณธรรม
9. คุณฉวี แก้วหิรัญ

วันพุธที่ 18 ธันวาคม 2545

1. คุณพ่อใหญ่ นุ่มโต
2. คุณสมบัติ สำเภา (พี่น้อง)
3. คุณสมนึก-คุณหอม อินทสิทธิ
4. พระสมพงษ์ ธมมสาโร วัดท่าบัว อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร
5. อาจารย์บรรจง สิทธิการ (บุตรและธิดา)
6. คุณวิชัย-คุณวิเชียร พยัคฆเพศ
7. พระสะอาด อคธมโม วัดอุโปสถาราม

วันพฤหัสบดีที่ 19 ธันวาคม 2545

1. พระครูอุทิตกิจาจาธร วัดห้วยโศก อำเภอลานสัก และคณะอุบาสก อุบาสิกา

วันศุกร์ที่ 20 ธันวาคม 2545

1. คุณเล็ก (หอมกระเทียม)
2. คุณนิยม-คุณนัสริน บูรณะพันธ์

วันเสาร์ ที่ 21 ธันวาคม 2545

1. คุณชาลี มักกะบุตร (บ้านห้วยโศก)
2. พระวงษ์ อินทวฺโส วัดอมฤตวารี

วันอาทิตย์ ที่ 22 ธันวาคม 2545

1. คุณแม่พเยาว์ จันทรครุธ
2. คุณศยากานต์ จันทรครุธ

วันจันทร์ ที่ 23 ธันวาคม 2545

1. คุณสมพงษ์-คุณฉลวย ภักดีพงษ์
2. อาจารย์วันดี พิลึก
3. คุณเถา-คุณเทือง บุตรสิงห์

วันอังคาร ที่ 24 ธันวาคม 2545

1. คณะสงฆ์ วัดเนินตูม
2. ด.ต.นภา มาเกิดและครอบครัว
3. คุณทองยอน วิเศษพันธ์
4. คุณปรีชา-คุณอัสนีย์ ขุมเพชร

วันพุธ ที่ 25 ธันวาคม 2545

1. คุณสนิท สำเภาพงษ์

วันพฤหัสบดี ที่ 26 ธันวาคม 2545

1. คุณประจวบ เพชรากูล

2. คุณสุวิณญา สมานพันธ์ (แอ๊ด)

วันศุกร์ ที่ 27 ธันวาคม 2545

1. คุณจำปี เกียรติเผ่า

2. คุณประจำ ชูรินธรและครอบครัว

วันเสาร์ ที่ 28 ธันวาคม 2545

1. วัดอุโปสถาราม (วัดโบสถ์)

2. ครอบครัวคุณประยูร สถิตพงษ์

3. คุณอนงค์ พันยี่,คุณเกษร สิงห์ชัย

4. คุณทองขาว เนียมใย,คุณสมัย,ช่างสมุทร,คุณแหลม

วันอาทิตย์ ที่ 29 ธันวาคม 2545

1. คุณอุทิศ สะอาด

2. ครอบครัวอาจารย์วนิดา พิพัฒวัฒนกุล

วันจันทร์ ที่ 30 ธันวาคม 2545

1. ร.ต.ต.ประยูร-คุณชะอื้น เทพเทียน
2. คุณธีรศักดิ์-คุณมาลี มูลเมืองและครอบครัว
3. คุณหวาน-คุณกุหลาบ ตระกูลอินทร์
4. คุณอรุณ-คุณสมลักษณ์ ปานรักษา
5. ครอบครัวกลั่นปรีชา และครอบครัวตีรสิน
6. คุณวันชัย-คุณละมัย ห่วงวิไล

วันอังคาร ที่ 31 ธันวาคม 2545

1. ครูละออง-คุณสมบูรณ์ มาเกิดและครอบครัว
2. คุณพิศมัย-ด.ต.จรัญ อุนอะนันและครอบครัว
3. คุณสุรินทร์ หิรัญ
4. คุณ+เจี่ย-คุณอนงค์ สวนานุสรณ์

วันพุธ ที่ 1 มกราคม 2546

หยุดสวดอภิธรรม 1 วัน

วันพฤหัสบดี ที่ 2 มกราคม 2546

1. ร.ต.ต.มานิตย์ นาคยาและครอบครัว

2. คุณตุ๋ย หิรัญและครอบครัว

วันศุกร์ ที่ 3 มกราคม 2546

1. คุณสอน-คุณสมร อินทโฉมและครอบครัว

2. คุณยุพิน-คุณสมัย ดีมี และครอบครัว

วันเสาร์ ที่ 4 มกราคม 2546

1. คุณแม่สุ่ม มนัสตรง และบุตรธิดา

2. คุณอนงค์ (แป้น) จุลพันธ์

3. พระเทียนชัย พุ่มมณี

4. คุณพ่อหลี-คุณแม่บุญช่วย สังข์สุด

วันอาทิตย์ ที่ 5 มกราคม 2546

1. พระครูอุทิตศุภการ (เขียว) รองเจ้าคณะอำเภอเมือง

2. คุณสำรวย ประสิทธิ์เขตกิจ และบุตรธิดา

วันจันทร์ ที่ 6 มกราคม 2546

1. คุณแม่แม้นศรี ตีรสิน
2. คุณสนธยา-คุณสำรวม สะอาดศรี
3. จ่าวิรัต-คุณเรณู สถิตย์พงษ์
4. ชมรมนักวิ่ง นำโดยคุณสุรชัย หรือ เสี่ยช้าง

วันอังคาร ที่ 7 มกราคม 2546

1. พระอาจารย์เวช วัดตานาค
2. คุณทองอิน ศรีสรรพ์

วันพุธ ที่ 8 มกราคม 2546

1. พระครูอุทัยวีรากร วัดเกาะเทโพ
2. สำนักงานขนส่งจังหวัดอุทัยธานี

วันพฤหัสบดี ที่ 9 มกราคม 2546

1. คณะสงฆ์อำเภอลานสัก
2. ครอบครัวบัวบาน
3. คุณถวิล พันธ์เสือ และครอบครัว

4. ร้านโชคพนากิจ

วันศุกร์ ที่ 10 มกราคม 2546

1. คณะสงฆ์ อุบาสก อุบาสิกา วัดท่าทอง

2. คณะสงฆ์ อุบาสก อุบาสิกา วัดกลางเขา

วันเสาร์ ที่ 11 มกราคม 2546

1. ร้านข้าวมันไก่กำแพงเพชร

2. ช่างเล็ก อนันตปุระ

3. คุณรังสฤษฏ์-คุณอัญชลี ถนอมศักดิ์

4. คุณไพโรจน์-คุณอโณทัย เทพเขียว และบุตรธิดา

วันอาทิตย์ ที่ 12 มกราคม 2546

1. คุณตลุ่ม อินทสุวรรณ์

2. คุณชม้อย นพคุณ

3. คุณปริญญา เวสานุชาติ

วันจันทร์ ที่ 13 มกราคม 2546

1. ช่างประชุม ร้านกระจกอลูมิเนียม

2. คุณสมหมาย ศรีรอด

3. คุณสวอง-คุณสาหร่าย น่วมเกิด

วันอังคาร ที่ 14 มกราคม 2546

1. คุณประสิทธิ์ กุลทีและครอบครัว

2. ด.ต.ประดิษฐ์ คำสืบ

วันพุธ ที่ 15 มกราคม 2546

1. คุณประคอง ชัยคุณ

วันพฤหัสบดี ที่ 16 มกราคม 2546

1. คุณจำลอง-คุณดาวเรือง มารยาทอ่อน (ช่างลอง)

2. คุณอุไร จิรานุพันธ์ (นายกเทศบาลตำบลลานสัก)

3. คุณแม่ไร เดชอินทร์และครอบครัว

วันศุกร์ ที่ 17 มกราคม 2546

1. กองทุนชุมชนบ้านวังยางที่ 13

วันเสาร์ ที่ 18 มกราคม 2546

1. คุณเหรียญ อินทสุวรรณ์

วันอาทิตย์ ที่ 19 มกราคม 2546

1. พระอนุรักษ์ อภิปญฺโญ

วันจันทร์ ที่ 20 มกราคม 2546

1. คุณพเยาว์ จันทร์ครุธ

2. คุณสำรวย-คุณนพรัตน์ เกตุเส็ง

วันอังคาร ที่ 21 มกราคม 2546

1. คุณศยากานต์ จันทร์ครุธ

2. ชาวบ้านเนินม่วง

วันพุธ ที่ 22 มกราคม 2546

1. คุณพเยาว์ จันทร์ครุธ

วันพฤหัสบดี ที่ 23 มกราคม 2546

1. คุณนันทิยา จันทร์ครุธ

วันศุกร์ ที่ 24 มกราคม 2546

1. ช่างเฉลา แก่นไถ

วันเสาร์ ที่ 25 มกราคม 2546

1. พระอธิการสมชาย เจ้าอาวาสวัดห้วยรอบ

2. คุณประไพศรี จุ้ยดอนกลอย

3. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านพัฒนาบ้านเรา

4. คุณศิริวรรณ พรหมคุณ

วันอาทิตย์ ที่ 26 มกราคม 2546

1. คุณสมพงษ์-คุณปราณี ไวสาริกรรม

2. คุณสุรินทร์ ไวสาริกรรม

วันจันทร์ ที่ 27 มกราคม 2546

1. คุณสำรวม อุ่นวิจิตร

2. คุณแก้ว จรบุรี

3. คุณเล็ก บุญคง

วันอังคาร ที่ 28 มกราคม 2546

1. คุณทองหล่อ-คุณเกษร ชูวงษ์

2. คุณบัวโรย เกรียงไกรสุข

3. คุณสุเทพ-คุณวาณี กล่ำทวี

วันพุธ ที่ 29 มกราคม 2546

1. คุณฉลอง สาหร่ายทอง
2. คุณจำรัส สาหร่ายทอง
3. คุณมะลิ โชคชัย
4. ร้านอาหารพรทิพย์

วันพฤหัสบดี ที่ 30 มกราคม 2546 (ทำบุญ 50 วัน)

1. กลุ่มออมทรัพย์บ้านวังครก
2. บ้านชิตรพร
3. คุณไพฑูรย์ สาโรจน์

วันศุกร์ ที่ 31 มกราคม 2546

1. คุณอุดม แก่นไถ
2. คุณย้วน นพมาก
3. คุณวิเชียร-คุณละมุน มูลพฤกษ์

วันเสาร์ ที่ 1 กุมภาพันธ์ 2546

1. นิฤมล สุวรรณบท

2. คณะศิษย์เก่า จังหวัดนครสวรรค์

วันอาทิตย์ ที่ 2 กุมภาพันธ์ 2546

1. ครอบครัวบรรทัพ
2. คุณบุญสม จรบุรี
3. คุณวิมล ณ บางช้าง

วันจันทร์ ที่ 3 กุมภาพันธ์ 2546

1. คุณประทุ่ง-คุณนาตยา จันทบุตร
2. คุณอรุณ-คุณฟุ้ง ห่างทุกข์หมด
3. คุณอัตถยุทธ นุ่มโต

วันอังคาร ที่ 4 กุมภาพันธ์ 2546

1. คุณจรูญ เรากสิกรรม

วันพุธ ที่ 5 กุมภาพันธ์ 2546

1. พระครูเทศสังฆกิจ วัดห้วยแห้ง เจ้าคณะอำเภอห้วยคต
2. เตี่ยกิมไฮ้ โต๋วสัจจา (ซากุระ)

วันพฤหัสบดี ที่ 6 กุมภาพันธ์ 2546

1. คุณประทีป-คุณประภัส เขียวศิริ

วันศุกร์ ที่ 7 กุมภาพันธ์ 2546

1. คุณเรณู ศุภพิริยกุล และญาติ จังหวัดพิษณุโลก
2. คุณสุภารัตน์ สมสา

วันเสาร์ ที่ 8 กุมภาพันธ์ 2546

1. อาจารย์บรรจง สิทธิการ และบุตรธิดา

วันอาทิตย์ ที่ 9 กุมภาพันธ์ 2546

1. จ.ส.ต.เชาว์ พิมพะกุล และครอบครัว

วันจันทร์ ที่ 10 กุมภาพันธ์ 2546

1. อาจารย์บรรจง สิทธิการ และบุตรธิดา

วันอังคาร ที่ 11 กุมภาพันธ์ 2546

1. คุณพ่อพลอย พยัคฆเพศ
2. คุณพ่อสง่า สาโรจน์

วันพุธ ที่ 12 กุมภาพันธ์ 2546

1. คุณเล็กคุณละม่อม ชูแก้ว

2. คุณนิติลักษณ์-อาจารย์สุวรรณ ณ กาฬสินทธุ์

3. คุณสุทิน มาสอน

4. คุณเตือน สาหร่ายทอง

วันพฤหัสบดี ที่ 13 กุมภาพันธ์ 2546

1. คุณทองหยิบ แสงจันทร์-คุณสวาท กล้าวิการ

วันศุกร์ ที่ 14 กุมภาพันธ์ 2546

1. คุณเฉลย อินทสุวรรณ์

2. ลูก หลาน ข้างวัด

3. ครอบครัวหลากสุขถม อุทิศให้
คุณแม่เผื่อน หลากสุขถม

วันเสาร์ ที่ 15 กุมภาพันธ์ 2546

1. คุณเหรียญ อินทสุวรรณ์

2. คุณจอมศรี ศักดิ์ศรี

3. คุณมณีนุช ป้อมเมือง และบุตรธิดา

วันอาทิตย์ ที่ 16 กุมภาพันธ์ 2546

1. นพดล สุวรรณโอสถ
2. คุณมณีนุช ป้อมเมือง และบุตรธิดา

วันจันทร์ ที่ 17 กุมภาพันธ์ 2546

1. คุณแกละ เรืองชัย
2. คุณเครือ สุขโข
3. คุณวิม-คุณสมคิด สดไทย
4. คุณมณีนุช ป้อมเมือง และบุตรธิดา

วันอังคาร ที่ 18 กุมภาพันธ์ 2546

1. โรงเรียนหนองเต่าวิทยา
2. คุณแถม เหล่าคุ้ม
3. คุณมณีนุช ป้อมเมือง และบุตรธิดา

วันพุธ ที่ 19 กุมภาพันธ์ 2546

1. คุณประสิทธิ์ แม่นศร
2. คุณมณีนุช ป้อมเมือง และบุตรธิดา

วันพฤหัสบดี ที่ 20 กุมภาพันธ์ 2546

1. โรงเรียนพิทักษ์ศิษย์วิทยา
2. คุณมณีนุช ป้อมเมืองและบุตรธิดา

วันศุกร์ ที่ 21 กุมภาพันธ์ 2546

1. คุณมณีนุช ป้อมเมืองและบุตรธิดา

วันเสาร์ ที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546

1. คุณสมาน แม่นศรและครอบครัว
2. คุณมณีนุช ป้อมเมือง และบุตรธิดา

วันอาทิตย์ ที่ 23 กุมภาพันธ์ 2546

1. คุณสำราญ รัตนโชติธาดา
2. คุณรฐวาาษ ประสาทเขตกรณ์
3. คุณมณีนุช ป้อมเมืองและบุตรธิดา

วันจันทร์ ที่ 24 กุมภาพันธ์ 2546

1. วัดอัมพวัน
2. วัดขุมทรัพย์

3. พระมหานรงฤทธิ์ ทีฆายุโก

วันพุธ ที่ 25 กุมภาพันธ์ 2546

1. จ.ส.อ.บุญมา ยงเยี่ยงพันธ์
2. คุณคมสันต์ จันทรภาค
3. คุณสุวรรณ เกตุเส็ง
4. พระภูไท ปิยสีโล
5. คุณเสวก-คุณยุพิน สาโรจน์
6. คุณวีระ-คุณไพโรจน์ เกตุเส็ง
7. คุณอุดร-คุณสมหมาย ทองมาก
8. คุณสมศักดิ์ สาโรจน์

วันพุธ ที่ 26 กุมภาพันธ์ 2546

1. พระบุญส่ง สังฆสุทโธ
2. พระวิชาญ สุจิตโต
3. พระอาทิตย์ อิสฺสโร
4. พระสุรศักดิ์ ชุตินทโร

5. ร้านแอ้วบูติค

วันพฤหัสบดี ที่ 27 กุมภาพันธ์ 2546

1. คุณนัทนา อัมระนันท์

2. คุณแต๊ว ทุคำเอก

วันศุกร์ ที่ 28 กุมภาพันธ์ 2546

1. พระโสภณ อหึสโก (เล็ก)

2. บ้านศรียากูล

วันเสาร์ ที่ 1 มีนาคม 2546

1. พระอ่อน ศิริปญฺโญ

2. พระมณเฑียร เตชธมฺโม

3. คุณพรรณี เชี่ยวสาริกิจ และครอบครัว

4. คุณจเร สาหร่ายทอง

วันอาทิตย์ ที่ 2 มีนาคม 2546

1. สามเณรวันชา แก้วชัยเชียร

2. คุณจอก ทุคำเอก

วันจันทร์ ที่ 3 มีนาคม 2546

1. พระเอือน ญาณกิตติ
2. คุณสมจิตร รองผึ้ง
3. คุณสุวรรณ ทีเอี่ยม

วันอังคาร ที่ 4 มีนาคม 2546

1. คุณเฉลิม ฉิมพลี
2. คุณธวัต สถิตพงษ์

วันพุธ ที่ 5 มีนาคม 2546

1. คุณน้อย เจนสาริกร
2. คุณนายสภาวดี โสมเขียว
3. คุณถวิล กุดหอม

วันพฤหัสบดี ที่ 6 มีนาคม 2546

1. คุณทองอู่-คุณแฉล้ม เพ็ชรสาริกิจ และบุตรธิดา
2. ผู้ใหญ่สะอาด-คุณเฉลียว ไวการไถ
3. บริษัท เนชั่นไวด์ ประกันชีวิต สาขาอุทัยธานี

วันศุกร์ ที่ 7 มีนาคม 2546

1. คุณทองสุข-คุณสำลี พุฒอินทนา
2. คุณปรีชา มีเผ่า
3. คุณบุญลืม-คุณเล็ก วีชัยขัคคะ

วันเสาร์ ที่ 8 มีนาคม 2546

1. คุณแม่สังเวียน มากหมู่
2. คุณถาวร เริงเกตุกร
3. คุณแม่สนิท จันทร์เรือง
4. อาจารย์วรรณรัตน์ ตีรสิน
5. คุณนฤมล สุขสุคล

วันอาทิตย์ ที่ 9 มีนาคม 2546

1. คุณทัศนีย์ จิรังกรณ์
2. อาจารย์รุจา ฤทธิรักษ์ จังหวัดลำพูน
3. คุณนิภา ชาญเวชศาสตร์ จังหวัดลำปาง
4. คุณสุระ งามขำ

วันจันทร์ ที่ 10 มีนาคม 2546

1. พระกมล สีลเสฏโฐ
2. คุณแทน ยงเยี่ยงพันธุ์

วันอังคาร ที่ 11 มีนาคม 2546

1. คุณพร-คุณพรวน ภาสุดา
2. คุณทวาย ยงเยี่ยงพันธุ์

วันพุธ ที่ 12 มีนาคม 2546

1. คุณอุ่นเรือน-คุณธีระ เกรียงไกรสุข
2. คุณดำ มนูญวงศ์

วันพฤหัสบดี ที่ 13 มีนาคม 2546

1. คุณประนอม ไทยขำ
2. คุณแฉล้ม นาคยา
3. คุณทวี ไทยขำ
4. คุณวงศ์ ตระกูลอินทร์

วันศุกร์ ที่ 14 มีนาคม 2546

1. คุณแม่อุทัย ตระกูลอินทร์

2. บ้านบ่อเฮียง นำโดย คุณบุญส่ง แรงเขตรกร

3. พ.อ.สุนทร ชาญเวชศาสตร์

วันเสาร์ ที่ 15 มีนาคม 2546

1. อาจารย์สมบูรณ์ สงวนศักดิ์ และครอบครัว

2. คุณอำนวย ดีดสี และครอบครัว

วันอาทิตย์ ที่ 16 มีนาคม 2546

1. คุณแม่ประทุม ผลพันธ์

2. คุณอนงค์ ไทยสรวง

3. คุณแม่เฉลา อนันตะปุระ

วันจันทร์ ที่ 17 มีนาคม 2546

1. คุณสมศักดิ์-คุณสวาท สงวนศักดิ์

วันอังคาร ที่ 18 มีนาคม 2546

1. คณะแม่ครัวหลังจวน

2. ด.ต.วิชัย-คุณวิทิพย์ วิทยา

3. อาจารย์อรุณ แสงนาค

วันพุธ ที่ 19 มีนาคม 2546

1. คุณเชิด-คุณบุญช่วย สมุณี
2. คุณบุญเรือน มรรยาทอ่อน
3. ผู้ใหญ่สะอาด นุ่มโต
4. นางส้มลิ้ม พริกมาก

วันพฤหัสบดี ที่ 20 มีนาคม 2546

1. วัดสะพานหิน
2. วัดเกาะสวรรค์
3. วัดหาดทนง
4. พุทธบริษัท วัดเขาดินแดง

วันศุกร์ ที่ 21 มีนาคม 2546 ทำบุญ 100 วัน

1. พระชัยรัตน์ สารคุณ
2. นายปริญญา เวสานุชาติ

ขออภัยหากรายชื่อตกหล่น
ขออภัยรายนามพวงหรีดทุกท่านที่มิได้นำรายนามท่านมาพิมพ์ในหนังสือ

เจ้าภาพถวายปัจจัยพระเทศน์

(โดยพระเทพปริยัติสุธี เจ้าคณะภาค 3)

คุณศิริพร บุญญเศรษฐ์	10,000	บาท
คุณเพ็ญศิริ-คุณอุษา สารคุณ	5,000	บาท(7วัน)

เจ้าภาพสวดพระอภิธรรม

พ่อใหญ่ นุ่มโต

เจ้าภาพปัจจัยถวายพระสวดพระพุทธมนต์ องค์ละ 2,000

1. วัดห้วยโศก	6 รูป
2. พ่อใหญ่ นุ่มโต	1 รูป
3. นางสังเวียน มากหมู่	1 รูป
4. นายบุญชู สุระดม	1 รูป
5. นายพิเชษฐ์ ภู่พงษ์	1 รูป
6. นางประดิษฐ์-นางประกาศิต คำสืบ	1 รูป
7. นางอำนวย บัวบาน	1 รูป
8. นายมาร์เซล-นางชนิตภณ์ โมเซอ พิมพกุล	1 รูป
9. นางดวงจันทร์ มารยาทอ่อน	1 รูป
10. นางริ้ว	1 รูป
11. นายปริญญา เวสานุชาติ	1 รูป

รายนามเจ้าภาพผ้าไตร ไตรละ 1,000

1.	วัดห้วยโศก	10 ไตร
2.	นายโมท	1 ไตร
3.	นางประนอม เจตสาริกิจ อุทิศให้พ่อ แม่ ลูก	1 ไตร
4.	บ้านชิตร-พร	1 ไตร
5.	นายประสิทธ แม่นศร	1 ไตร
6.	ครูละออง-นางสมบุญ มาเกิด	2 ไตร
7.	นางรวม อุ่นวิจิตร	1 ไตร
8.	นางสาคร-นางส้มเช้า	1 ไตร
9.	นางแม้นศรี ตีรสิน	1 ไตร
10.	นางชม้อย นพคุณ	1 ไตร
11.	นางแถว นางเก๊า	1 ไตร
12.	นายพลอย พยัคฆเพศ	1 ไตร
13.	อำพร เกษกร	5 ไตร
14.	คุณแม่บุญเทียม ดวงฤทัย	5 ไตร
15.	แม่น้ำค้าง รวมใจเอกราช	1 ไตร
16.	นายเฉลา แก่นไถ	1 ไตร
17.	คุณประจวบ มีเจตน์งาม	4 ไตร

18. นางซิ้ม เพ็ชรสาริกิจ 1 ไตร
19. ส.ต.ท.ปรีชา อมรรัตน์ นุ่มงาม 1 ไตร
20. นางเครือ สุโข 1 ไตร
21. ร้านโชคพนากิจ 1 ไตร
22. นางถวิล มารยาทอ่อน 1 ไตร
23. ครอบครัวแพทย์ผล 3 ไตร
24. ร้านประชุม 1 ไตร
25. นายทุเรียน กอบธัญกรรม 1 ไตร
26. นางทองหยิบ แสงจันทร์ นางสวาท กล้าวิการ อุทิศให้นายเหลี่ยม แสงจันทร์ 1 ไตร
27. นางนฤมล สุขสุพล อุทิศให้ พ่อสำรวย แม่อุบ อินทโลหิต 2 ไตร
28. นางส้มลิ้ม พริกมาก 1 ไตร
29. นางส้มลิ้ม รอสุขพูล 1 ไตร
30. นางพอง จิตรสื่อ 1 ไตร
31. จ.ส.อ.อนันต์นางนพพร ช่องสาร 1 ไตร
32. นายเสมอ พิมพา 1 ไตร
33. นางกร มารยาทอ่อน 1 ไตร

34. นายส่ง (ค้าของเก่า)	1 ไตร
35. นายสอน อินทโฉม	1 ไตร
36. นายลิ้น ไวสาริกรรม	1 ไตร
37. กระท่อมจันทร	1000 บาท

รายนามเจ้าภาพถวายห่อของพระ ห่อละ 500

1. นายเฉลิม ลูกหลวง 2 ห่อ
2. บุตร-ธิดา อุทิศให้นางเกิด มารยาทอ่อน 2 ห่อ
3. คุณสุภาวดี โสมเขียว คุณถวิล กุดหอม 2 ห่อ
4. นางสมควร วงศ์วิกกิจ 1 ห่อ
5. น.ส.มานิดา มานิตย์ 1 ห่อ
6. นางอำนวย บัวบาน 1 ห่อ
7. ร.ต.ต.พยูช นางชอื้น เทพเทียร 1 ห่อ
8. ร.ต.ต.นภา นางประทิน มาเกิด 1 ห่อ
9. นางถวิล พันธ์เสือ 1 ห่อ
10. นางระเบียบ เหล่าคุ้ม 1 ห่อ
11. นางสุพัฒน์ แสงเขียว 1 ห่อ
12. นางอุดม มารยาทอ่อน 1 ห่อ
13. นายกิตติรัช จักษุกรรฐ 1 ห่อ
14. นายทุเรียน กอบธัญกรรม 1 ห่อ
15. นางมะลิ เริงเกตุกรรม 1 ห่อ
16. นางสมหมาย ภักดีรักษ์ 1 ห่อ
17. นางฉลวย ภักดีรักษ์ 1 ห่อ

18. นางสร้าง กสิกรรม 1 ห่อ
19. ร้านชินวัตร 1 ห่อ
20. ร้านกรีนแอปเปิล ข่นส่ง 1 ห่อ
21. นางสมหมาย ศรีรอด 1 ห่อ
22. นายสุรัตน์ สิงห์ชัย 1 ห่อ
23. นางแป้งล้ำ ยงเขตการณ์ 1 ห่อ
24. นางริ้ว 1 ห่อ
25. นางโรย 1 ห่อ
26. นายอุดร-นางอรุณ บัวบาน 1 ห่อ
27. นายละเอียด (หน่อย) บัวบาน 1 ห่อ
28. นายสมบัติ นางบัญญัติ บัวบาน 1 ห่อ
29. นายสมชาย บัวบาน 1 ห่อ
30. พระประมวล ธมมสุทฺทโร 1 ห่อ
31. นายธงชาติ นางพินิจ ห่วงวิไล 1 ห่อ
32. นายบุญเชิด นางบุญช่วย สมุณี 2 ห่อ
33. นางแถม เหล่าคุ้ม 1 ห่อ
34. นางพิศมัย อุนจะนำ 1 ห่อ
35. นางสวาท สาหร่ายทอง 1 ห่อ

36. น.ส.กาจณา หาญสาริกิจ	1	ห่อ
37. นางสนม มารยาทอ่อน	1	ห่อ
38. นางประมวลศรี มนัสตรง	1	ห่อ
39. นางสุ่ม มนัสตรง	1	ห่อ
40. นายหล่อ ชูวงศ์	1	ห่อ
41. นางประเสริฐ แก้ววิเชียร	1	ห่อ

ขอขอบคุณทุกท่านที่ร่วมเป็นเจ้าภาพงานพระราชทานเพลิงศพทุกท่านตลอดจนผู้ที่มาช่วยงาน คณะแม่ครัวและผู้ที่อำนวยความสะดวกให้งานเสร็จลุล่วงไปด้วยดี

พระครูอุทิตศุภการ เจ้าอาวาส 056-520701,092687431

พระธรรมธรโสภณ รองเจ้าอาวาส 01-9712155

พระอาทิตย์ อิสสโร ผู้ช่วยเจ้าอาวาส 06-9394391

พิมพ์/ออกแบบ. คมศิลป์การพิมพ์ อ.หนองฉาง โทร. 0-5652-1076